

BOMBEN UNDER KYRKANS HUS

Sidan 4

Familjer måste våga prata
om det som gör ont [Sidan 6](#)

Eva Frantz: Jag vill sluta skämmas
för att jag tar utrymme [Sidan 8](#)

Biskopen skrev brevbok om
fyra brännande teman [Sidan 18](#)

Brus av storm i trädens kronor

»Helsingin Sanomats skribent varnade för uho – mörkstark finska för hotfullt övermod.«

TILL DEN ÄLDRE mannens rutiner som pensionär hörde att komma upp till redaktionen och språka. Många samtal blev intressanta, för hans liv hade varit färggrant. Men temana blev färre, och började upprepa sig.

Han berättade, gång på gång, om resan till Sverige som krigsbarn. Om tåget norrut. Om dagarna han som barn hade fått vänta på en knalt eldad järnvägsstation. Det lät ännu troligt. Att en färja någonstans på resan hade börjat ta in vatten kan möjligen också ha stämt. Men knappast ändå att Stalin och Churchill till slut hade varit tillsammans med pojken i färjans livbåt.

MANNEN i redaktionens gästfölj hade börjat röra ihop stort och smått; världskartorna med hur han själv mårde.

Men vi är där allesammans ibland. Vår oro för världens gång och vår korta väg med fingret till mobilen och kommentarsfälten gör att vi uttrycker saker som blir mera rotade i vår ilska och oro än i eftertanke.

Nej, hur arg du än är så sitter inte Vladimir Putin i båten med dig. Han läser inte din Facebook. Och vi kan inte störta honom genom att låta ryska turister känna sig så oövalkomna att de åker hem och gör det.

KRISTEN TRADITION har flera strängar på greppbrädet i fråga om den lilla människan i position mot ondska och övermakt.

Det finns det där med profeter och hjältar som pricksäkert varnar kungar och kejsare. Det finns budskapet om att Gud styr nation-

ers och folks öden. Och så finns det en Jesus som uppmanar sina efterföljare att också be för ens fiender och dem som vill en illa.

DET BRUSAR illavarslande i trädens kronor, som före en åskby eller en tromb. Människors vrede tilltar med kriget i Europa. Det är som om det kan vrålstorma och blixtnalla när som helst nu.

Det är en allt mera enögd vrede. Inte en sorgens vrede över att högbildade européer ännu löser konflikter med våld, förödelse och skändning. Utan bara allt svartvitare, att någonting behöver få vara onskans rot, och det är Ryssland och ryssarna som "är som de är".

När människorötsorganisationen Amnesty påminner även Ukraina om krigets internationella regler blir många hos oss rasande. Detta fast Amnesty tjugofalt har kritiserat Ryssland som angripare och som den part som kränker allt rätt och mänskligt.

HELSINGIN SANOMATS opinionsskribent Saska Saarikoski varnade nyligen finländarna för uho – det mörkstarka finska ordet för hotfullt övermod. President Sauli Niinistö delade undantagsvis tidningens text på sociala medier och uppmanade indirekt oss alla att läsa och ta till oss.

Kristen etik är inte i vår tradition i första hand global, nationell eller politisk. Den är personlig. Det är hur jag är mot en annan människa som ska få ringar på vattnet. Sedan kan en kyrka, ett samhälle, ett samfund, ett folk tillsammans bli en väl avvägd, och vägan-de summa av allt det där.

Men oreflekterade, skrämde hugg i ett slags självförsvar på sociala medier är inte det. De kan i stunden kännas bra att duplicera och dela. Men de blir ingen bra summa.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Johan Myrskog
tfn 040 831 6322

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER
Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Normalmmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Jan-Erik Andelin
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN
Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemskretsar. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:
Finland 60 € Utlandet 84 €

www.kyrkpressen.fi
facebook.com/kyrkpressen
instagram.com/kyrkpressen

I DETTA NUMMER

Våga visa dig sårbar

– Ju äldre jag blir desto mer har jag insett att livet är för kort för att inte våga vara lite mer ärlig och avklädd, säger Rigmor Holst, evangelist och bibellärare från Norge/Sverige.

Sid 6

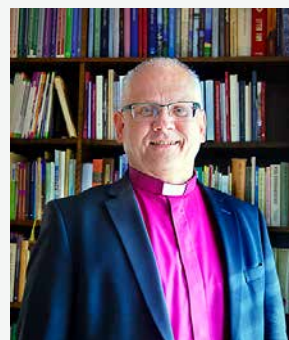
"Jag borde ha varit lite vildare"

Om Eva Frantz fick ge ett gott råd till sitt tjugoföråriga jag vore det att inte vara så hemskt ordentlig. Varför åkte hon inte utomlands? Varför var hon inte vild? **Sid 8**

Tänk om du har nyckeln i fickan

Tänk om vi går längs de krattade gångarna och letar efter en nyckel, precis som i boken "Den hemliga trädgården". Tänk om vi hittar dörren bakom vinrankorna. **Sid 16**

Herdabrevet är en brevbok

Fyra finlandssvenskar var med och gjorde dialogen som biskop Bo-Göran Åstrand nu publicerar som sitt herdabrev efter tre år i Borgå. **Sid 18**

”Det är okej att ha frågor om tron”

Vem är du? Jim Duhamel är engagerad som ledare i en Alphakurs, en grundkurs i kristen tro, på engelska i Jakobstad.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Han kom seglande till Jakobstad 2011 som kapten på en 147-fots segelbåt. På land mötte **Jim Duhamel** kärleken och tre år senare bosatte han sig i staden. Genom en Alphakurs kom han i kontakt med församlingen och har sedan dess bland annat varit engagerad som ledare i Alpha och i en engelskspråkig bibelstudiegrupp.

– Nu planeras en engelskspråkig Alphakurs i Jakobstad för första gången, säger han.

Kursen planeras att hållas parallellt med en svenskspråkig. Tidigare har församlingen ordnat en arabisk Alphakurs parallellt med den svenska.

Men om kurserna ska ordnas i höst eller på våren är ännu öppet. Det beror på antalet deltagare.

Hur känns det att få göra Alpha på ditt modersmål?

– Jag gick en Alphakurs för tre år sedan och ett år senare var jag hjälpledare. Det var ganska svårt då allt gick på svenska. Jag försökte för-

stå och följa med, men det gick inte så bra. Men jag fick fortfarande mycket ut av det. Som ledare var jag nervös att jag skulle missförstå diskussionen och säga något fel.

Vilka nationaliteter tror du kan vara intresserade av en engelsk Alpha?

– I den engelska bibelstudiegruppen har vi haft deltagare bland annat från Indien och Thailand. Jag tror att nyinflyttade som håller på att lära sig svenska eller finska kan känna sig bekvämare med att gå kursen på engelska. Jag tror också att människor som flyttar hit går igenom stora livsförändrande händelser och är kanske mer öppna för att utforska tron.

Hur skiljer sig frågorna som folk från kulturer där kristendom är i minoritet ställer?

– De flesta av oss västerlänningar har åtminstone någon gång under våra liv hört bibliska berättelser och har förståelse för dem. Människor som kommer från en annan kultur och en annan tro kan höra dessa berättelser för första gången. Då kan det vara förvirrande att förstå Bibeln på en grundläggande nivå. Det kan också vara svårt att finna information om kristen tro på personens modersmål.

Hur kan en tvåspråkig Alphakväll se ut?

– Vi har inte diskuterat igenom alla detaljer ännu, men jag kan tänka mig att vi alla åter tillsammans och utvecklar gemenskapen där. Se-

BAKGRUND:

Hemma i Long Island, New York. Lärde sig segla av sin pappa och jobbade på segelbåtar i 20 år tills han slog sig ner i Jakobstad.

GÖR:

Utbildad ingenjör inom mekanik. Har nu eget marint konsultföretag.

FAMILJ:

Gift med Cia, har fyra bonusbarn i åldern 18 till 24.

dan delar vi på oss. Eftersom jag inte är någon teolog kommer den engelska gruppen förmodligen att se på Nicky Gumbels undervisning på video. Den är väldigt bra. Sedan diskuterar vi. Jag tror det skulle vara bra om man ännu kunde samla alla efteråt.

Nicky Gumbel är anglikansk präst i London och det är han som har utvecklat Alphakonceptet.

Vad har Alpha betytt för dig?

– Vi visste inte riktigt vad vi skulle förvänta oss så vi var lite reserverade när vi gick in i kursen. Men den blev en ögonöppnare för oss. Jag har aldrig betraktat mig som en icke-religiös person och jag hade inte känt att något var trasigt i min tro. Men i min bakgrund ställdes ganska strikta regler på sådant som måste uppfyllas innan man betraktades som troende. Men efter Alpha fick jag en känsla av frid. Alpha var min första upplevelse av att kunna utforska tron och ifrågasätta den. Där behöver man inte vara orolig över att ställa frågor om den.

Fick du svar på alla dina frågor eller är det fortfarande något du inte håller med om?

– Jag har fortfarande många frågor obesvarade. Men jag känner att det är okej att ha dem så länge jag fokuserar på rätt saker. Så länge tron för mig närmare Jesus och jag fokuserar på det han försökte lära ut så är resten gråzoner mellan olika trosuppfattningar.

Energiexpert: Församlingar ofta helt ute och cyklar

Det finns ogjorda reparationer och saneringar för minst 1 200 miljoner euro inom i den evangelisk-lutherska kyrkans fastigheter. Vinterns chockdyra el, olja och fjärrvärme kan komma leda till ett sparande som kan göra ytterligare skada, säger energikonsulten Bengt Avellan som har haft uppdrag för Kyrkostyrelsen.

TEXT OCH FOTO: JAN-ERIK ANDELIN

– Jag insåg snabbt att många församlingar är helt ute och cyklar i de här frågorna. Jag tycker nästan synd om ekonomicheferna. De är HR-chefer, ekonomichefer, kontorschefer och fastighetschefer, ofta utan tillstymmelse till kunskap om fastigheter. Och det är ju tufft för dem. De har för många hattar och hjälmar och får sällan uppskattning.

Diplomingenjör **Bengt Avellan** i Tusby var efter en karriär inom byggnadsautomatik i ett år energikonsult vid Kyrkostyrelsen. Kyrkan hade antagit målet att vara kolneutral 2030 och behövde goda råd.

– Men om man på riktigt hade velat städa upp bland fastigheterna skulle man ha behövt minst fem år, säger han nu efteråt.

Energin kan bli femdubbelt dyrare

Vintern är på kommande. Och energipriserna väntas bli rekordhöga. Det blir dyrt för den evangelisk-lutherska kyrkan med dess totala fastighetskostnader om 260 miljoner euro, av vilket omkring 55 miljoner har gått till uppvärmning.

Elen har kostat fyra till tio cent per kilowatt-timme. I vinter ska man kunna räkna med 20 till 60 cent, i de dystraste prognoserna till och med närmare en euro.

En del av det är överföringskostnader som inte nödvändigt stiger. Bengt Avellan spår ändå fall där värme och belysning kan bli 500 procent dyrare – i stora, höga kyrkor som sist och slutligen används relativt lite under veckan.

– Ta en kyrka till exempel i Salo med uppvärmningskostnader för 35 000 euro per år. De kommer att vara uppe i mellan 70 000 och 90 000, säger Bengt Avellan.

Lite värme kring kor och predikstol

Kyrkan i Tusby är från 1734, pittoresk och lummigt omvärd av träd på den östra stranden av kommunens största insjö.

Forna kyrkoherdar ligger i sina gravar vid grusgången fram till kyrkdörren, som står öppen i sommarvärmen. Det här är en av vägkyr-

korna; i en kyrkbänk jourar en guide som sitter och läser en bok.

– Den här kyrkan är en likadan energislukare som de flesta andra, säger Bengt Avellan i det lilla gudstjänstrummet. Det har funnits en enkel varmluftscirkulation som har värmt kring altaret och området kring predikstolen, och sedan en utsugsventil om hörnet. Men i många korskyrkor har hörnen varit kalla.

– Många kyrkor är ursprungligen byggda för att vara kalla. Sedan har man byggt in en container eller en bunker med en oljepanna.

Många kyrkor har usel energieffektivitet med värme som stiger upp under höga kyrktak och går ut genom något slags ventilationsluckor. Åt kråkorna, många gånger rena vansinnet, säger Bengt Avellan.

Här i Tusby har församlingen installerat en vit, diskret värmepump i golvhöjd i koret. Som i gamla kyrkor på många håll i landet finns också värmeelement under kyrkbänkarna.

Luftvärmepumpar skulle fungera bra i många kyrkor och Museiverket har också numera börjat acceptera dem om de kapslas in och ser ut som delar av byggnadskonstruktionen, säger Bengt Avellan.

I en församling där han just nu är rådgivare ser man också på infraröd strålvärme för att riktat hålla kyrkbesökarna varma.

Reparationsunderskottet över en miljard

Bengt Avellan skulle under sitt år vid Kyrkostyrelsen mest koncentrera sig på energifrågor. Hans projekt kom ändå att handla om fastigheter i allmänhet. Tillsammans med Kyrkostyrelsens arkitekt räknade Bengt Avellan fram hur stort kyrkans och dess församlingars totala behov av reparationer är.

– Försiktigt räknat 1,2 miljarder euro, men i praktiken någonting kring 1,6 eller 1,7 miljarder, säger han.

Många församlingar underlätit mycket och ständigt och skjutit saker på framtiden. Kyrkostyrelsen övervakar bara att saker görs rätt

– men inte att man gör rätt saker, säger han.

Så länge man orkar hålla vattnet ute och sockeln står på plats så går mycket ännu att rädda. Men många kyrkor har problem med inomhusluften; det kan bero på husgrunden, rören eller ventilation som har stockat sig för länge sedan.

Hälsoinspektionen stänger kansliet

En församling som kallat in Bengt Avellan som rådgivare hade fått anmärkning av hälsovårdsmyndigheterna för inomhusluften både vid församlingskansliet och i ett församlingshem.

– Med mycket verksamhet, dagis, mamma-barn-grupper och annat. Nu kräver myndigheterna att det åtgärdas. Annars blir det lapp på luckan.

Finns det en risk att man gör sina byggnader ytterligare skada genom att nu spara energi?

– Ja. När man sänker temperaturen så har du fukten där.

Det går att åtgärda och i vanliga fall finns det lösningar man kan ta till snabbt. Men nu börjar det vara tajt för att det är brist på material och vvs-installatörer, säger han.

– Vad du beställer i dag så kan du räkna med att det inte längre händer särskilt mycket före årsskiftet. Det är tyvärr sent att stiga tidigt upp nu, säger han.

Bengt Avellan talar också för att man i gamla

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

I små församlingar faller orimligt många fastighetsproblem på ekonomichefen, säger Bengt Avellan.

kyrkor med trossbottnar skulle ta till maskinell avfuktning, som går att beställa in snabbt, som med vissa arrangemang går att hålla i gång när det är minusgrader. Det ger dessutom ger värmevinster.

– Nu har man ju gamla tiders "kattluckor" och anser att det ska vara naturlig ventilation. Men i vårt klimat är det bara från mars till juni som det verkligen torkar upp, i övrigt är luftfuktigheten ju för det mesta kring 100 procent.

Lika gärna på hotell

I det långa loppet anser Bengt Avellan att församlingarna behöver fortsätta fundera över vilka byggnader man faktiskt behöver.

Mest kritisk är han till lägergårdarna, där församlingarna ofta blundar för en alldeles för liten beläggning. De är dessutom ofta inte byggda med tanke på någon energieffektivitet.

– Praktexemplet är verksamhet tre–fyra veckor under året, medan resten är bara underhåll. De används dessutom sådana tider på året då andra liknande kursgårdar står oanvända och då man kunde hyra in sig där.

– Och om man tittar på hur de är inredda så kan man ju på några timmar inreda vilka andra rum som helst så att de fungerar som andaktsrum. För det som de kostar i uppvärmning och underhåll kan du ju ta hela din skribagrupp och boka på hotell.

»För det som det kostar att värma och underhålla en lägergård kan du boka din skribagrupp på ett hotell.«

Stora samfälligheter har proffs

Kyrkans byggnader förfaller särskilt i de mindre församlingarna. De stora städernas samfälligheter har ofta proffsig fastighetsskötsel. Men i de mindre församlingarna lägger Bengt Avellan ett stort ansvar för det hela på kyrkoråd och andra förtroendevalda.

Då kan det gå som i en församling i sydvästra Finland som efter en fusion hade sju–åtta kyrkobyggnader, som alla i varje trakt svartsjukt slog vakt om. Efter att ekonomichefen hade startat en process med att göra sig av med överflödiga fastigheter fann han sig till sist själv uttrökt och lämnade sitt jobb.

Det finns diskussioner om att de större samfälligheterna skulle sälja sina tjänster till mindre församlingar. Men inte heller det tycks höra till kulturen inom kyrkan, säger Bengt Avellan.

Men i en mindre församling anser han lösningen kunna vara att köpa uppföljningen och underhållet av hus och byggnader av företag som kan husteknik.

Efter hans projekt vid Kyrkostyrelsen utvecklades riktlinjer och tips för hur församlingarna kan göra upp sina fastighetsstrategier.

Han efterlyser också att Kyrkostyrelsen skulle ha mera personal för att handleda församlingarna i beslut kring sina byggnader.

Slitsamt när tre blir en i Malax

Malax, Petalax och Bergö församlingar fusioneras från årsskiftet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Kyrkostyrelsens plenum beslöt förra veckan att nuvarande Malax, Petalax och Bergö församlingar fusioneras till en församling från och med januari 2023. Den nya församlingen är tvåspråkig och majoritetsspråket är svenska. Församlingens namn blir Malax församling/Maalahden seurakunta. Malax församlings nuvarande kyrkoherde **Tomi Tornberg** blir kyrkoherde i nya Malax församling.

Lokalt har planerna på sammanslagning väckt också många negativa reaktioner.

Tomi Tornberg, hurdana är stämningarna lokalt?

– Beslutet var på sätt och vis väntat redan, utredningen som gjordes innan pekade åt det hållet. Det har ju inte varit enbart positiva känslor kring sammanslagningen. Vi har inte hunnit diskutera det än, vi får se hur det blir.

Är du rädd för medlemsflykt på grund av det kompakta lokala motståndet särskilt på Bergö?

– Det har varit tal om det och i så fall är det väldigt tråkigt. Vi har försökt betona att vi så långt som möjligt försöker fortsätta som förr med tanke på gudstjänstlivet. Vi har inga planer på nedskärningar. Tvärtom har vi tänkt att vi har bättre möjligheter att erbjuda vissa verksamhetsformer som tidigare varit svårare att ordna.

Kommer vanliga församlingsmedlemmar att märka av förändringen?

– Nej, egentligen inte. Själv tänker jag att det här är ett beslut som tyvärr måste fattas. Juridiken och förvaltningen i vår kyrka är alldeles för komplicerad för små församlingar. Men jag tänker att den gudstjänstfirande församlingen fortfarande kommer att finnas på Bergö och i Petalax och Malax.

Klarar medlemmarna från Bergö och Petalax av att den nya församlingen ska heta Malax församling?

– Vi kommer inte att betona namnet hemskt mycket. Jag hoppas att vi genast kan grunda kapellförsamlingar så att orden "Bergö församling" får leva vidare. Men det blir ett beslut som den nya församlingen måste ta, säger Tomi Tornberg.

I Petalax, Malax och Bergö kyrkor kommer man fortsättningsvis att fira gudstjänst. FOTO: ARKIV

VÅGA PRATA OM DET SOM GÖR ONT

– Ju äldre jag blir desto mer har jag insett att livet är för kort för att inte våga vara lite mer ärlig och avklädd, säger evangelisten och bibelläraren **Rigmor Holst**.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

Rigmor Holst gillar bibelberättelsen om Adam och Eva.
– I Bibeln står det att de var *nakna utan att blygas*. Många tänker nakna i en sensuell och sexuell mening. Jag tänker själsligt naken.

Adam och Eva är helt avklädda inför varandra.

– Det här är jag! Den texten har jag återvänt till många gånger. Att att våga och visa sig avklädd. Vi människor behöver visa oss sårbara, både inför varandra såsom som makar eller vänner, men även inför våra barn.

Ville undanhålla sitt mående

När Rigmor Holst var femton år var hon på vippen att dö i en drunkningsolycka.

– Det blev upptakten till en lång period av psykisk ohälsa. Jag fick en enorm dödsångest. Det var inte det att jag ville dö, men jag hittade inga redskap att leva under de här fyra åren.

Under de här åren började hon också ana vad hennes föräldrar hade gått igenom under krigsåren.

– Min föräldrageneration föddes och växte upp i Norge under andra världskriget. Jag fick veta mycket om mammas bedrövliga barndom,

Rigmor Holst undervisade om bön under Kyrkans Ungdoms familjeläger i Pieksåmaki i somras.

Rigmor Holst

Evangelist och bibellärare.

Växte upp på ön Sula på norska västkusten men bor idag i Tidaholm i Sverige.

Är 68 år.

Familj: maken Tomas, tre barn och sex barnbarn.

varför hon mådde som hon gjorde och allt hon aldrig fick bearbeta.

Långt senare kom saker i ljuset om hennes mamma och pappa.

– Det var mycket saker som hände, som vi borde fått veta om, och alltihopa sammanföll nästan under en och samma tidsperiod.

När Rigmor själv blev mamma hade hon svårt att berätta hur hon hade det.

– När våra barn växte upp så ville inte jag berätta för dem hur jobbigt jag hade det. Jag trodde på något vis att jag skyddade dem om jag inte berättar hur jag mår.

»Jag undanhöll dem det svåra för att jag inte ville lägga bördan på dem.«

– Jag ville undanhålla mitt mående och insåg inte att jag gör exakt samma fel mot mina barn som min mamma gjorde.

Bad sina barn om förlåtelse

Rigmor och hennes man Tomas har tre vuxna barn.

– Utifrån såg vi ut som den perfekta familjen. Vi hade tre underbara begåvade barn: musikaliska, utåtriktade konstnärer och kreativa entreprenörer. Vi var alltid med överallt, på alla kristna konferenser.

Deras äldsta dotter har tidvis haft problem med psykisk ohälsa.

– I början tänkte jag att det finns olika perioder i ett barns liv. Barn kan tänka mycket på existentiella frågor, och sedan så jämnar det ut sig för återkomma i tonåren.

Rigmor och hennes familj har en gemensam chattgrupp.

– Min äldsta dotter skrev ett enormt långt meddelande till allihopa om sin ångest, vad som skavde och alla frågor som hon hade gått och burit inom sig. Hon bad oss att läsa till slut. Och sedan sa hon att nu måste vi kunna börja prata om som är svårt.

Hon hade satt fingret på någonting.

– Vi tyckte om varandra som familj, det var inte det. Men när något kom för nära hade vi ett vapen: att skoja bort det svåra.

Rigmor Holst kände att hon måste be sina barn om förlåtelse.

– Jag undanhöll dem det svåra för att jag inte ville lägga bördan på dem. Men det var ju helt fel tänkt. Barn känner av mycket mer än vi kanske tror.

Hon tror inte allt de gjorde blev fel.

– Men man borde våga säga till sina barn hur det är. Att mamma mår inte så jättebra just nu, men jag älskar dig.

– Sedan har våra barn kunna hjälpa oss att se tillbaka utan att skuldbelägga oss, utan att vi behövt känna oss värdelösa som föräldrar.

Sätt ord på vad du vill säga!

Rigmor Holst har fyllt 68.

– Jag har mött så många människor och jag ser att i alla dessa samtal med människor så tror jag att det mesta hade kunnat lösas sig om folk hade lärt sig att försöka kommunicera.

Hon ger ett tips.

– Skriv vad du vill säga på en lapp och ge lappen till din man, vän, chef eller till dina barn.

Många barn blir bittra på sina föräldrar. Hur tänker du om det?

– För det första så tror jag att man måste våga se sanningen i det som man anklagas för. Men försök inte inleda en ofruktbar diskussionen med barnet: ”Men du förstod inte, för det var så här, och du har uppfattat fel.”

Hon påminner om att våra minnen är subjektiva.

– Låt barnet äga sin berättelse. Kanske våra minnen lurar oss. Man tror kanske att man kommer ihåg klockrent, men så är det inte.

Hon påminner oss om förlåtelsens kraft.

– Våga säga förlåt. Det förflutna kan vi inte förändra. Det finns ju saker som vi måste för-

Rigmor Holsts råd:

Våga spegla dig själv.

Var lite mer ärlig och avklädd.

Be om förlåtelse.

Lev försonat. ”Det har blivit någon sorts ledstjärna för mig.”

Älta inte. ”Jag tror att man får komma till en punkt där man inte ältar saker.”

sonas med. Vi kan aldrig leva om de här åren.

Hon brukar också säga till föräldrar att de inte ska vara för hårda mot sig själva.

– Det är en väldigt intensiv period när barnen är små och tonåringar.

En släkting till henne sa så här en gång: ”Innan jag fick barn så kunde jag allt om uppfostran. När jag fick barn så kunde jag inget.”

– Verkligheten och teorin kan vara väldigt olika. Men det jag har lärt mig senaste åren är att försöka visa en sårbarhet.

»När något kom för nära hade vi ett vapen: att skoja bort det svåra.«

De kunde prata om det som gjorde ont

Rigmor har pratat med sina barn om deras uppväxt.

– Min dotter har sagt att hon kunde tycka det var lite tufft ibland, eftersom jag var så upptagen med alla andras problem. Hon tyckte att jag var ”alla andras mamma” eller allas egenom på något vis.

Med sina barnbarn ville Rigmor gottgöra det. Rigmor och barnbarnen åkte till en konferens med hennes husbil för några år sedan.

– De skulle få känna att finns till för dem, inte att jag fastnar i samtal med vuxna. Det hade jag önskat att jag kunnat ge mina barn.

På konferensen hittade de en liten ask med frågor.

– Jag köpte den. Den som är med drar ett kort, och utifrån kortet blir det ett samtal. Det handlade om allt som rör livet. Det blev otroligt fina samtal med tjejerna!

Senare när hela familjen med barn och barnbarn åkte iväg på en gemensam semester hittade Rigmor korten i husbilen.

– Också där fick vi värdefulla samtal, vi kunde prata om det som gjorde ont.

Rigmor har förlorat både sin mamma och pappa inom ramen av ett par år. Hennes mamma dog före hennes pappa.

– Jag frågade en gång min pappa, i slutet av hans liv, om familjen skulle ha kunna göra någonting annorlunda med på tanke familjens djupa sår. Han funderade länge och sa sedan: ”Nej, vi hade inte redskap att hantera det.” Och jag tycker det är gott att pappa fick dö försonad.

Eva Frantz

Författare och programledare.

Fyller 42 år i november.

Familj: Man och tre barn, varav den yngsta är fyra år.

Intressen: second hand-shopping, stickning och cocktails.

Kläm inte in dig i en mall som skaver, skulle Eva Frantz vilja säga till sitt unga jag. FOTO: MARICA ROSENGÅRD

Våga vara annorlunda

Ett gott råd

I den här serien ger personer goda råd till sitt yngre jag.

Eva Frantz önskar att hennes 20-åriga jag hade vågat omfamna sin excentricitet lite mer – och åka ut och ha äventyr, för att ha något att skriva om senare.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

När Kp pratar med Eva Frantz har hon nyss fattat ett stort beslut och sagt upp sig från Yle för att ägna sig åt författarskap på heltid. Att bli författare är något hon alltid drömt om.

– Men jag ångrar inte alls att jag inte började skriva tidigare, för jag skulle inte ha varit redo för det vid tjugo. Det skulle ha blivit ganska mediokert, och

då skulle jag kanske ha gett upp och inte försökt igen. Jag är nöjd med att jag lät det ta sin tid.

Vilket råd skulle du vilja säga Eva, 20 år?

– Jag skulle vilja säga att fortsatt bara helt ogenerat att ägna dig åt vad du tycker är kul och spännande och bry dig inte så hemskt mycket om vad andra tycker.

Redan som barn hade hon lite ”pinsamma intressen”. Hon lyssnade inte på popmusik utan på musik från 1970-talet, på opera och klassiskt. Hon höll låg profil med sina intressen så att inte klasskompisarna fick nys om dem.

– Men efteråt har jag haft jättestor nytta av det. Jag kunde börja jobba som musikredaktör på Radio Vega för att jag hade lite lillgammal musiksmak. Och operan har jag använt i mina böcker.

När hon började studera journalistik vid Svenska social- och kommunalhögskolan trodde hon att det högsta målet i livet var att bli nyhetsjournalist.

– Jag skulle vilja säga till mitt unga jag att det är hälsosamt att testa allt, men också riktigt bra att komma fram

Unga Eva på en strand på Kreta år 1999.

FOTO: TERESA ALANDER

till att det inte är det här jag ska göra. Så om du egentligen vill göra något annat – som att bli författare eller programledare – lita på att det blir så och försök inte klämma in dig i en mall som skaver.

Finns det något du ångrar att du inte gjorde?

– Det som jag ångrar är att jag inte såg världen lite mer när jag var ung. Jag var väldigt hemvävd och väldigt duktig och gjorde egentligen aldrig något tokigt. Jag var ganska återhållsam och hade ett jobb och studerade och blev färdig

i tid. Men sedan satt jag där plötsligt med familj och hus och kunde inte vara så jättevild.

– Det som jag ångrar mest är kanske att jag inte varit bättre på att samla på mig erfarenheter som blir goda historier. Nu får jag hitta på dem själv, vilket också är roligt, men jag skulle ha kunnat göra det lite lättare för mig själv.

En annan sak hon skulle vilja säga till unga Eva är att inte klanka på sig själv så mycket och anklaga sig själv för att ha tagit för mycket utrymme.

– Jag har alltid haft ett visst komplex för att jag tyckt att jag är lite för mycket och tar för mycket plats. Efter en fest kan jag nästa morgon ha fruktansvärt dåligt samvete och skämmas och undra att fick någon annan en syl i vädret eller körde jag över och sa jag något tokigt och gjorde någon ledsen.

Hon skulle vilja sluta skämmas över det och förstå att det helt enkelt är en egenskap hon har.

– En del är blyga. Andra är beslutsamma. En del skojar och hörs mycket. Det ena är inte bättre än det andra så länge man försöker vara en snäll människa.

Tryggheten i våra väggar

”**MAN FÅR** akta sig så att man inte bor fast sig”, sa min bekant där han stod i sitt underbara kök, i det stilfullt renoverade huset med den prunkande trädgården utanför. ”Så sant, så sant”, sa jag medan mitt inre skrek neeeej, ni får inte lämna det här huset någonsin! Ni har ju lagt er själ i väggarna, format det, plöjt ner otaliga timmar på allt från trädgårdsplattor till hemliga gångar och otrolig inredning. Hur kan du ens tänka tanken på att sälja?!

JAG ÄR just en sådan som bor fast mig – i hem, men också i till exempel föreningsverksamhet och på arbetsplatser. Jag är, milt sagt, ganska dålig på att avsluta saker. Du vet den där kollegan som bara tar mera jobb utan att fråga vad man får lämna bort istället. Det är ingen bra egenskap.

Man borde se upp för att ”bo fast sig”, också i annat än hus.

Å **ANDRA** sidan, kan jag tänka, i det tempo och flöde vi lever i dag så är det väl bra om man får tag i ens något mer bestående, ett halmstrå i strömmen. Jag orkar inte förnya mig varje dag, utvecklas och göra *make over* – fastän det ofta känns som att det är precis vad som förväntas. Istället längtar jag efter fördjupning, att se mer av det jag redan har. Jag vill inte heller flytta hela ti-

»*Jag vill inte flytta hela tiden, bryta upp och inreda på nytt, enligt senaste trender. Fasta punkter behövs, något jag kan återkomma till, landa och grunda mig i.*«

den, bryta upp och inreda på nytt, enligt senaste trender. Fasta punkter behövs, något jag kan återkomma till, landa och grunda mig i. Mitt hem, men också mitt föreningshem, en klubblokal, en replokal, ett stamställe för att inte tala om en sommarstuga.

IBLAND NÄR jag sitter i kyrkan så tänker jag: blir det krig så kommer jag hit. (Jag är säker den enda som vill fara direkt på jobb om fienden kommer ...) Men för mig symboliserar kyrkan allra mest trygghet. Ett rum där människorna i regel är snälla och där besluten inte strävar efter vinst utan söker omsorg.

Och det är väl där som grunden för alla våra älskade hus, rum och projekt ligger. Om atmosfären är god, om både trygghet och kärlek sitter i väggarna, kan den mest slitna koja bli ett paradiset, en underbar plats att riktigt bo fast sig i.

NU ÄR DEN HÄR!

BO-GÖRAN ÅSTRAND M.FL.

Brev i brytningstider

Biskop Bo-Göran Åstrand bjuder i denna bok in fyra personer för en brevväxling kring aktuella frågor. Hans medskribenter är Jeanette Björkqvist, Simon Häger, Liisa Mendelin och Ulla-Maj Wideroos. I breven ger de sig tillsammans i kast med teman som berör miljö, identitet, kyrka och samhälle.

Sist i boken lyfter biskopen fram några riktmärken för vägen framåt. De är framsprungna ur dialogen med skribenterna och ur en reflektion över de brytningstider vi lever i.

Brev i brytningstider är Bo-Göran Åstrands herdabrev, den bok som en biskop skriver till sitt stift.

Fontana Media, hft. 26,90

GUSTAV BJÖRKSTRAND

Den helande beröringen

SÖNDAGENSTEXTER talar om Jesus som vår helare. Vanligen böt han med ett maktord eller genom att resa upp den sjuke. Med den döve handlar han på ett konkret sätt. Han sticker fingrarna i öronen, spottar och rör vid hans tunga. Den som inte kan höra orden berör Jesus här fysiskt och mångsidigt. Och beröringen är helande.

När ett barn föds sätts det genast på moderns bröst, hud mot hud. Barnets fortsatta utveckling är beroende av beröring och närhet. Barn i rumänske diktatorn Ceausescus barnhem förlorade sin mänsklighet om de inte fick närhet och beröring. Huden är vårt viktigaste och största sinnesorgan. Detta gäller också djur. Apungar som vid ett grymt experiment isolerades blev rädda, ångestfulla, aggressiva och oförmögna till ett socialt samspel.

DEN SOM blir empatiskt berörd känner kärlek, trygghet och bekräftelse. Hon känner sig omtyckt och inkluderad. Beröringen utgör klistret i vårt sociala liv och stärker våra relationer. En lätt beröring på skuldran kan betyda mycket för den som hungrar efter närhet och förståelse. Å andra sidan kan en beröring som kräver i stället för att ge skapa känslor av kränkning, äckel och ångest. Beröringen har kraft.

»En lätt beröring på skuldran kan betyda mycket för den som hungrar efter närhet och förståelse.«

VI RÖR vid varandra mindre, inte bara på grund av Covid 19. Vi handlar via nätet, använder digitala vårdtjänster, får vår beställda mat utanför vår dörr. Äldre som lever ensamma blir kanske i veckor utan någon som helst fysisk kontakt.

Jesus visar i dagens text hur viktigt det är med beröring. Hans arameiska ord Effata, öppna dig, gäller också våra relationer till varandra. Man kan faktiskt be om att få en kram eller fråga om man får krama eller smeka någons hand. Beröringen helar och kan betyda oväntat mycket. Det ska vi minnas och praktisera.

Gustav Björkstrand är professor och biskop emeritus i Åbo.

Han hoppas att våra samhällen ska utvecklas i en mera mänsklig hellre än mekanisk riktning. **Hans tips** är att vi ofta frågar vem det är i vår närmiljö som behöver inte bara våra ord utan också vår närkontakt.

SÖNDAG 4.9.2022, Trettande söndagen efter pingst

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

har temat **Jesus vår helare**. Jesus kan ge oss seende ögon, hörande öron och en tunga som prisar Guds gärningar. Jesu gärningar vittnar om hans kärlek och om hans makt att hjälpa människor i nöd.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

2 Mos. 4:10–12

ANDRA LÄSNINGEN

2 Kor. 3:4–6

EVANGELIUM

Mark. 7:31–37

”Där kom de till honom med en man som var döv och knappt kunde tala, och de bad Jesus lägga sin hand på honom.”

Läs mera i Mark. 7:31–37.

Psalmförslag

174
481
832
875

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist

Gud, lär oss att respektera och praktisera den helande beröringen.

Bönen är skriven av Gustav Björkstrand.

SÖNDAG 11.9.2022, Fjortonde söndagen efter pingst

Nästa söndag

handlar om **Vår nästa**, som också är söndagens tema. Genom sitt liv och sin undervisning gav Jesus uttryck för den kärlek från Gud som överskrider alla gränser. Hans exempel förpliktigar oss att se en nästa i varje människa. Av Kristus får också vi kraft att göra gott mot våra medmänniskor.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Mika 6:6–8

ANDRA LÄSNINGEN

1 Joh. 4:7–12

EVANGELIUM

Luk. 10:25–37

”Vilken av dessa tre tycker du var den överfallne mannens nästa?” Han svarade: ”Den som visade honom barmhärtighet.” Då sade Jesus: ”Gå du och gör som han!”

Läs mera i Luk. 10:25–37.

Psalmförslag

507
489
333
488

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Något för alla!

Efter en lång pandemi är församlingsverksamheten i höst tillbaka i gamla, trygga hjulspår – men också med mycket nytt. Kolla in körer, retreatar, grupper och konserter i din egen församling eller i grannförsamlingen!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR:

Karabacka kapell: sö 4.9 kl. 10. von Martens, Kronlund. Kyrkkaffe.

Esbo domkyrka: sö 4.9 kl. 12.15. Högmässa med konfirmation. Kanckos, Brunell, Dannholm.

Olars kyrka: on 7.9 kl. 17 Grill och chill. Grillen värms kl. 17. Ungdomsmässa kl. 19.

Esbo domkyrka: sö 11.9 kl. 12.15. Vi firar kyrkhelg tillsammans med Esbo svenska pensionärer rf. Jantti, Brunell. Esbo sångkör medverkar, dir. Barbro Smeds.

Olars kyrka: sö 11.9 kl. 17. Mässa med lovsånger. Ertman, Kronlund, Malmgren. Kvällsté.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn:

Vi träffas på följande platser kl. 9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. I Mattby kapell Imse Vimse varje to. I Köklax kapell varje fre.

Familjer på äventyr: En ny tvåspråkig motionsklubb för barnfamiljer. Lö 10.9 kl. 10–11.30. Träff framför Esbovikens simhall, Esboviksgränden 4. Anmälning: Katriina, katriina.vilkman@evl.fi

Samlingar för daglediga: kl. 13–14.30. To 8.9 Torsdagsträffen med program, servering och andakt i Södrick kapell.

Symamsellerna: Ti 6.9 kl. 16–20.00 handarbetsgruppen som stickar och handarbetar till förmån för mission och internationell diakoni. Vita huset, Prästgårdsg. 1.

Musik: Festkonsert – diakonin 150 år fre 2.9 kl. 18.30 i Esbo domkyrka. Kristian Meurman & The Meurman Family Band och Mauriz Brunell. Hedersgäst biskop Bo-Göran Åstrand. Innan konserten kl. 17–18 mingel & salta tilltugg i Församlingsgården, Kyrkstranden 2.

Vi glömmar inte Ukraina – välgörenhetskväll: On 14.9 kl. 18.30. Julia Shevchuk och Irina Fedorenko berättar om flykten från Ukraina och arbetet med återuppbyggnad av landet. En konkret inblick i nuläget men också tankar om vardagen i ett nytt land utan sina närmaste (på engelska med tolkning till svenska). Obs! Ukrainakvällen är i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15, Helsingfors. Samarbete mellan Esbo och Helsingfors församlingar. Du kan bidra till Ukraina-hjälpen under kvällen.

Stilla dig på retreat: Ta en paus och landa i dig själv, få kunskap om tron i vardagen tillsammans med retreatledare Anna-Maria Böckerman fr–sö 23–25.9 på Snoan i Lappvik. Kontakt: kaplan Heidi, heidi.jant-

ti@evl.fi, 040 531 1046. Anmälning: synnove.heikkinen@evl.fi, 050 576 5784.

Vill du sjunga i kör? Esbo svenska församling har körer för barn och vuxna.

Info: esboforsamlingar.fi/kom-med/musik/korer. Kontakt och anmälning: Eeva-Liisa, eeva-liisa.malmgren@evl.fi, Mauriz, mauriz.brunell@evl.fi, Nina, nina.kronlund@evl.fi

Diakonin stöder och hjälper: Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi, Henrik 050 597 3313, henrik.tuohino@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboforsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Bostadslösas natt: Diakonin samlar in nya yllesockor och -vantar, duschtvål och deodorant till de Bostadslösas natt. Lämna in senast 14.10 till vaktmästaren på Kyrkogatan 10.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–fre kl. 9–13 och e-post. Kansliet öppet för besök må och to kl. 9–13.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning samt beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: Esbo regioncentralregister, betjäning per telefon och e-post

må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt. 09 8050 2600, keskusrekisteri. espoo@evl.fi, Bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut.espool@evl.fi. Begravnings-tjänster, 09 8050 2200, hauta-toimisto.espool@evl.fi.

GRANKULLA

Sö 4.9 kl. 12: Högmässa i Sebastos, Jona Granlund, Barbro Smeds. Kaffeservering.

Ti 6.9 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i Sebastos.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentaltvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i Metodistkyrkan, Heli Peitsalo.

Onsdag 7.9 kl. 13: Kyrkosyfoöreningen i Sebastos. Obs! Klockslaget.

To 8.9 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i Metodistkyrkan, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Sö 11.9 kl. 12: Högmässa i Sebastos, Aila Thurin, Daniel Nyberg, Catherine Granlund, Carola Wikström, Heli Peitsalo.

Mässan arrangeras i samarbete med frivilliga och Grani Närhjälp. Kaffeservering.

Ti 13.9 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och

brötdutdelning i Sebastos.

Kl. 12.45: Sångstund för pensionärer i Casa Seniori, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i Casa Seniori. Säsongstart med kyrkoherden Ulrik Sandell, Carola Wikström, Catherine Granlund, Barbro Smeds.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig men-talvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i Metodistkyrkan, Heli Peitsalo.

On 14.9 kl. 13: Kyrkosyfoeringen i Sebastos.

To 15.9 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgrupp i Metodistkyrkan, Catherine Granlund, Carola Wikström.

FÖRSAMLINGSRETREAT 14-16.10.2022

PÅ SNOAN I LAPPVIK, HANGÖ:

Retreatledare är Claus Terlinden. Tema: Detta är min kropp. Pris 80 €/ för. medl. 160 €/andra. Anmälningar senast 30.9 till församlingens kansli, tfn 050 500 7000 eller Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

www.grankullaforsamling.fi

KYRKSLÄTT

Sö 4.9 kl.11: Mässa i S:t Mikael's kyrka – diakonins tvåspråkiga jubileumsmässa

Ti 6.9 kl.13.30-15: Seniorgruppen på Mikaeligården

Ti 6.9 kl.17-19: Stick&meet på Hörnan

Ons 7.9 kl.10-12: Avigt och Rätt på Mikaeligården

Ons 7.9 kl.17.30-19.00: Mikaelikören övar

To 8.9 kl.10-13: Förmiddag på Hörnan

To 8.9 kl.15-17: Ungdomskväll i Ellen

Fre 9.9 kl.13-15: Effa på Hörnan för elever i åk 1-6

Sö 11.9 kl.12: Mässa i S:t Mikael's kyrka

Må 12.9 kl.17.30-19: Kompisklubben i Ellen

Ons 14.9 kl.10-12: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 15.9 kl.10-13: Förmiddag på Hörnan

16-17.9 Karadyn på Räfsö: elektronisk anmälan på hemsidan

Under hösten välsignar vi våra frivilliga i församlingarna. 18.9 i Haapajärvi kyrka på finska och 9.10 på båda språken i S:t Mikael's kyrka, i samband med mässa.

www.kyrkslattsforsamlingar.fi

tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön 4.9 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet, Janne Heikkilä, Paula Sirén, Marianne Hesthammer, kyrkkaffe

Tis 6.9 kl. 10-11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587

Tis 6.9 kl. 12.30-15.45 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykäti 6

Sön 11.9 kl. 11 Högmässa: i Svenska Hemmet, Janne Heikkilä, Paula Sirén

Tis 13.9 kl. 10-11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587

Tis 13.9 kl. 12.30-15.45 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

Tisdagar kl. 8-10 och fredagar kl. 10-12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12

Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12-14 i Johanneskyrkan

Veckomässa: onsdagar kl 18 i Johanneskyrkan

Tvåspråkig veckomässa: 6.9 kl 18 med Pyhän Mikaelin liturginen seura, i Johanneskyrkan

Mässa: söndagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Mässan 4.9 radieras, sänds i radio samma dag kl. 13.03.

Högmässa: söndag 4.9 kl 12 i Johanneskyrkan

Högmässa med konfirmation: 11.9 kl 12 i Johanneskyrkan

Mässa med konfirmation: söndag 11.9 kl 15 i Johanneskyrkan

Tormasmässan: 13.9 kl 18 i Johanneskyrkan

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

ESBO OCH HELSINGFORS

Vi glömmar inte Ukraina – välgörenhetskväll

En kväll där vi samlar in medel för Ukraina. Gäster: Julia Shevchuk och Irina Fedorenko berättar om flykten från Ukraina och arbetet med återuppbyggnad av landet. En konkret inblick i nuläget men också tankar om vardagen i ett nytt land utan sina närmaste. Bägge gästerna flydde från Ukraina i mars. Deras makar är fortfarande kvar i Ukraina. Från Finland arbetar Julia och Irina konkret med återuppbyggnaden av sitt hemland genom det nordiska miljöfinansieringsbolaget NEFCO. Gästerna talar engelska, tolkning till svenska. Från Kyrkans utlandshjälp medverkar Erik Nyström som nyligen rest i Ukraina.

Ons 14.9 kl. 18:30 i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15 i Månsas. Kafeservering. I samarbete med Esbo och Helsingfors församlingar. Du kan bidra till Ukrainahjälp under kvällen.

GRANKULLA

Njut av stillhet!

Församlingsretreat 14-16.10.2022 på Snoan i Lappvik, Hangö:

Retreatledare är Claus Terlinden.

Tema: Detta är min kropp.

Pris 80 €/församlingsmedlemmar, 160 €/andra. Anmälningar

senast 30.9 till församlingens kansli, tfn 050 500 7000 eller

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

andra våningen. För mer info, kontakta Anna Maria på annamaria.bockerman@evl.fi. Välkommen med!

Tomas vokalensemble inleder terminen med ny övningskväll: tisdagen den 13.9 kl. 18.30 i Körsalen, Högbergsgården, andra våningen. Kontakta Dag-Ulrik Almqvist om du vill komma med: dag-ulrik.almqvist@evl.fi eller 050-3801874.

Passionärerna: inleder terminen torsdagen den 15.9 kl 10.30, musiksalen på Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97.

Programmet för unga och unga vuxna: hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.word-press.com.

Mera info om församlingens verksamhet: finns på helsingforsforsamlingar.fi/johannes. Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Mässor: regelbundet varje söndag kl 10 i Matteuskyrkan. Sön 4.9 predikar Stefan Forsén, avskedsfest för honom vid kyrkkaffet.

MU-mässa: (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Öppet hus för ungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas 1.9 och 8.9, efter det varannan torsdag i Matteuskyrkan kl. 18–19.30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596851.

Matteus.SALT: För dig som söker andligt djup. 15.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Stefan Djupsjöbacka om andlig vägledning. Kvällsbit.

BARN OCH FAMILJ

Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15.30–16.15. Matteus barnkör och pysselklubben startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdag 1.9. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050-380 3936.

FÖDA UTAN RÄDSLÄ-kurs Sön 11.9 kl. 14–18 i Matteuskyrkan tillsammans med Daniela Strömsholm, Föda utan rädsla-instruktör och doula. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

MUSIK

Kyrkokör: Höstens övningar inleds 6.9 kl 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.
För barn: Popkör för barn i årskurserna 3–6. Start ti 30.8 kl. 15.30–16.15 i Matteuskyrkan. Matteus barnkör startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdag 1.9. Körledare: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

GEMENSKAP

Motion&Mission: 4.9 med Hedvig Stenman och Suzi Tast-Vikström 040-5502415. Start kl. 15 från Kvarnbäckens metrostation. Promenad plus aktuell information gällande missionsarbete. Ta med egen kaffetermos.

Stickklubben: 8.9 kl. 11–13 (jämna veckor i höst). Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riitakorpi, 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Träffas i Matteus en gång i månaden start den 12.9 kl. 14. Vi läser och diskuterar Henri Nouwens bok ”Att söka en helhet”. Kontakt Ulla-Stina Henricson, 0500-419661 / ushenricson@gmail.com.

Höstutfärd för alla åldrar: Noux nationalpark 10.9. Start med buss från Matteskyrkan, kl. 10, tillbaka omkring 16. Bussen är gratis. Vi vandrar tillsammans och firar en andakt ute i naturen. Mera info + anmälan: Mari Johnson 050 380 3976 / mari.johnson@evl.fi.

Vi glömmar inte Ukraina – välgörenhetskväll: Gäster: Julia Shevchuk och Irina Fedorenko berättar om flykten från Ukraina och arbetet med återuppbyggnad av landet. En konkret inblick i nuläget men också tankar om vardagen i ett nytt land utan sina närmaste (på engelska med tolkning till svenska). Ons 14.9 kl. 18:30 i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15 i Mänsas. Kaffeservering. I samarbete med Esbo och Helsingfors församlingar. Du kan bidra till Ukrainahjälp under kvällen.

Missa intel! Valinfo: För intresserade församlingsbor/kandidater hålls i Matteus tor 1.9 kl 18–21. Hur blir jag kandidat och vad krävs det av kyrkans förtroendevalda? Hur funkade beslutsfattande och varför är det här viktigt? Erfarenhet av nuvarande förtroendevalda. Genomgång av blanketter för kandidatur i församlingsvalet, ifyllandet av blanketterna. Kontakt: soderstrom.annica@gmail.com / 050 5680 085.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15
www.petrusforsamling.net

Petrusmässa: 4.9 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Hela församlingens gemensamma gudstjänst i Petruskyrkan. Biskop Bo-Göran Åstrand är med. Eget program för barnen under predikan. Efteråt bjuds det på soppa, kaffe och något gott i samband med visitationsstämma.
Högmässa: kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskolan börjar 11.9. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Kaffe efteråt. Inga högmässor 4.9.

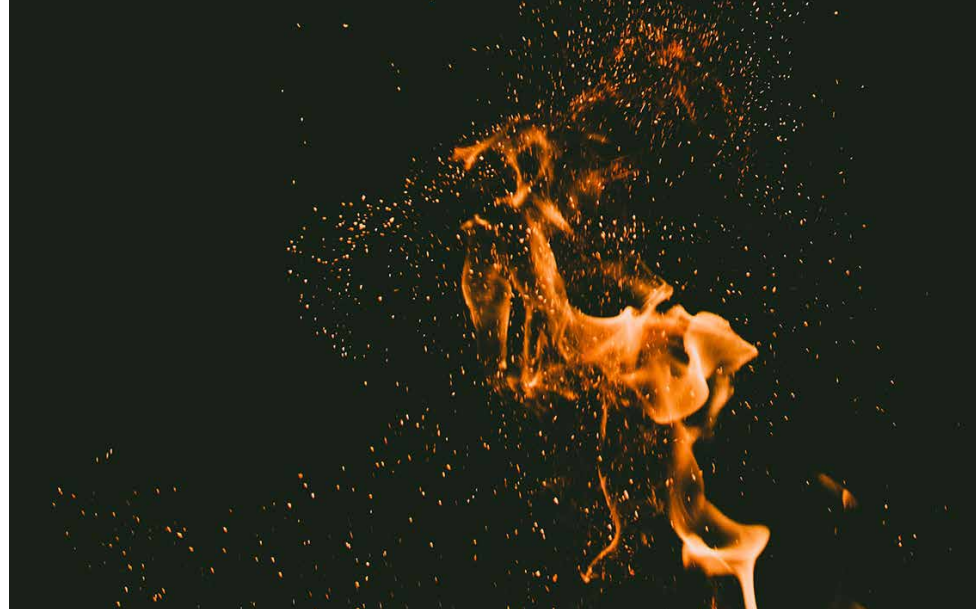
Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och CoolKids för barnen. Välkommen!

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: Anmäl dig till hösten musiklekgrupper. Musiklek är speciellt för dig med barn 0–5år! Tisdagar kl. 10 i Malm kyrka och torsdagar kl. 10 i Hagasalen. Kontakta Anne Koivula, anne.koivula@evl.fi, för mer info.

Barnkören: Höstens barnkör startar igång igen i september! Kom med och sjung och ha roligt efter skolan. Start ons 7.9 kl. 15 i Petruskyrkan. Anmälan till mathias.sandell@evl.fi

INGÅ

Gemenskap runt brasan

Fre 9.9 kl. 17.30 Kvällsandakt vid brasan: Stora Fagerö. Start från hamnen kl 17.30, tillbaka ca kl 21. Förhandsanmälan senast 6.9. kl 12 tel 09-221 9030 eller e-post: inga.kansli@evl.fi.

KARIS-POJO

Knattekyrka!

Fre 9.9 kl. 10.30 Baby-knattekyrka i Karis kyrka.

Vi firar en liten stund tillsammans med de allra minsta i Karis kyrka. Efteråt soppa i Stora Prästgården. Ingen avgift.

SJUNG I KÖR

Petrus vokalensemble: Välkommen alla nya körsångare! Vi sjunger i stämmor och uppträder ibland. Kören börjar öva i september på torsdagar kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. Mer information av kantor Mathias Sandell, mathias.sandell@evl.fi
Lovsångsgruppen: För alla som gillar att sjunga! Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack. Övning före förböns-gudstjänsten varannan tisdag kl. 18

EVENEMANG

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 6.9 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Tuomas Anttila, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09-23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Välkommen på plats eller följ med digitalt via Petrus facebook, www.facebook.com/petrusforsamling. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med ifall du vill sjunga i kören!

Rotad i Ordet: Må 12.9 kl. 18 i Malm kyrka. Hitta en tro som håller. En gång i

månaden tar vi oss på en resa djupare i Bibeln. 12.9 Pekka Reinikainen.

Dagscafé: 13.9 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på kaffe, gemenskap och litet program! Mer info av diakonissan Bodil Sandell.

KURSER

Sorgekursen – Vägen vidare: För dig som mist någon nyligen eller en lång tid sedan. En sex kvällars kurs som ger dig hjälp att bearbeta sorg och verktyg att gå vidare. Leds av församlingspastor Anne Koivula. Start ons 20.9 kl. 18 i Petruskyrkan. Mer info och anmälan till Anne Koivula.
Alpha: Alla funderar på livets stora frågor. Alpha är ett tillfälle att utforska livet och tron under 10 kvällar med middag, videoföreläsning och samtal. Kursen är för alla, oberoende av tidigare kunskap eller bakgrund. Onsdagar kl. 18 i Petruskyrkan, start 21.9. Anmälan till Tuomas Metsäranta (@evl.fi) Mer info på petrusforsamling.net/alpha

ONLINE

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER

Sö 4.9:

- Högmässa kl. 10 i Ekenäs kyrka.
- Högmässa kl. 10 i Tenala kyrka.
- Teckenspråkig mässa kl. 13.30 i Ekenäs kyrka. Dövräst Maria Lindberg medverkar. Kyrkkaffe.

Sö 11.9:

- Högmässa kl. 10 i Ekenäs kyrka.
- Gudstjänst kl. 12 vid Kolmilan, Snap-pertuna.
- Musikandakt kl. 16 i Bromarvs kyrka.
- ”När löven faller av – höstliga sånger och musik”.

- Stenmässa kl. 18 i Ekenäs kyrka.

KYRKANS DIAKONI – JUBILEUMSÅRET 2022

- Bioföreställning to 1.9 kl. 18 på Bio Pal-las i Karis med kaffeservering med salt och sött tilltugg från kl. 17. Buss från Eke-näs resecenter kl. 16.40, anm. till Daniela tfn 044-755 3604.

MUSIK

- Konserten ”Vattnet bär” lö 10.9 kl. 18 i Bromarvs kyrka. Damkören Girls’n Qvinn, dir. Monica Henriksson. Fritt inträde.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Sö 4.9:

- kl.10.00 Tvåspråkig högmässa: Ingå kyrka. Norrvik, Gustafsson Burgmann.

Ti 6.9:

- kl.8.30-10.00 Frukost: Strandvägen 11. 2 €/person, barn under 7 år gratis. I sam-arbete med Inkoon martat. Lindell.

Ons 7.9:

- kl.15.00-18.30 Super mini-loppis: Strandvägen 11 (inne och ute). Förmånliga fynd! Kaffeservering. Lindell.

To 8.9:

- kl. 10.00-14.00 Öppet hus & miniloppi-set öppet: Strandvägen 11. Lindell.
- kl. 10.00-12.00 Familjecafé: Försam-lingshemmets nedre våning. Nylund.
- kl. 11.30-13.00 Matservering: Försam-lingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarn-ström.

- kl. 18.00 Bönegrupp (tvåspråkig): Prästgården. Kakko.

Fre 9.9:

- kl. 17.30 Kvällsandakt vid brasan: Stora Fagerö. Start från hamnen kl 17.30, tillba-ka ca kl 21. Förhandsanmälan senast 6.9. kl 12 tel 09-221 9030 eller e-post: inga.kansli@evl.fi.
- kl. 18.00 Israelisk dansövning: Försam-lingshemmet. Viveca Unnerus

Lö 10.9

- kl.18.00 School Kids Light Konsert: Vål-görenhetskonsert. Ingå kyrka.

Sö 11.9:

- kl.10.00 Högmässa: Degerby kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

Må 12.9:

- kl. 13.00 Gruppen De Matglada träffas för att äta tillsammans. Mera information Birgitta Lindell, tel 040-555 2090.

- kl. 18.30 Bibelgrupp: Prästgården. Hell-sten.

Ti 13.9:

- kl. 10.00-14.00 Öppet hus & miniloppi-set öppet: Strandvägen 11. Lindell.
- kl. 18.00 Stick- och virkcafé: Strandvä-gen 11. Lindell, Kakko.

Ons 14.9:

- kl. 19.00 Kyrkokören övar: Försam-lingshemmet.

To 15.9:

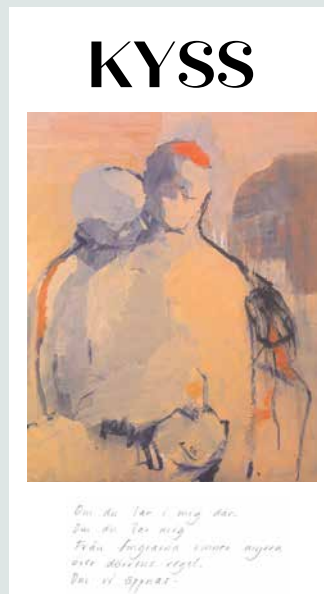
BORGÅ

Uställningen KYSS – en meditation i ord och bild

Uställningen KYSS ställs ut i Borgå domkyrka i september. Uställningen baserar sig på Höga Visan och består av 15 bilder med tillhörande dikter. En-ligt upphovsmakarna Kent Wisti, Maria Küchen och Susanne Dahl är formen erotik men ärendet är makt- och normkritik. Dikterna har översatts till finska av Hannimari Heino.

Uställningen finns i Borgå domkyr-ka 13-27 september. Vid vernissagen tisdag 13.9 kl. 17.30 berättar konst-nären Kent Wisti om utställningen. Välkommen!

Arrangör är Borgå ev. luth församlingar och Borgånejdens familjerådgivningscentral.

- kl. 10.00-14.00 Öppet hus & miniloppi-set öppet: Strandvägen 11. Lindell.

- kl. 11.30-13.00 Matservering: Församlings-hemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.

- kl. 10.00-12.00 Familjecafé: Försam-lingshemmets nedre våning. Nylund.

- kl. 18.00 Bönegrupp (tvåspråkig): Prästgården. Kakko.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Sö 4.9 kl. 10 Högmässa: i Pojo kyrka.

Sö 4.9 kl. 12 Högmässa: i Karis kyrka.

To 8.9 kl. 19.30-20.30 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Fre 9.9 kl. 10.30 Baby-knattekyrka: i Karis kyrka. Vi firar en liten stund tillsammans med de allra minsta i Karis kyrka. Efteråt soppa i Stora Prästgården. Ingen avgift.

Sö 11.9 kl. 10 Högmässa: i Pojo kyrka.

Sö 11.9 kl. 12 Festmässa: i Karis kyrka. Vi firar diakonins jubileumsår. Efteråt lunch och kyrkkaffe i Stora Prästgården. Mässan streamas också och kan ses via försam-lings YouTube-kanal.

Närmare information om församlingens övriga evenemang finns på församlingen webbplats: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

4.9. Gudstjänstbesök till Sjundeå S:t

Petri kyrka: Vi samlas vid Virkby kyrka kl. 11.30 och åker tillsammans, eller man kan beställa kyrktaxi.

6.9. kl. 13.30 Samling för daglediga i Virk-by kyrka: Trevlig samvaro och kaffe. Taxi.

18.9. kl. 13.00 Högmässa i Lojo S:t Lars kyrka: Kyrktaxi, kyrkkaffe.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 4.9 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Ståhlberg, Smeds, Hätönen

Kl. 18 Gudstjänst i Svartbäck-Spjutsunds skärgårdskyrka: Smeds, Hätönen

Må 5.9 kl. 9-12 Babyträff: Domprostgår-dens, Hindsberg

Ti 6.9 kl. 12 Lunch för pensionärer och arbetssökande: på Lundagatan 5

On 7.9 – to 8.9 kl. 10-13 Café Ankaret öp-

pet: Runebergsg. 24, ingång från gården. Utställning 7-29.9: ”Längtan till gemen-skap” målningar, bilder och keramiks-kulpturer av Raii Takolander.

Kl. 10.30 Tanträff: församlingshemmets musikrum. Pensionerade dagklubbsarbetare

To 8.9 kl. 9.30-12 Familjejippot Yhdessä – Tillsammans: på Domprostgården

Sö 11.9 kl. 9:30 Gudstjänst S:t Olofs Ka-pell: Blom, Tollander

Kl. 12 Högmässa i Domkyrkan: Apostoli-dou, Blom, Tollander

Må 12.9 kl. 9-12 Babyträff: Domprostgår-den, Hindsberg

Kl. 10 Motion och mission: Träff vid gång-bron, östra sidan vid Borgå å

KL. 13 Sjömansmissionskretsen i Café An-karet: Församlingshemmet, Göta Ekberg

Kl. 17.30-19 Mammaträff för dig som väntar sitt första barn: i Domprostgår-den, Anmälan till jenni.antila@evl.fi se-nast onsdagen före träffen

Ti 13.9 kl. 12 Lunch för pensionärer och arbetssökande: Lundagatan 5

Kl. 17.30 Uställningen KYSS – en medita-tion i ord och bild över Höga visan: Ver-nissagen i Domkyrkan. konstnären Kent Wisti berättar om utställningen

On 14.9 – to 15.9 kl. 10-13 Café Ankaret öppet

Kl. 13 Mariakretsen: i församlingshem-mets musikrum, Denice Sjöström

KL. 18 Inspirationskväll med Kent Wis-ti: Ork att leva, mod att dö Välkommen med på en församlingskväll med Kent Wisti från Sverige som talar om livet un-der rubriken ”Ork att leva, mod att dö”.

To 15.9 kl. 18 Samling kring Guds ord i sto-ra salen: Runebergsg. 24, Erik Vikström

kl. 9-11.30 Familjeträff i Domprostgår-den: Antila, Strömfors

Kl. 13.30 Missionskretsen: Café Ankaret, Kerstin Vikström

SIBBO

Mer info: om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforsamling.fi.

To 1.9 kl. 18 Kyrkokör: Församlingshem-met. Terminsstart.

Fr 2.9 kl 10:30 Kaffekör: Prästgården. Terminsstart.

Fr 2.9 kl. 15 Konfirmationsövning: Sibbo kyrka. Juni 1-gruppen.

Lö 3.9 kl. 13 Gå ett yrke till en kvinna: Sö-derkulla kyrka. Motionsevenemang till för-

PETRUS

För dig med sorg

Sorgekursen – Vägen vidare:

För dig som mist någon nyligen eller för en lång tid sedan. En sex kvällars kurs som ger dig hjälp att bearbeta sorg och verktyg att gå vidare. Leds av försam-lingspastor Anne Koivula. Start ons 20.9 kl. 18 i Petruskyrkan. Mer info och anmälan till Anne Koivula.

mån för Kvinnobanken. Uppvärmning ledd av Sipoon syke, därefter kan man motione-ra i egen takt på en 2 eller 5 kilometers rutt.

Sö 4.9 kl. 10 Mässa: Norra Paipis bykyrka.

Sö 4.9 kl. 13 Högmässa med konfirma-tion: Sibbo kyrka. Juni 1-gruppen.

Må 5.9 kl. 9.30 KakaoClubben: Söder-kulla kyrkas klubbtrymme. Klubb för föräldrar och barn som är hemma på da-garna. Terminsstart. Isabella Munck.

Må 5.9 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Församlingshemmet. Terminsstart.

Må 5.9 kl. 18 Virkby: Söderkulla kyrka.

On 7.9 kl. 18 Kyrkvårdsträff: Församlings-hemmet. Vill du vara med vid planering och verkställande av gudstjänsterna, koka kaffe, välkomna gudstjänstbesökare, läsa

texter eller delta på något annat sätt? Högläsningsscoachning av Gun Lundell.

Fr 9.9 kl. 10 Bönepromenad: Försam-lingshemmet. Kl. 10.30 för dem som en-dast deltar i bönen.

Fr 9.9 kl. 15 Konfirmationsövning: Sibbo kyrka. Juni 2-gruppen.

Sö 11.9 kl. 13 Högmässa med konfirma-tion: Sibbo kyrka. Juni 2-gruppen.

Sö 11.9 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka.

Må 12.9 kl. 19 Vikings veranda: Prästgår-den. Samtalsgrupp för män. Patrik Frisk.

On 14.9 kl. 9.30 Babyrytmik: För-samlingshemmet. Terminsstart. Wiks-ten-Rönnebacka. Förhandsanmälan SMS 050 330 4734 eller e-post camilla.wiks-ten-ronnebacka@evl.fi.

On 14.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Inledande andakt.

On 14.9 kl. 10.30 Knatterytymik: Försam-lingshemmet. Terminsstart. Wiksten-Rönne-backa. Förhandsanmälan, se ovan.

On 14.9 kl. 11.15 Stoljumba: Kyrkoby för-samlingshem. George.

On 14.9 kl. 12 Åttaeuros lunch: Försam-lingshemmet. Lunch för daglediga. Inle-dande andakt.

On 14.9 Äldre i Söderkulla: Servicehuset Linda. Katja Korpi.

To 15.9 Box missionskrets: Bykyrkan Ta-bor. Terminsstart.

To 15.9 kl. 18.30 Kvinnor mitt i livet: Präst-gården. Samtalsgrupp för kvinnor. Korpi.

Anmälan till pensionärsutfärd till Nilsas: Södra Sibbo 19.9 kl. 13-15.30 och Norra Sibbo 20.9 kl. 13-15.30. Busstransport.

Info och anmälan senast 12.9, på hemsidan eller tfn 050 566 3691.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

På familjerådgivningen i Borgå jobbar (från vänster) Anita Björkestam, Sari Varpama, Marina Helle och Mika Hella. FOTO: PRIVAT

Konkret stöd i 40 år!

Kyrkans familjerådgivning i Borgå har svarat på människors behov i fyra decennier. Tiderna förändras, men människors problem förblir desamma.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

BORGÅ Sari Varpama är chef för Familjerådgivningscentralen vid den kyrkliga samfälligheten i Borgå. Rådgivningen fyller 40 i år, och jubileet firas 14.9 (se faktarutan).

På vilket sätt tror du familjerådgivningen förändrats under fyra decennier?

– Kyrkan har erbjudit familjerådgivning sedan 1944, då var behovet av hjälp stort efter kriget.

Men behovet har inte minskat och grundtanken är fortfarande densamma: vi ska svara på människors verkliga behov.

– Familjeformerna har däremot blivit mer mångsidiga, numera har vi regnbågsfamiljer, nyfamiljer och flyktingar. Man har också satsat mer och mer på personalens kunskande och numera används till exempel psykoterapimetoder i arbetet.

– Fortsättningsvis har vi ingen agenda som att exempelvis hålla ihop familjer. Om en skilsmässa är nödvändig så är det så. Vi vill ge klienterna en möjlighet att i lugn och ro utforska sin situation.

Vad behöver människor hjälp med just nu?

– Coronapandemin och kriget i Ukraina har orsakat en stor mängd stress och ångest. Våldet har ökat liksom skilsmässorna. Vi ser också problem relaterade till ekonomiska bekymmer och missbruksproblematik. Man kan säga att de problem som funnits sedan tidigare har eskalerat under den här tiden.

– Det som människor söker mest hjälp för är problem med interaktion och skilsmässor. De tappar kontakten till varandra och hittar ingen

väg tillbaka. Det är precis i sådana fall familjerådgivningen kan hjälpa.

Vilka är de viktigaste insikterna du fått i ditt jobb?

– Jag har imponerats av kyrkans samhällsengagemang och att kyrkans familjerådgivning svarar på människors verkliga behov. Jag har sett hur stor betydelse det har att en människa får professionell hjälp och blir bemött när hon har svårigheter. Det här är progressivt arbete i mina ögon. Kyrkan borde bli bättre på att föra fram den här insatsen och vara stolt över den. Jag tycker det är fantastiskt att kyrkan kan erbjuda det här, speciellt med tanke på att det i Östnyland inte finns någon offentlig aktör som erbjuder motsvarande stöd för parrelationer. Den här servicen får vi inte pruta på, även om ekonomin blir mer ansträngd. Det är terapeutiskt arbete som har förebyggande effekt, och därmed betyder mycket också för barnens välmående.

– Det är låg tröskel att komma till familjerådgivningen, även om klienterna inte i övrigt är

Forts. på följande sida. ►

Familjerådgivning är också förebyggande arbete, säger Sari Varpama.

församlingsaktiva. Det är viktigt att vi inte frågar efter församlingsmedlemskap. Vi har inte en förkunnande uppgift, men vi förverkligar kyrkans värdegrund.

Hittar människor er, är ni väletablerade?

– Jo, folk hittar oss och vi har många klienter. Vi har också avtal med andra kommuner som exempelvis Sibbo, Askola, Lappträsk, Mörskom och Lovisa. Vi försöker erbjuda hjälp så snabbt som möjligt även om våra resurser är begränsade.

– I och med de nya välfärdsområdena så pågår avtalsförhandlingar som bäst om vi ska kunna ta emot klienter från andra orter. Det är stora saker som ska avgöras. Jag hoppas verkligen vi kan fortsätta att betjäna hela verksamhetsområdet, för behovet av familjerådgivning är stort.

»Den här servicen får vi inte pruta på. Den har förebyggande effekt.«

Vad ger dig hopp i arbetet?

– Jag blir glad varje gång jag ser att en klient kommer framåt, att processen fungerar och att vi kunnat vara ett betydande stöd. Det är en gemensam resa.

Hur gör du för att koppla bort och orka?

– För att inte drabbas av empatiutmattning måste man ta hand om sig själv och dra gränser. Det får vi också lära oss i utbildningen.

– Jag rensar tankarna genom att umgås med min häst och hund om kvällarna. Det är riktigt trevligt att ibland vara tillsammans med sådana som inte pratar människors språk.

Festligheter och fakta

Onsdag 14.9 kl. 14–16.30 firas familjerådgivningens 40-årsfest i Lilla kyrkan i Borgå. Öppningsanförande hålls av välfärdsområdets styrelseordförande Mikaela Nylander. Psykoanalytiker Harri Virtanen talar (på finska) om trauma och kärlek, utgående från sin bok Trauma ja Rakkaus. Anmälningar till marina.helle@evl.fi

Festen avslutas i Domkyrkan med konst, kaffe och mingel. Där finns utställningen Kyss till påseende (pågår 13–27.9).

Familjerådgivningen verkar på svenska, finska och engelska och erbjuder rådgivning, arbetshandledning, medling i familjeärenden och utbildning i form av föreläsningar.

Kyrkan har erbjudit avgiftsfri familjerådgivning till alla, oavsett familjekonstellation och samfundstillhörighet, ända sedan 1944. Man kan komma ensam eller med sin partner.

År 1982 grundade församlingarna i Borgå tillsammans med Borgå stad och Borgå landskommun Borgånejdens familjerådgivningscentral (PANK).

Musikklubben ska främst få vara en energikick för barnen. FOTO: PRIVAT

Ny musikklubb startar i Sibbo

Den nya musikklubben riktar sig till elever i årskurs ett och två. – Klubben ska vara något som i första hand är roligt, säger Christer Romberg.

TEXT: ULRIKA HANSSON

SIBBO Till musikklubben ska barn få komma och musicera, sjunga sånglekar och testa på lite olika instrument.

– Det ska vara roligt att vara med och upptäcka musiken tillsammans, säger ungdomsarbetsledare **Christer Romberg** i Sibbo.

Han säger att de gärna skulle komma lite ifrån den traditionella bilden av församlingens barnkör, även om detta på sätt och vis också är en kör.

– Klubben ska i första hand vara något roligt, i andra hand kommer något slags uppträdande.

Uppträdandena kunde kanske infalla under någon av de större högtiderna i kyrkan.

– Men vi vill främst satsa på att det ska vara roligt och ge barnen en energikick. Får vi gången med på något uppträdande är det en bonus, säger Romberg.

Både han och kantorn **Camilla Wiksten-Rönnebacka** är ganska nyanställda i församlingen. Försök till musikverksamhet för barn

har tidigare funnits i församlingen, men den här klubben formar de båda från tomt bord.

– Vi vill utveckla det här på ett spännande sätt och se vart det barkar, säger Romberg. Repertoaren kommer att vara bred.

»Jag hoppas kunna föra vidare den glädje jag fått av musiken.«

– I och med att det är församlingen som ordnar det här så kommer förstås något religiöst också att finnas med. Men olika poplåtar kan vi säkert också göra något roligt av. Vi är väldigt öppna för att hitta på allt möjligt skoj, säger Romberg.

I klubben kommer också lite lättare instrument och rytminstrument att finnas tillgängliga.

Christer Romberg deltog själv som barn i mångsidig musikverksamhet.

– Musiken har varit närvarande hela mitt liv. Jag hoppas kunna föra vidare den glädje jag fått av musiken i min barndom. Musik är något universellt och jag hoppas kunna inspirera barnen till att sjunga, spela och njuta av musiken.

Musikklubben

Ordnas i Nickby församlingshem på onsdagar och i Söderkulla kyrka på torsdagar kl. 13.

Riktar sig till barn i årskurs 1 och 2.

Barnen får prova på olika instrument och upptäcka musik och sjunga sånglekar tillsammans.

Leds av Christer Romberg och Camilla Wiksten-Rönnebacka från Sibbo församling.

Höga Visan – en intressant utstickare i Gamla testamentet

I september firar Borgånejdens familjerådgivningscentral 40-årsjubileum. Vi har samtidigt förmånen att få utställningen KYSS till Borgå Domkyrka. Kyss är en meditation i ord och bild över Höga Visan av Maria Köhen och Kent Wisti. Den har visats i flera kyrkor i Sverige och i våras på Åland.

Höga Visan lockar med jämlik kärlek

STROFER UR Höga Visan lånas flitigt till bröllopstal och romantiska texter, eftersom den kryllar av vackra ordbilder om längtan, åtrå och kärlek. Intressant är att texten andas jämlikhet och ömsesidig respekt, trots att den är skriven på en tid då kvinnan var mannens egen. Båda parterna kommer här till tals på ett sätt som kan kännas självklart idag men som inte har varit det speciellt länge. Båda parter uttrycker i stroforna en erotisk längtan och höjer sin partner till skyarna med vackra symboliska ordlekar. "Vad du är skön, min vän, ja, du är ljuvlig." "Du min duva i bergsklyftan, i klippväggen gömsle, låt mig se ditt ansikte, låt mig höra din röst, ty din röst är ljuv, och ditt ansikte är så vackert."

Vi kanske så småningom börjar närma oss en tid då mannens och kvinnans sexualitet blir mera jämställd. Men vi är ännu långt ifrån att leva i en värld där den romantiska kärleken och sexualiteten ses och är någonting självklart och sunt oavsett parternas kön. Världen var inte rättvis då Höga Visan skrevs men det är den inte idag heller. Jag tycker mig se en ökande polarisering där en del får uppleva mycket trygghet och kärlek medan en del bara kan drömma om den sorts intimitet och trygg sensualitet som Höga Visan målar upp.

Vi kan hoppas att utvecklingen går mot en värld där alla kan enas om att Höga Visan passar in på alla romantiska kärleksförhållanden. En värld där erotik och sexualitet är någonting som stöder allas välmående. En värld där sexualiteten inte förnekas men inte heller utnyttjas som maktmedel eller i reklamsyfte.

I DEN HÄR kolumnen närmar jag mig Höga Visans kärleksdikter som en lekman närmar sig en konstupplevelse, med friheten att associera och känna. Utan krav på att förstå eller förklara och utan teologiska glasögon. 20 år som familjerådgivare sätter garanterat sin prägel på hur jag läser Höga Visan idag, trots att det känns som igår då vi fnissade kring den på skribaläget.

Höga Visan väckte nog väldigt blandade känslor och tankar när jag satte mig ner och läste den inför den här kolumnen. Jag blev lite förvånad över den irritation jag kände. Det var samma irritation som dyker upp när jag läser förnumstiga parrelationsråd. Ni vet kanske de där "gör så här så blir du lycklig", "sju steg till en livslång relation". Råd som i och för sig kan vara bra, men där man städat bort det verkliga livet och målar upp en utopisk bild av en obruten perfekt lycka. En verklighet utan vardagens låga blodsockerhalter, för lite sömn och utan de skavanker parterna fått i livet. Skavanker i form av dåliga erfarenheter eller traumatiska upplevelser som aktiveras och som gör att vi inte kan följa de goda råden då de skulle behövas som mest. De blir bara fler krav som sköljer över oss från många håll. I den verkligheten kan till exempel texten "de största vatten försmår ej utsläcka kärleken, strömmar kan inte dränka den ..." kännas som ett hån. Även om jag nog skriver under att, som Tomas Ledin sade på sin sommarturné, det är kärleken som håller världen i gång. Kärleken och längtan efter den får oss att orka komma igen och försöka på nytt. I parförhållandet tappar vi gång på gång kontakten med varandra och får kavla upp ärmarna och försöka närma oss varandra igen.

MEN KÄNSLORNA och tankarna var som tur blan-

ANITA BJÖRKESTAM

»I nära relationer kan vi träna på att visa oss sårbara inför varandra.«

dade. Jag upplevde också glädjen över att i Höga Visan hitta mycket av det som modern forskning visar att en bra relation byggs av. Vi mår gott av att få höra att vi är speciella för vår partner, av att få sola oss i vår partners beundrande blick. "Som en lilja bland tistlar är min älskade bland flickor", "lik en gasell är min vän eller lik en ung hjort". Behovet av att bli sedda följer oss från vaggan till graven. Vi behöver känna att vi kommer på första plats i varandras liv "vad är din vän förmer än andra vänner".

I dagens värld är konkurrensen om vår tid stor. Vi ska hinna göra karriär, sköta både den fysiska och den psykiska hälsan, utveckla oss och ha intressanta hobbyn samtidigt som timmarna i dygnet fortfarande bara är 24. Vi träffar enormt många människor både på riktigt och virtuellt men fortfarande är kärleken beroende av att vi blir uppmärksammade av varandra och får ha högsta prioritet i varandras liv.

Det är det en svår konst att, i vardagen, bygga upp varandra i stället för att riva ner och sänka varandra. Det är ibland väldigt svårt att bygga upp varandra genom att visa varandra respekt och påtala det goda, att svälja sin stolthet och sitt behov av att vara den goda den som har gjort rätt. I vardagen kanske "Hans läppar är stavar av guld, besatta med krysoliter" är lite att ta i, men att höra sin partner skryta om ens goda sidor stärker, oavsett hur liten sak det gäller och oavsett om det gäller relationens intima liv eller yttligare saker.

HÖGA VISAN är en hyllning till kärleken för kärlekens skull, "Ät ni kära, och drick, ja berusa er av kärlek". Det är sensuella beskrivningar av en längtan efter att förenas men att förenas utan att förlora sina jag. "Jag är min väns och min vän är min." För att två ska kunna förenas behöver de vara separata. I förhållanden är det lätt att tappa bort både vissheten om den andras egenart och insikten att den andra är en varelse med känslor och behov lik oss själva. Vi börjar tro på ett flummigt "vi" som tänker och känner. Den andra kan lätt bli ett verktyg för de egna be-

hoven och därmed avhumaniserad, som om det viktigaste i relationen är att jag når mina mål och får mina behov uppfyllda. I synnerhet i gräl sker lätt samma sak som i krig, vi tappar kontakten med att den andra parten är en levande kännande varelse. Höga Visans hyllning till kärleken visar på två individer. Ett jag och ett du, som båda känner och tänker. Olikheter och distans kan kännas skrämmande "jag sökte honom men fann honom inte". Vi behöver mycket trygghet för att stå ut med allt som skrämmer oss så att vi inte behöver bygga skyddande murar mot varandra. I mitt arbetsrum möter jag ofta par där det bara är murarna som umgås med varandra och innanför varsin mur sitter två övergivna, sörjande individer som kanske inte ens längre vet vad de längtar efter.

I Höga Visan finns en strof, "vart har han då gått, din vän, du skönaste bland kvinnor? Vart har din vän tagit vägen? Låt oss hjälpa dig att söka honom", som tilltalar mig. Det är lätt hänt att vi, när det krisar i förhållandet, söker allierade. Vi försöker öka vår inre trygghet genom att få bekräftelse på att "jag har rätt" alltså är det min partner som har felat. Våra allierade ger missriktad tröst när de går med i att söka den skyldiga. Vi kan alla hjälpas åt och stöda varandra och varandras nära relationer genom att ge värme och empati åt varandra, inte genom att utfärda domar över den andra parten.

VÅR KULTUR är individualistisk och tävlingsinriktad. Tänkesätt som "var och en är sin egen lyckas smed" och "allt är möjligt bara du kämpar" syns också i våra relationer. Det blir en individuell prestation att "lyckas" i kärlek. Sårbarhet är en del av livet och många faktorer påverkar våra liv, en del kan vi styra och en del får vi bara försöka acceptera. I nära relationer kan vi träna på att visa oss sårbara inför varandra.

"Det bästa är det godas fiende" tillskrivs Voltaire, men lär ha förekommit redan på 1600-talet. Om vi har klara övertygelser om hur saker ska vara för att vara rätt ställer vi lätt enorma krav på oss själva och andra. Respekt, medkänsla och barmhärtighet behöver vi utveckla både i vårt förhållande till oss själva och till vår partner. Höga Visan är en fin påminnelse om det vackra i att vi har en sexualitet och att kärlek och passion har ett egenvärde. Tillsammans med vår älskade kan vi försöka värna om att hålla liv i passionen just så som det är möjligt för oss. Hur skulle er variant av Höga Visan låta? Knapptast så som Salomos i Gamla testamentet och troligen inte som någon annans heller men vacker på sitt eget vis.

LIVET ÄR inte rättvist, du har kanske aldrig fått uppleva passionen eller så har du upplevt och mist den stora kärleken. Då kan också den här texten väcka svåra känslor. Var varm och omhändertagande, också mot dig själv.

"Kvinnan – Vakna upp, du nordanvind, och kom, du sunnanvind, blås genom min lustgård, låt dess vällykt strömma ut. Må min vän komma till sin lustgård och äta dess ädla frukter. Mannen – Ja, jag kommer till min lustgård, du min syster, min brud, jag hämtar min myrra och mina vällyktande kryddor, jag äter min honungskaka och min honung, jag dricker mitt vin och min mjölk. Kvinnorna – Ät ni kära, och drick, ja berusa er av kärlek."

Anita Björkestam är familjerådgivare i Borgå.

Utställningen Kyss

Utställningen KYSS – en mediation i ord och bild över Höga Visan – ställs ut i Borgå domkyrka i september. Utställningen baserar sig på Höga Visan och består av 15 bilder med tillhörande dikter.

Enligt upphovsmakarna Kent Wisti, Maria Küchen och Susanne Dahl är formen erotik men ärendet är makt- och normkritik. Dikterna har översatts till finska av Hannimari Heino.

Utställningen finns i Borgå domkyrkan **13–27 september**. Vid vernissagen tisdag **13.9 kl. 17.30** berättar konstnären Kent Wisti om utställningen.

Arrangör är Borgå ev. luth församlingar och Borgånejdens familjerådgivningscentral. Välkommen!

BORGÅ Inspiration

Kväll med Wisti

En kväll med prästen och konstnären Kent Wisti från Sverige i Församlingshemmet på Lundagatan 5 bjuder församlingen på onsdag **14.9 kl. 18** med temat "Ork att leva, mod att dö".

Kent har rötter i Jakobstad och är känd som präst och bildkonstnär och inte minst känd för sina satirteckningar i Dagens Nyheter i Sverige.

Just nu pågår hans utställning Kyss i Domkyrkan, för Kent är känd både som präst och bildkonstnär.

Kvällen bjuder på ett intressant föredrag, servering och trevlig samvaro. Välkommen!

BORGÅ Utställare

Café Ankaret har öppnat inför hösten

Välkommen till missionscaféet som är öppet onsdag och torsdag med frivilliga krafter.

Höstens första utställare är Raili Takolander med utställningen "Längtan till gemenskap" som består av både målningar, bilder och keramik. Utställningen är öppen onsdag och torsdag **7–29.9 kl. 10–13**.

Café Ankaret står för gemenskap. Här finns alltid någon att prata med och du kan vara delaktig med att sticka lappar till filtar eller bara sitta med dagstidningen och läsa.

Intresserad av att ordna en utställning? Kontakta Sanna Lindström: susanna.lindstrom@evl.fi, tfn 040 528 6577.

Lär dig behärska din ekonomi!

På måndag **12.9 kl. 12.30** startar kursen i Ekonomiremont. Kursen strävar efter att man med enkla små ändringar i vardagen ska lära sig att behärska ekonomin. Vi börjar alltid med en gemensam lunch **kl. 12.30**. Anmälningar till Heidi Salminen 0503301828. Välkommen med!

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 4.9 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Ståhlberg, Smeds, Hätönen

Kl. 18 Gudstjänst i Svartbäck-Spjutsunds skärgårdskyrka: Smeds, Hätönen

Må 5.9 kl. 9–12 Babyträff: Domprostgårdens, Hindsberg

Ti 6.9 kl. 12 Lunch för pensionärer och arbetssökande: på Lundagatan 5

On 7.9 – to 8.9 kl. 10–13 Café Ankaret öppet: Runebergsg. 24, ingång från gården.

Utställning 7–29.9: "Längtan till gemenskap" målningar, bilder och keramiskulpturer av Raili Takolander.

Kl. 10.30 Tanträff: församlingshemmets musikrum.

Pensionerade dagklubbsarbetare

To 8.9 kl. 9.30–12 Familjejippot Yhdessä – Tillsammans: på Domprostgården

Sö 11.9 kl. 9.30 Gudstjänst S:t Olofs Kapell: Blom, Tollander

Kl. 12 Högmässa i Domkyrkan: Apostolidou, Blom, Tollander

Må 12.9 kl. 9–12 Babyträff: Domprostgården, Hindsberg

Kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid Borgå å

Kl. 13 Sjömansmissionskretsen i Café Ankaret: Församlingshemmet, Göta Ekberg

Kl. 17.30–19 Mammaträff för dig som väntar sitt första barn: i Domprostgården, Anmälan till jenni.antila@evl.fi senast onsdagen före träffen

Ti 13.9 kl. 12 Lunch för pensionärer och arbetssökande: Lundagatan 5

Kl. 17.30 Utställningen KYSS – en meditation i ord och bild över Höga visan: Vernissagen i Domkyrkan. konstnären Kent Wisti berättar om utställningen

On 14.9 – to 15.9 kl. 10–13 Café Ankaret öppet

Kl. 13 Mariakretsen: i församlingshemmets musikrum, Denice Sjöström

Kl. 18 Inspirationskväll med Kent Wisti: Ork att leva, mod att dö Välkommen med på en församlingsskväll med Kent Wisti från Sverige som talar om livet under rubriken "Ork att leva, mod att dö".

To 15.9 kl. 18 Samling kring Guds ord i stora salen: Runebergsg. 24, Erik Vikström

kl. 9–11.30 Familjeträff i Domprostgården: Antila, Strömfors

Kl. 13.30 Missionskretsen: Café Ankaret, Kerstin Vikström

SIBBO

Mer info: om vår verksamhet hittas på www.sibbo-svenskaforsamling.fi.

To 1.9 kl. 18 Kyrk kör: Församlingshemmet. Terminsstart.

Fr 2.9 kl. 10.30 Kaffekör: Prästgården. Terminsstart.

Fr 2.9 kl. 15 Konfirmationsövning: Sibbo kyrka. Juni 1-gruppen.

Lö 3.9 kl. 13 Gå ett yrke till en kvinna: Söderkulla kyrka. Motionsevenemang till förmån för Kvinnobanken. Uppvärmning ledd av Sipoon syke, därefter kan man motionera i egen takt på en 2 eller 5 kilometers rutt.

Sö 4.9 kl. 10 Mässa: Norra Paipis bykyrka.

Sö 4.9 kl. 13 Högmässa med konfirmation: Sibbo kyrka. Juni 1-gruppen.

Må 5.9 kl. 9.30 KakaoClubben: Söderkulla kyrkas klubbtrymme. Klubb för föräldrar och barn som är hemma på dagarna. Terminsstart. Isabella Munck.

Må 5.9 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Församlingshemmet. Terminsstart.

Må 5.9 kl. 18 Virkby: Söderkulla kyrka.

On 7.9 kl. 18 Kyrkvårdsträff: Församlingshemmet. Vill du vara med vid planering och verkställande av guds-

tjänsterna, koka kaffe, välkomna gudstjänstbesökare, läsa texter eller delta på något annat sätt? Högläsning-coachning av Gun Lundell.

Fr 9.9 kl. 10 Bönepromenad: Församlingshemmet. Kl. 10.30 för dem som endast deltar i bönen.

Fr 9.9 kl. 15 Konfirmationsövning: Sibbo kyrka. Juni 2-gruppen.

Sö 11.9 kl. 13 Högmässa med konfirmation: Sibbo kyrka. Juni 2-gruppen.

Sö 11.9 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka.

Må 12.9 kl. 19 Vikings veranda: Prästgården. Samtalsgrupp för män. Patrik Frisk.

On 14.9 kl. 9.30 Babyrytmik: Församlingshemmet. Terminsstart. Wiksten-Rönnebacka. Förhandsanmälan SMS 050 330 4734 eller e-post camilla.wiksten-ronnebacka@evl.fi.

On 14.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Inledande andakt.

On 14.9 kl. 10.30 Knatterymik: Församlingshemmet. Terminsstart. Wiksten-Rönnebacka. Förhandsanmälan, se ovan.

On 14.9 kl. 11.15 Stoljupa: Kyrkoby församlingshem. George.

On 14.9 kl. 12 Åttaeuroslunch: Församlingshemmet. Lunch för daglediga. Inledande andakt.

On 14.9 kl. 13 Äldre i Söderkulla: Servicehuset Linda. Katja Korpi.

To 15.9 kl. 18.30 Kvinnor mitt i livet: Prästgården. Samtalsgrupp för kvinnor. Korpi.

Anmälan till pensionärsutfärd till Nilsas: Södra Sibbo 19.9 kl. 13–15.30 och Norra Sibbo 20.9 kl. 13–15.30. Buss-transport. Info och anmälan senast 12.9, på hemsidan eller tfn 050 566 3691.

VANDA

FRE 2.9 kl. 10 Musikle: för 1–4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka, 2 vån, utrymmet Kärlek

FRE 2.9 kl. 14–15.30 Babyrytmik: för ca 3–6 mån med vuxen i Dickursby kyrka, 2 vån, utrymmet Kärlek.

FRE 2.9 kl. 10–12 Kaffe och själavård: i Dickursby kyrka, Luras café, vid uteborden. Kom och ta en kopp kaffe prata en stund med en diakoniarbetare. Det kan vara allt mellan glädje och sorgen.

Sö 4.9 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars, Janne Sironen och Anders Ekberg.

Sö 4.9 kl. 12 Mässa: i Dickursby kyrka, Janne Sironen och Anders Ekberg

Ti 6.9 kl. 13 S:t Martins pensionärskrets: i Virtakyrkan, lilla församlingssalen. Kaffe, andakt och prat om olika teman.

ONS 7.9 kl. 18–19 Sångstund: i Dickursby kyrka. Kom och sjunga och må bra med rösten. Möjlighet till barnpassning. Mera information, Heidi Åberg, 0404801088, heidi.berg@evl.fi.

ONS 7.9 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka. Mera information: Församlingsspastor Sini Aschan 0505668112 sini.aschan@evl.fi

FRE 9.9 kl. 10 Musikle: för 1–4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka, 2 vån, utrymmet Kärlek

FRE 9.9 kl. 14–15.30 Babyrytmik: för ca 3–6 mån med vuxen i Dickursby kyrka, 2 vån, utrymmet Kärlek.

Sö 11.9 kl. 12 Högmässa med konfirmation: i Helsing kyrka S:t Lars, Sini Aschan och Heidi Åberg

Må 12.9 kl. 12.30 Ekonomiremont kursen startar: Kursen strävar till att med enkla små ändringar i vardagen lära sig att behärska ekonomin. Vi börjar alltid med en gemensam lunch kl. 12.30. Anmälningar till Heidi Salminen 0503301828.

ONS 14.9 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

ONS 14.9 kl. 18–19 Sångstund: i Dickursby kyrka. Kom och sjunga och må bra med rösten. Möjlighet till barnpassning. Mera information, Heidi Åberg, 0404801088, heidi.berg@evl.fi.

Lokalsidorerna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Myrskog, johan.myrskog@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6322. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Kom med och bygg kyrka!

KOLUMN
Kalle Sällström
jobbar som verksamhetsledare för Församlingsförbundet.

HUR BYGGER man en kyrka? Med rödtegel tycker någon, med betong och glas föredrar någon annan, eller modernt och kolneutralt i trä, svarar en tredje. I Helsingfors har vi kyrkor i alla stilar och smaker. Men det behövs förstås mera för att bygga en kyrka i vidare bemärkelse, vi behöver personal och verksamhet, förvaltning och strukturer. Så vi har anställt präster, kantorer, sekreterare, diakoner, barnledare, vaktmästare, ungdomsledare, trädgårdsmästare, gravgrävare, med flera. Och vi ger dem uppgifter: grupper ska ledas, gudstjänster planeras, protokoll skrivas, läger hållas, körer dirigeras, och massor med andra uppgifter ska gö-

ras, stora och små, och någon behöver ta ansvar för dem.

BYGGET AV kyrkans förvaltning och struktur är en hel historia för sig. Vi har domkapitel, stift, prostier, kyrkostyrelse, biskopsmöte, kyrkomöte, kyrkliga samfälligheter, kyrkoråd, kyrkofullmäktige, församlingsråd, kapellråd, kommittéer och delegationer. Och så ordnar vi församlingsval vart fjärde år för att fylla en del av dessa organ. I höst har du din chans att ställa upp i församlingsvalet om du gillar att diskutera och delta i möten!

NU HAR vi väl kommit ganska långt i vårt kyrkobygge kan någon tycka, vi har fina kyrkor, anställda som sköter en massa viktig verksamhet och en rigorös förvaltning som pricken över i:et. Men det är något som fattas. Allt det här är ännu bara ett skal, strukturer som finns som stöd och resurs för det som man på riktigt bygger en kyrka av – människor! Kyrkan är inte en byggnad, inte förvaltning eller verksamhet, inte ens de anställda – det är kyrkans medlemmar, människor som vill vara med, som söker mening, tröst, gemenskap med andra och med Gud.

KOM MED och bygg kyrka! Kom precis som du är! Berätta om vad du behöver, kan vi andra hjälpa med något? Vad vill du bidra med, vad tycker du om, vad är du bra på? Vad ger dig kraft i vardagen, vad ger dig hopp i mörkret, var känner du dig trygg? En kyrka som byggs av människor är en levande gemenskap som är öppen och inbjudande.

»En kyrka som byggs av människor är en levande gemenskap ...«

Hallå där Carolina Wendelin!

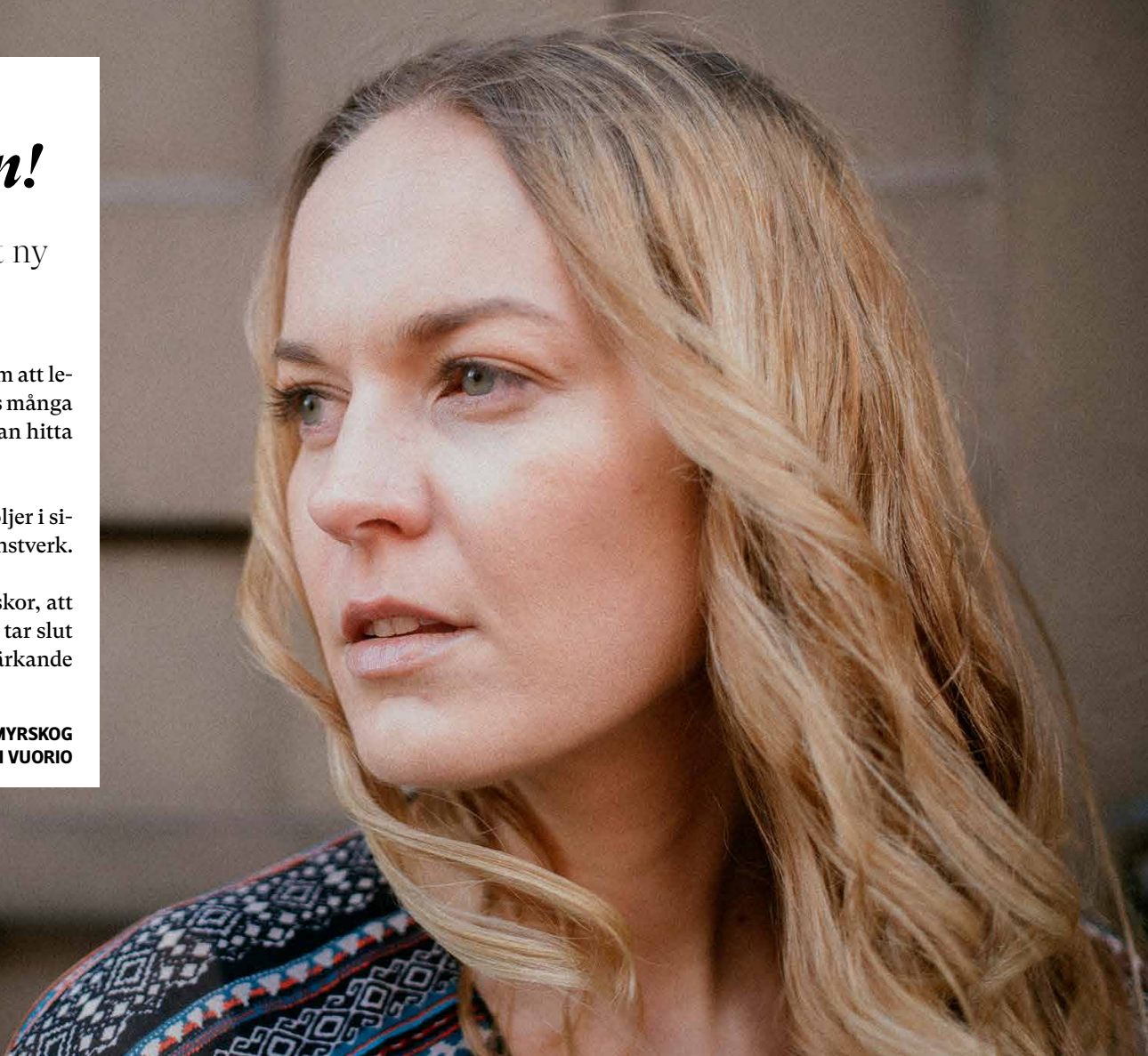
Hon är singer/songwriter och ger ut ny musik igen efter en paus på fem år.

– **FREE LIFE**, den första singeln av fyra, handlar om att leva som man vill och om att få vara sig själv. Det finns många normer och regler för hur man ska leva. Hur ska man hitta sin väg och våga uttrycka den man är?

Free life släpptes den 19.8 och de övriga singlarna följer i sinom tid. Till varje låt har hon dessutom skapat ett konstverk.

– **JAG INSPIRERAS** av samtal med andra människor, att leva och uppleva och filosofera om livet. Där orden tar slut tar musiken över. Musik och konst är för mig ett stärkande och naturligt uttryckssätt.

JOHAN MYRSKOG
FOTO: JANI VUORIO

”Plötsligt står en stol tom”

Efter en sjukdomsattack dog **Henrica Stjernvalls** man plötsligt och hon fick förhålla sig till livet på ett helt nytt sätt. Sorgkursen i Petrus församling gav henne verktyg att gå vidare i bearbetningen.

TEXT: JOHAN MYRSKOG

Henrica Stjernvall och hennes man hade bott utomlands i 37 år. Makens jobb på Enso, senare Stora Enso, ledde till att familjen flyttade regelbundet och bodde på olika ställen runtom i världen allt sedan 1984.

– Först hamnade vi i Antwerpen i Belgien, senare i Seoul i Sydkorea innan det blev Warszawa och till sist Wien. Vi hade med min man flyttat från kultur till kultur och till nya språk. Kulturerorna är extrema på sina sätt, i Polen är det slavisk och i Sydkorea asiatisk kultur. Familjen blir så tajt på grund av det. Traditionerna och hemmet är det enda som påminner om ens egen kultur, till och med i Wien, säger Stjernvall.

2020 drabbades hennes man även av sjukdomsattack och dog plötsligt. De befann sig då i Wien och Henrica Stjernvall berättar att hon plötsligt inte förstod varför hon befann sig där.

– Vi hade flyttat dit på grund av min mans jobb och då han nu var borta var Wien plötsligt en helt främmande stad för mig. Jag var där utan syfte.

Hon bestämde sig rätt omgående att flytta till Finland igen efter en paus på 37 år. Också det krävde en oerhörd omställning.

– Jag hade ju varit i Finland på somrarna men jag hade ingen aning om hur det fungerade här längre. Att bli änka och flytta tillbaka var nog ganska mycket på en gång.

Ett vettigt, strukturerat upplägg

Väl hemma hörde Henrica Stjernvall om sorgkursen *Vägen vidare* som ordnades i Petrus församling.

– Jag hade ingen aning om var Petrus församling var men jag körde till Månsas och blev positivt överraskad. Jag fick ett sådant varmt be-

Henrica Stjernvall har vant sig vid att leva utan sin man. Det första året var svårast.
FOTO: PRIVAT

mötande och märkte att den här församlingen har en verkligt aktiv anda.

I denna specifika kurs deltog endast tre personer, men de växte nära varandra under kursens gång.

– Vi kände att vi kunde dela mycket mellan oss. Vi blev en väldigt tajt grupp och man såg fram emot att träffas varje gång. Vi träffades sex månader senare och fick känslan av att vi gärna träffas igen.

Ett kurspass består av ett föredrag kring ett tema och sedan följer diskussion.

Sorgkursen i Petrus

Sorgkursen ”Vägen vidare” är en sex kvällars kurs som ger dig hjälp att bearbeta sorg och verktyg för att gå vidare.

Höstens kurs inleds tisdag 20.9 kl. 18 i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15.

Kursen leds i höst av församlingspastor Anne Koivula.

Mer info och anmälan till Anne, anne.koivula@evl.fi.

– Våra diskussioner blev alltid väldigt livliga. Ledarna gjorde verkligen ett bra jobb med att skapa en atmosfär där alla kände sig trygga och ville dela saker med varandra. Den finländska kulturen är ofta ganska återhållsam, men att ha en sådan här stödgrupp är oerhört viktigt.

Henrica Stjernvall understryker att kursupplägget var så meningsfullt därför att det var strukturerat.

– Upplägget var vettigt och då man sörjer orkar man inte med något som inte är vettigt. Genom att kursen fokuserade på olika teman kommer också de olika aspekterna av sorgen fram: sorgen, ilskan och besvikelserna. Jag vill inte kalla diskussionen akademisk men på grund av strukturen – indelningen i avsnitt – blev det meningsfullt. För mig var forumet en plats där jag kunde uttrycka mig och också ställas inför aspekter av sorgen jag inte själv tänkt på. Det var också viktigt att lyssna på de andras berättelser för då inser man att man inte är den enda som går igenom samma sak.

Alla andra går vidare

Hurdant blir livet då en nära anhörig dör? Vad händer inuti och runt omkring en då livet plötsligt förändras så totalt?

»Då alla andra hoppar på bussen blir du kvar på hållplatsen.«

– I mitt fall gick allt riktigt snabbt och jag hann inte med. Man vill först inte tro det. Jag och min man hade ett händelserikt liv och man blir väldigt ensam och desorienterad. Man är van vid att den andra alltid är där.

Just den här tomheten beskriver Henrica Stjernvall som något som tar lång tid att lära sig leva med.

– Det blir en så stor lucka då en familjemedlem är borta. Hela familjen förändras och måste gruppera om. Plötsligt står en stol tom vid högtider. Min man var dessutom mycket livlig och en aktiv del av familjen. Han hade mycket kontakt med våra tre döttrar som bor i London. Efter det första året vet man hur det ser ut. Nu har vi firat två jular utan honom.

Ett stort tema som sorgekursen tar upp är att människor går vidare efter begravningen medan man själv stannar kvar i sorgearbetet.

– Du förväntas också gå vidare, men så är det ju inte. Då alla andra hoppar på bussen blir du kvar på hållplatsen. Folk slutar ringa och i vissa fall – som det kan vara med till exempel cancersjuka patienter – bryter folk kontakten med en för att det inte klarar av det du går igenom.

Nu beskriver Henrica Stjernvall det som att ljuset börjar skymta i slutet av tunneln.

– Sorgen finns alltid där, men jag är ganska etablerad i Finland. Det svåraste är fortfarande sommarstället. I något skede måste man ändå för sin egen skull inse att det finns ett liv och att man kan leva med det som hänt.

Har du något tips för dem som är inne i en sorgeprocess?

– Jag kan varmt rekommendera att gå en sorgekurs. Då livet och känslorna är ett kaos behövs struktur. Det är också bra att dela och säga saker man bär och tänker på högt.

KYRKAN I HELSINGFORS

PROGRAMMET GÄLLER FREDAG 2.9–TORSDAG 15.9

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: regelbundet varje söndag kl 10 i Matteuskyrkan. Sön 4.9 predikar Stefan Forsén, avskedsfest för honom vid kyrkkaffet.

MU-mässa: (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Öppet hus för ungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas 1.9 och 8.9, efter det varannan torsdag i Matteuskyrkan kl. 18–19:30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596851.

Missa inte! Matteus SALT: För dig som söker andligt djup. 15.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Stefan Djupsjöbacka om andlig vägledning. Kvällsbit.

Barn och familj

Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Tweentisdag för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pysel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15. Matteus barnkör och pysselklubben startar i skolorna på Matteus församlings område,

på eftistid torsdag 1.9. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050-380 3936.

Föda utan rädsla-kurs: Sön 11.9 kl. 14–18 i Matteuskyrkan tillsammans med Daniela Strömsholm, Föda utan rädsla-instruktör och doula. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Musik

Kyrkokör: Höstens övningar inleds 6.9 kl 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

För barn: Popkör för barn i årskurserna 3–6. Start ti 30.8 kl. 15.30–16.15 i Matteuskyrkan. Matteus barnkör startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdag 1.9. Körledare: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Gemenskap

Motion&Mission: 4.9 med Hedvig Stenman och Suzi Tast-Vikström 040-5502415. Start kl. 15 från Kvarnbäckens metrostation. Promenad plus aktuell information gällande missionsarbete. Ta med egen kaffetermos.

Stickklubben: 8.9 kl. 11–13 (jämna veckor i höst). Handarbete, inspiration och skrott. Mera info: Carita Riitakorpi, 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Träff-

fas i Matteus en gång i månaden start den 12.9 kl. 14. Vi läser och diskuterar Henri Nouwens bok "Att söka en helhet". Kontakt Ulla-Stina Henricson, 0500-419661 / ushenricson@gmail.com.

Höstutfärd för alla åldrar: Noux nationalpark 10.9. Start med buss från Matteskyrkan, kl. 10, tillbaka omkring 16. Bussen är gratis. Vi vandrar tillsammans och firar en andakt ute i naturen. Mera info + anmälning: Mari Johnson 050 380 3976 / mari.johnson@evl.fi.

Vi glömmar inte Ukraina – välgörenhetskväll: Gäster: Julia Shevchuk och Irina Fedorenko berättar om flykten från Ukraina och arbetet med återuppbyggnad av landet. En konkret inblick i nuläget men också tankar om vardagen i ett nytt land utan sina närmaste (på engelska med tolkning till svenska). Ons 14.9 kl. 18:30 i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15 i Månsas. Kaffeservering. I samarbete med Esbo och Helsingfors församlingar. Du kan bidra till Ukrainahjälp under kvällen.

Missa inte! Valinfo: För intresserade församlingsbor/kandidater hålls i Matteus tor 1.9 kl 18–21. Hur blir jag kandidat och vad krävs det av kyrkans förtroendevalda? Hur funkade beslutsfattande och varför är det här viktigt? Erfarenhet av nuvarande förtroendevalda. Genomgång av blanketter för kandidatur i församlingsvalet, ifyllandet av blanketterna. Kontakt: soderstrom.annica@gmail.com / 050 5680 085.

Behöver du hjälp eller stöd? Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Våra diakoniarbetare är Carita Riitakorpi 050-380 3986 eller Mari Johnson 050-380 3976.

MATTEUS FÖRSAMLING
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Kansliet: Fysiska kansliet är stängt. Telefontid ti och to 10–14. tfn (09) 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.
Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

MATTEUS Musik

Bli körsångare i höst!

Matteus kyrkokör sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Höstens övningar inleds 6.9 kl 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Popkören riktar sig till barn i årskurserna 3–6 och övar tisdagar i Matteuskyrkan. Start ti 30.8 kl. 15.30–16.15. Matteus barnkör startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdag 1.9. Körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Nya sångare välkomna i alla körer!

Johannes församling

Gudstjänster

Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12–14 i Johanneskyrkan
Veckomässa: onsdagar kl 18 i Johanneskyrkan

Tvåspråkig veckomässa: 6.9 kl 18 med Pyhän Mikaelin liturgi-
nen seura, i Johanneskyrkan
Mässa: söndagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Mässan 4.9 radieras, sänds i radio samma dag kl. 13.03.

Högmässa: söndag 4.9 kl 12 i Johanneskyrkan
Högmässa med konfirmation: 11.9 kl 12 i Johanneskyrkan

Mässa med konfirmation: söndag 11.9 kl 15 i Johanneskyrkan
Missa inte! Tomasmässan: 13.9 kl 18 i Johanneskyrkan

Mässa: 15.9 kl 20 i Berghälls kyrka, i samband med diakonidagarna.

Gemenskap

Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12–14 i Johanneskyrkan.

Missa inte! Kaffe med Johannes: 5.9 kl 13–15 i Folkhälsanhuset, Brunakärr.

Träffpunkt: tisdag 6.9 kl 14–15.30 i Höbergssalen. Träffpunkten är ett tillfälle att umgås med varandra. Den består av en programpunkt, psalmer och kaffe med tilltugg.

Johanneskaffe på stan: 12.9 kl 14–16, Café Uppopulla, Backasgatan 49, Vallgård. Träff utanför caféet kl 13.55.

Stillhetens yoga: 6.9 kl 18–19.30 i Johanneskyrkan. Anmälan och mera information: Maria

JOHANNES

Gemenskap

Johanneskaffe på stan

Kom och träffa nya människor och oss medarbetare! Varannan måndag bjuder vi på en trevlig träff och något gott att äta och dricka på ett café nägonstans på Johannes område. Nästa caféträff är måndag 12.9 kl 14–16 på Café Uppopulla i Vallgård, följande 26.9 på Café le Jardin på Drumsö. Vi träffas utanför caféet kl 13.55. Mera info: viivi.suonto@evl.fi / 050 407 5165.

Repo-Rostedt (tel. 050 577 3995, e-post: maria.repo-rostedt@evl.fi)
Utfärder till Tusby för personer med funktionshinder: 11.10, start kl 10.30 från Kiasma. Anmälnings-
ningstid från 6.9 kl 9 till 13.9 kl 15 till Maria Hall-Pänttjä, tfn 0503800922.

Familjer och barn

Familjecafé: Måndagar och fredagar kl 9.30–12.30 i Hörnan (Höbergsg. 10), torsdagar kl 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka (Kvarnbergsbr. 1, vän 2).

Musiklek: Måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan (Höbergsg. 10), torsdagar kl 10 i S:t Jacob (Kvarnbergsbr. 1), tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus (Indiag. 1, utrymmet ”Käantöpa-
ikka”). Ingen av församlingens grupper träffas längre i Bokvillan.
Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan.

Ingen förhandsanmälan behövs till barnverksamheten. Mera info om familjecafé, babyrytmik och musiklek ger Stella Wahlström, 050 578 1444.

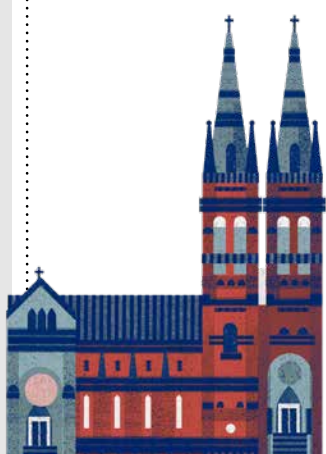
Fritids: måndag-torsdag kl. 13–16.30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, Kvarnbergsbrinken 1. Här kan du kocka, spela, skapa, leka ute m.m. Mellanmål kostar 1€. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637
Missa inte! Family fun 14.9 kl 16–19 i S:t Jacobs kyrka.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

Körer: Furahakören övar lördagen den 10.9 kl 10 i Körsalen, Höbergsgården, andra våningen. För mer info, kontakta Anna Maria på annamaria.bocker-
man@evl.fi. Välkommen med!
Tomas vokalensemble inleder terminen med ny övningskväll: tisdagen den 13.9 kl. 18.30 i Körsalen, Höbergsgården, andra våningen. Kontakta Dag-Ulrik Almqvist om du vill komma med: dag-ulrik.almqvist@evl.fi eller 050–3801874.

Passionärerna: inleder terminen torsdagen den 15.9 kl 10.30, musiksalen på Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97.

Programmet för unga och unga vuxna hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.wordpress.com. Mera info om församlingens verksamhet finns på helsingforsforsamlingar.fi/johannes. Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Höbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.
Lokaler: Johanneskyrkan, Höbergsg. 12, Höbergssalen och Tian, Höbergsg. 10 E (vän. 2), Hörnan, Höbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgratan 6, Bokvillan, Tavastv. 125, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1. Drumsö: Heikasvägen 7.

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst!

Missa inte! Petrusmässa: 4.9 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Hela församlingens gemensamma gudstjänst i Petruskyrkan. Biskop Bo-Göran Åstrand är med. Eget program för barnen under predikan. Efteråt bjuds det på soppa, kaffe och något gott i samband med visitationsstämma.

Högmässa: kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskolan börjar 11.9. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. Kaffe efteråt. Inga högmässor 4.9.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och CoolKids för barnen. Välkommen!

Barnfamiljer

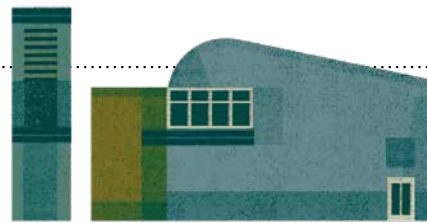
Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: Anmäl dig till höstens musiklekgrupper. Musiklek är speciellt för dig med barn 0–5år! Tisdagar kl. 10 i Malms kyrka och torsdagar kl. 10 i Hagasalen. Kontakta Anne Koivula, anne.koivula@evl.fi, för mer info.

Missa inte! Barnkören: Höstens barnkör startar igång igen i september! Kom med och sjung och ha roligt efter skolan. Start ons 7.9 kl. 15 i Petruskyrkan. Anmälan till Mathias Sandell, mathias.sandell@evl.fi

Sjung i kör

Petrus vokalensemble: Välkommen alla nya körsångare! Vi sjunger i stämmor och uppträder ibland. Kören börjar öva i september på torsdagar kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. Mer information av kantor Mathias Sandell, mathias.sandell@evl.fi

Lovsångsgruppen: För alla som gillar att sjunga! Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack. Övning före förböns-gudstjänsten varannan tisdag kl. 18

Evenemang

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 6.9 kl. 19. Tvåspråkig förböns-gudstjänst i Munksnäs kyrka. Tuomas Anttila, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Välkommen på plats eller följ med digitalt via Petrus facebook, www.facebook.com/petrusforsamling. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med ifall du vill sjunga i kören!

Rotad i Ordet: Må 12.9 kl. 18 i Malms kyrka. Hitta en tro som håller. En gång i månaden tar vi oss på en resa djupare i Bibeln. 12.9 Pekka Reinikainen.
Dagscafé: 13.9 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på kaffe, gemenskap och litet program! Mer info av diakonissan Bodil Sandell.

Kurser

Sorgekursen – Vägen vidare:

För dig som mist någon nyligen eller en lång tid sedan. En sex kvällars kurs som ger dig hjälp att bearbeta sorg och verktyg att gå vidare. Leds av församlingspastor Anne Koivula. Start tisdag 20.9 kl. 18 i Petruskyrkan. Mer info och anmälan till Anne Koivula.

Alpha: Alla funderar på livets stora frågor. Alpha är ett tillfälle att utforska livet och tron under 10 kvällar med middag, videoföreläsning och samtal. Kursen är för alla, oberoende av tidigare kunskap eller bakgrund. Onsdagar kl. 18 i Petruskyrkan, start 21.9. Anmälan till Tuomas Metsäranta (@evl.fi) Mer info på petrusforsamling.net/alpha

Online

Onlinebön för missionen: 3.9 kl. 20 på Google Meet. Vi välsignar och kommer ihåg våra utsända missionärer i olika delar av världen. Länken i händelsekalendern på hemsidan.

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @

PETRUS

Sorgekurs

Sorgekursen – Vägen vidare

Har du mist någon nyligen eller en lång tid sedan? Vägen vidare är en sex kvällars kurs som ger dig hjälp att bearbeta sorg och verktyg för att gå vidare. Leds av församlingspastor Anne Koivula. Start tisdag 20.9 kl. 18 i Petruskyrkan. Mer info och anmälan till Anne, anne.koivula@evl.fi.

petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.
Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Övrigt

HOPE: Mrs. Bighill Singers i Drumsö kyrka 17.9 kl. 18. Fritt inträde, programblad 10 euro.

Vi glömmmer inte Ukraina – välgörenhetskävall: Ons 14.9 kl. 18:30 i Petruskyrkan. Julia Shevchuk och Irina Fedorenko berättar om flykten från Ukraina och arbetet med återuppbyggnad av landet. En konkret inblick i nuläget men också tankar om vardagen i ett nytt land utan sina närmaste (på engelska med tolkning till svenska). Bägge gästerna flydde från Ukraina i mars. Deras familjer finns fortfarande kvar i Ukraina. Från Finland arbetar de konkret med återuppbyggnaden av sitt hemland genom det nordiska miljöfinansieringsbolaget NEFCO. Kaffeservering. Du kan bidra till Ukrainahjälp under kvällen. Adress: Skogsbäcksvägen 15 i Månsas. Arrangör: Helsingfors och Esbo svenska församlingar. Kontakt: Nina Österholm, telefonnummer: 050 337 6319, e-post: nina.osterholm@evl.fi.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

En mammas berättelse

– Jag skulle så gärna vilja klara mig på egen hand! Det är "Annas" högsta önskan. En anonym fyrabarnsmor berättar om sin kamp för att skapa ett gott liv för sina barn.

TEXT: NINA ANDRÉN

"Anna" som egentligen heter något annat är ensamstående mor till fyra barn i åldern 10–18 år. Hon arbetar inom ett låglöneyrke.

– Jag har under en längre tid burit hela ansvaret för barnens uppväxt och fostran, eftersom pappan till barnen inte har varit närvarande i deras liv, berättar hon när hon svarar skriftligen på frågor.

Anna föddes som ett oönskat barn. Hon har alltid fått uppleva att hennes mor inte ville ha henne, och så har det fortsatt genom hela livet. Modern satte dagligen sprit i kaffet – med tiden allt mera – och fadern var mycket borta i sitt arbete. När han var hemma, satt han bakom stängda dörrar.

– Jag var ett mycket ensamt barn, och som i så många andra familjer med drogproblem var det inte läge att ta med några kamrater hem.

Somrarna var Annas räddning. Då fick hon vara hos sin farmor, som gav henne den kärlek som hon så mycket saknade i hemmet.

Pappan till barnen kunde i början ge henne den närhet hon så väl behövde. Men han fick mentala problem.

– Vi flyttade mycket, och det hände mycket i livet som var tungt med flera missfall och ett barn som har specialbehov.

Anna vill inte så gärna berätta så mycket om sin man, men hon nämner att han ville ha många barn, för då fanns hon i hemmet.

Barnen kommer först

Anna har alltid satt barnens väl i första hand, också under de tider när hon själv har mått mycket dåligt.

– Livet har inte varit och är inte så lätt, men jag har lärt mig att be om hjälp, skriver hon.

Det känns ibland svårt när hon inte kan ge barnen det som andra barn får. De säger inte längre vad de önskar sig, eftersom de vet att det är omöjligt. Kläderna köps på loppis. Semestrar och nya saker som andra har kan de bara drömma om.

– Maten som kommer via mathjälpen varje vecka är till stor hjälp, och till julen har jag fått hjälp via diakonin. Det känns bra att det finns sådana som vill hjälpa barnfamiljer, säger hon.

Naturen är den plats där "Anna" hittar styrka. Kvinnan på fotot har inte med artikeln att göra. FOTO: UNSPLASH/FLORIAN VAN DUYN

Vi har fått det viktigaste

Anna ser ändå med bävan fram mot den annalkande vintern.

– Jag hoppas och ber att jag ska klara mig ekonomiskt när allt har blivit och blir dyrare. Hur ska jag ha råd med mat och elektricitet och bränsle till bilen?

Fortsättningsvis är naturen den plats där Anna finner styrka. Hon rör sig mycket ute i naturen med barnen.

– Vi plockar bär och svampar – allt sådant som naturen ger gratis.

De äldre barnen tröstar henne, och säger att de har fått det viktigaste. Anna har varit närvarande och gett dem kärlek. Det räcker för dem. Dessutom har barnen lärt sig att tänka på andra. Också de dagar när de har litet mat på bordet är barnen måna om att maten ska räcka till alla – också till mamma.

Anna ville svara skriftligt på frågorna. Men det har inte varit lätt. Hon är själv förvånad över hur ont det gör att berätta om allt svårt som har hänt i hennes liv.

Hon har skrivit, gråtit, rivit sönder och börjat

om från början. Ändå avslutar hon med att säga:

– Det kunde vara värre också! Jag är så tacksam för mina barn, och att de växer upp till fina människor. Jag är också tacksam för livet. Farmor som var så viktig lärde mig att tacka Gud och be aftonbön. Det har jag burit med mig genom hela livet.

Vill du vara med och hjälpa?

"Anna" som blev intervjuad är bara en av många vi möter inom diakonin! Om du har möjlighet att hjälpa någon i din egen församling, så kan Du bidra med en större eller mindre summa till församlingarnas diakonifonder!

Diakonifondens Iban-kontonummer är FI07 4970 1440 0007 15, BIC: HELSFIHH. I meddelandefältet skriver du din egen församlings namn, så kanaliseras pengarna till någon i just din församling.
Penninginsamlingens tillståndsnummer är: RA/2020/1354

»Livet är inte så lätt, men jag har lärt mig att be om hjälp.«

Hjälpvilja och omtanke – tre diakonissor berättar

Som diakonissa möter man människors konkreta behov av stöd, tröst och materiell hjälp. Med hjälpvilja och kärlek som drivkraft har de här tre diakonissorna lämnat viktiga spår efter sig.

TEXT: NINA ANDRÉN, HANNA SAARIJÄRVI OCH JOANNA HOLM

GUNNE BREDBACKA (WESTER)

Under början av 50-talet flyttade Gunne Wester (senare Bredbacka) från Solf till Helsingfors för att bli diakonissa vid Helsingfors Diakonissanstalt. På den tiden var det ett stort steg för en ung kvinna från landsbygden i Österbotten. Innan hon blev klar med sina studier skickade Solf församling en begäran till Diakonissanstalten om att de skulle få Gunne som diakonissa till Solf och Sundom. På 50-talet kunde man inte söka sitt arbete, utan församlingen kallade till tjänst och Diakonissanstalten placerade ut diakonissorna i församlingarna.

Som en av de första diakonissorna i Solf fick Gunne vara med och skapa rutiner för hur diakonin skulle fungera. Tillsammans skötte hälsosystemen och diakonissan all sjuk- och hälsovård på kommunens område. Hälsosystemen hade hand om barnen och mödrarna, medan Gunne skötte om alla äldre. Hon berättar livligt om olika uppdrag hon hade och olika hem som hon besökte. Det fanns ingen fungerande socialvård, så det var många hem där misären var stor. Avstånden kändes långa med den tidens sätt att ta sig fram, så Gunne berättar också om hur hon sov över natten i ett hem, eftersom injektioner skulle ges både morgon och kväll. Sjukvården upptog nästan helt hennes arbetstid i Solf. Den andliga omvårdnaden har hon haft mera tid för under sina år som diakonissa i Jakobstad. Hon berättar med värme om alla vänliga människor som ville henne väl i Solf och Sundom.

Gunne lämnade stora avtryck efter sig i försam-

Det fanns många hem med stor misär, berättar Gunne Bredbacka. FOTO: PRIVAT

lingen innan livet förde henne vidare till andra uppgifter. Idag är Gunne Bredbacka 93 år gammal och bor på Mariahemmet i Jakobstad, där hon också arbetade som föreståndare i många år.

Behoven sträckte sig från vaggan till graven, säger Ines Friberg. FOTO: PRIVAT

INES FRIBERG

Jag är hemma från Brändövik i Replot. Jag fick både sjukskötar- och diakonisskompetens, och blev diakonissvigd 1972. Jag hörde till den första kursen som fick en mera självårdsinriktad utbildning. Genast efter studierna fick jag ett vikariat i Matteus församling i Helsingfors. Efter det arbetade jag både i Munsala och i Esse församlingar innan jag kom till Kvevlax församling, där jag arbetade i 24 år.

När man kommer som ny till en församling är det viktigt att utforma arbetet enligt de behov som finns. Och sedan kan man bara göra sitt bästa för att möta de behoven. Jag arbetade mest med de äldre i församlingen, men jag har också skött föräldrabarnverksamheten och juniorarbetet i vissa församlingar. Det kändes ibland som att behoven sträckte sig från vaggan till graven.

Min arbetsdag började oftast på diakonimottagningen. Efter det åkte jag för det mesta ut på hembesök. På eftermiddagarna höll jag ofta någon grupp – som exempelvis pensionärsträff, en grupp för personer med funktionsnedsättning eller sykreter.

Under min tid i Munsala blev vi framtagna sjukvården. Jag är tacksam för min sjukskötarutbildning, men för mig har självården alltid varit det viktigaste. Kontakten till den högste arbetsgivaren Jesus Kristus är viktig om man ska orka i arbetet. Jag fick mina andliga behov fyllda genom att sitta med församlingssborna i söndagens gudstjänst. Diakonissvigningen minns jag också med värme, det var en stor dag och mycket känslor.

RELOT Liv & tro

Alphakurs

Är du intresserad av att gå en kurs om andlighet, livet och tron?

Alphakursen i Relots församling startar **6.9 kl. 18** i församlingshemmet och pågår i tio tisdagar och ett veckoslut. En kväll består av matstund, föredrag, kaffe och diskussion.

Anmäl till kansliet tel: 044 3560543 eller till replot.forsamling@evl.fi. Fördragshållare är Berndt Berg, Ruth Vesterlund med flera.
Varmt välkommen!

PROSTERIET Psykisk ohälsa

Träffdag

Korsholms prosteri ordnar en träffdag för personer med erfarenhet av psykisk ohälsa på Alskathemmet **29.9 kl. 11-15.30**. Tema: Tillit. Dagen innehåller lunch, kaffe, fri samvaro och andakt, samt möjlighet att promenera, pyssla och måla. Avgift 10 €. Anmäl **senast 14.9** till Joanna Holm 050 541 4740 eller Susanne Blomqvist 044 480 8363.

ALLA Mässa

Jubileumsfest!

I år är det **150 år** sedan den första diakonissan vigdes till tjänst i Finland. Det firar alla församlingar i Korsholm med gemensam högmässa i Korsholms kyrka, **söndagen 11.9 kl. 11**.

Efter högmässan förflyttar vi oss till församlingshemmet för att njuta av god servering, födelsedagsstårta, gemenskap och intressant program. Pensionerade diakonissorna Ines Friberg och Kerstin Borg samt församlingarnas nuvarande diakoniarbetsmedverkar.

Varmt välkomna!

Kerstin Borg började från helt tomt bord som diakonissa i Korsholm. FOTO: PRIVAT

KERSTIN BORG

Min tid som diakonissa sammanföll med ett nyorienteringsskede. Med hälsovårdslagen 1973 framtogs diakonissorna sin roll i sjukvården. År 1976 öppnades diakoniutbildningen vid diakonissanstalten i Helsingfors också för studerande med annan utbildning än sjuksköterska. Jag var dryga 30 år och blev specialgodkänd av domkapitlet med min något brokiga bakgrund. Jag var farmaceut, hade arbetat som lärare, gått kyrkans långa själavårdsutbildning samt avlagt några akademiska vitsord.

Sommaren 1977 började jag arbeta i Korsholms svenska församling där jag stannade i tio år innan jag fortsatte som socialterapeut på Pixnekläniken. Jag började från helt tomt bord. Ingen instruktion för tjänsten, inget arbetsrum, ingen fungerande diakonidirektion. Och församlingen hade inte haft någon diakoniarbetare de senaste tre åren.

Jag orienterade mig utifrån det som då stod i kyrkolagen. "Diakoni är av kristen kärlek given andlig, lekamlig och materiell hjälp. Denna bör i första hand ges dem som icke på annat sätt bispringas."

Jag fann att en sådan grupp som samhället inte befattar sig med är de som förlorat

någon närstående. Jag besökte alla sörjande och kollade upp hurdant nätverk de hade. Jag gjorde också hembesök till gamla och ensamma och personer med mentala och andra problem. Jag ordnade besöks-tjänstkurs för att lindra ensamhet. Tillsammans med kaplanen besökte vi ett åttio-tal ensamma äldre för julen. Jag höll juniorgrupper i Smedsby och med dem och med hjälp av ett par mammor i andra byar ordnade vi flera år lucibesök hemma hos äldre.

Jag annonserade om start av en böne- och samtalsgrupp i närbutikens reklamblad. Från en ringa början växte gruppen till trettio-talet medlemmar som måste delas i tre grupper. Jag samlade söndagsskollärare och församlingsfaddrar och tillsammans med vuxeninstitutet ordnades familjekursen "Att leva tillsammans – roligt och jobbigt". Jag fick en välfungerande diakonidirektion med Elly Sigfrids som kunnig ordförande. Småningom lediganslogs också den andra diakonitjänsten. Karin Klockars skötte då utbyarna och jag fick satsa på båda språkgrupperna i Smedsby.

Efteråt har jag särskilt saknat skriftskollägren och Lars Sigfrids pensionärsutfärder, speciellt flerdagarsresorna där man hann umgås.

KOLUMNEN

HANNA SAARIJÄRVI

Det är inte säkert att steget i tron blir lätt

JAG TÄNKER ofta på bibelversen i Johannesevangeliet 10:4: "När han har fört ut alla sina får går han före dem, och fåren följer honom eftersom de känner hans röst." I liknelsen pratar Jesus om hur fåren som han har i sin fårehjord känner honom och följer hans röst. För att höra Jesu röst behöver vi känna Jesus. För att höra hans röst behöver vi lyssna.

Vi lyssnar oftast noggrannare till Guds röst, när vi förväntar oss att höra något av Honom. Det kan exempelvis vara när vi ska ta något stort beslut. Ibland kan det vara alldeles tyst från Gud, eller för min del kan det upplevas så. Jag skulle mer än något behöva höra Guds åsikt i detta, men jag hör ingenting. Ibland kanske Gud vill att vi själva ska göra aktiva val i tron, även när vi inte hör så mycket av honom.

»Ibland kan det vara alldeles tyst från Gud, eller för min del kan det upplevas så.«

ATT I bön med Gud ta ett steg i tro och lita på att han håller mig i handen och leder mig rätt kan vara spännande och skrämmande. Vad vi sedan under vårt steg i tro stiger på är en annan fråga. Det är inte säkert att steget i tron kommer att bli lätt. Plötsligt kanske vi står på obekväma och vassa stenar, som är svåra att gå på. Då behöver vi påminna oss om att den som håller oss i handen också ger oss balansen. Även om jag tar ett steg i tro och blir tvungen att gå på stenig mark en tid, går jag fortfarande med den som ger mig den balans jag behöver för att ta mig framåt och igenom de mest smärtsamma ställena på vägen. Oavsett vad jag stiger på så har jag balansen, Jesus, vilket gör att jag hålls stående.

NÄR VI följer Gud får vi lita på att han också går med oss. När vi inte hör någon röst får vi förlita oss på att den som vi håller i handen, Jesus, har gått smärtornas väg för alla, för att vi inte skulle behöva göra det. Han lovade aldrig en smärtfri väg här på jorden, men han lovade att alltid vara hos oss. Och med Jesus blir den steniga mark lite mindre smärtsam att gå.

KONTAKT Diakoni

Känns livet svårt?

Ibland smärta livet. Vi möts alla av olika bekymmer under livet, och oftast lättar det om man får samtal med någon om det som är svårt. Ingenting är för stort eller för smått, och ingenting är främmande för oss som jobbar inom diakonin i Korsholms församlingarna!

Korsholm: Sandra Mörk, diakon, tfn. 044 356 0530, sandra.mork@evl.fi eller Hanna Saarijärvi, vikarierande diakon, tfn 044 322 6707, hanna.saarijarvi@evl.fi.

Mottagnings- och telefontider: tisdag och torsdag kl. 9–11 i Smedsby församlingsgård. Om de här tiderna inte passar, går det bra att komma överens om en annan tid per telefon eller e-mail.

Kvevlax: Nina Andrén, diakonissa, tfn 044 0462312, catarina.andren@evl.fi. Ring så kommer vi överens om tid!

Replot: Leif Galls, diakoniarbetare, må–fre 9–11.30 tfn 044 352 0156. Om det är möjligt, svarar Leif i telefon också andra tider.

Solf: Joanna Holm, diakoniarbetare, tfn 050 541 4740. Ring så kommer vi överens om tid!

Hanna Saarijärvi är vikarierande diakon i Korsholms svenska församling.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: fr 2.9 kl 9.30–11 i Smedsby fg. Henna Lundström och Sanna Saarela. (Varje vecka.)

Högmässa: sö 4.9 kl 11 i kyrkan. Rune Lindblom och Erica Nygård.

Föräldra-barncafé: on 7.9 kl 9.30–11 vid Carpella i Karperö. Henna Lundström och Sanna Saarela. (Varannan vecka, jämna veckor)

Garden-party för ungdomar: to 8.9 kl 18 i ungdomsutrymmena i Gamla Vasa. Program och servering. Kråkskogs-bagaren är på plats och serverar nybakade syltgrisar! Anmälan per sms till Tommy Rannanpää, tel 0400 706 576.

Korallkören övar: to 8.9 kl 19 i kyrkan. Körledare Ann-Christine Nordqvist-Källström.

Föräldra-barncafé: fr 9.9 kl 9.30–11 i Smedsby fg
Festmässa: sö 11.9 kl 11 i kyrkan. Rune Lindblom, Ann-Christine Nordqvist-Källström, Sandra Mörk och Hanna Saarijärvi. En sånggrupp medverkar också. Högmässan strömmas på församlingens Facebook-sida. Diakonin i Finland fyller 150 år och firas med gemensam festmässa i Korsholms kyrka. Efter avslutad mässa blir det jubileumsfest i församlingshemmet med program och servering. Om du vill beställa **kyrk-taxi** ring till pastorskansliet, tel 0400 415 008 senast torsdag 8.9 kl 12.

Föräldra-barncafé: on 14.9 kl 9.30–11 i Tölby hembygdsgård. (Varannan vecka, udda veckor)

Körskolan: (kör för åk 1–4) övar on 14.9 kl 17.30–18.10 i kyrkan. Körledare Erica Nygård.

Kör för alla: on 14.9 kl 18.30–20.30 i församlingshemmet i Gamla Vasa. Körledare Ann-Christine Nordqvist-Källström.

För mera information om våra körer: se www.korsholmssvenskaforsamling.fi/kom-med/musik!

KVEVLAX

Bön- och nattvard börjar igen: fr 2.9 och fr 9.9 kl.8.45.

Gudstjänst: sö 4.9. kl.10. Erik Vikström pred, Vesterlund, Andrén. Efteråt kyrkkaffe med diskussion i fh.

Bön för bygden: må 5.9 kl.19 i Krubban.

Mathjälpen: ti 6.9 och ti 13.9 kl.10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Föräldra-barngrupp: on 7.9 och on 14.9 kl.9.30 i dagklubben. Nina Andrén.

Karakaffe: to 8.9 kl.9.15 i ds.

Gemensam diakonigudstjänst i Korsholms kyrka: sö 11.9. kl.11. Rune Lindblom, Ann-Christine Nordqvist-Källström, sånggrupp. Strömmas på Korsholms svenska Facebooksida. Efter gudstjänsten firas Diakonins 150-årsjubileum med servering o program i församlingshemmet i Gamla Vasa. Om skjuts behövs kontakta Nina Andrén tfn 0440462312. Obs! Ingen gudstjänst i Kvevlax denna söndag!

REPLIT

Föräldra-barngrupp: i Replot församlingshem varje onsdag 9.30–11.00. Fri samvaro och servering.

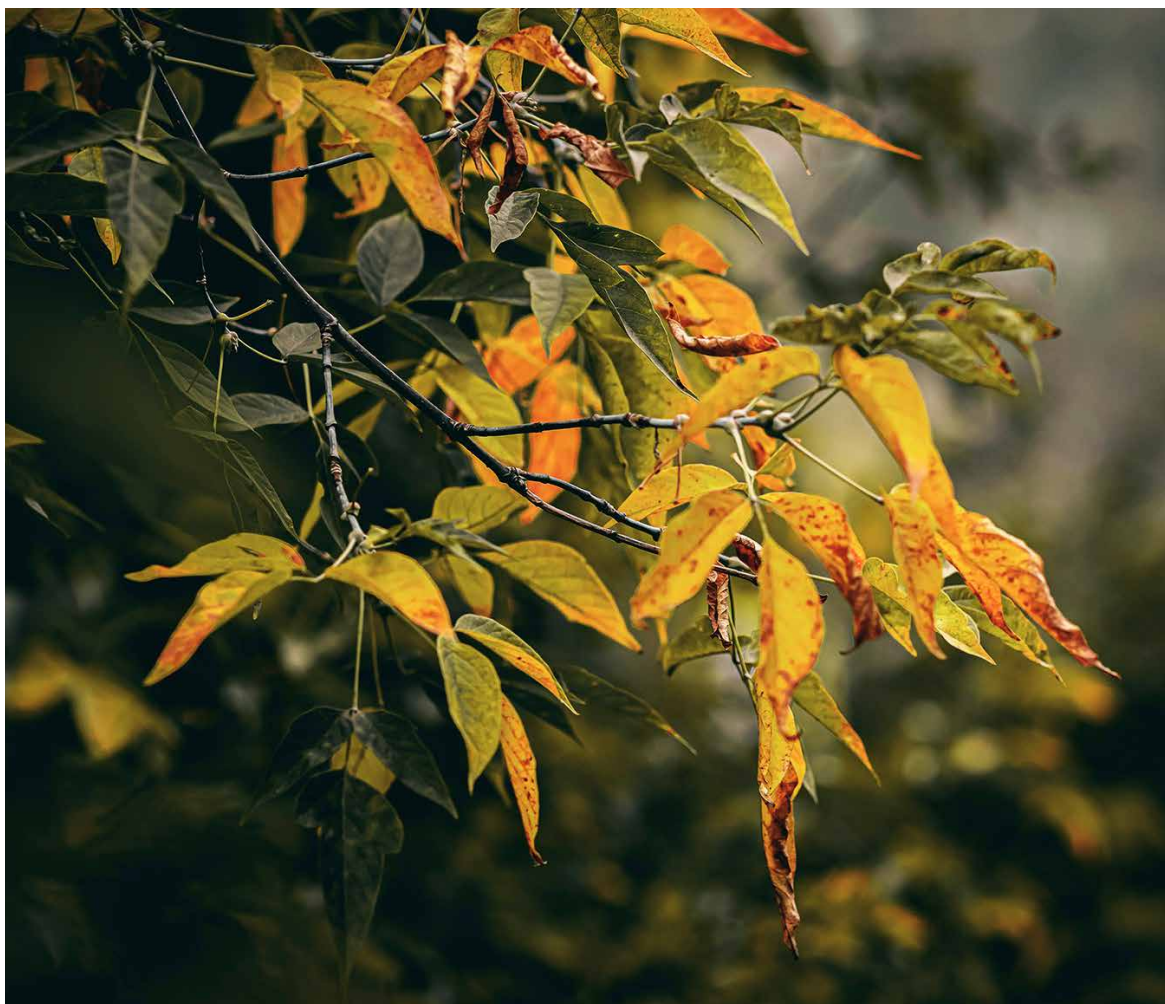
Gudstjänst: i Replot sö 4.9 kl.10. Kyrkkaffe.

Högmässa: i Björkö sö 4.9 kl. 12.30.

Under hösten ordnas en alpha kurs: med start 6.9.2022 kl. 18 i Replot församlingshem. Kvällarna börjar med middag. Kom med och diskutera grunderna i kristen tro Anmäl dig till replot.forsamling@evl.fi eller 044 356 0543.

Mathörna: Björkögården on 7.9 kl.13. Besök av Minnas café. Anm senast 5.9 till Barbro Lähdesmäki tel. 044 3520 011.

Högmässa: i Replot sö 11.9 kl. 10. Vesterlund, Mitts.

SOLF

Gudstjänst: sö 4.9 kl 10 med Patrica Strömbäck och Patrik Vidjeskog.

Motion & Mission: må 5.9 kl 9.30. Samling vid församlingshemmet för kort andakt och gemensam promenad. Ledare: Joanna Holm.

Junior: (för åk 1–3) må 5.9 kl 12.30–14.30 på prästgårdsvinden. Ledare Olof Jern och Sanna Huhta.

Träff för Små & Stora: ti 6.9 med drop-in från kl 9.30 i församlingshemmet. Fri lek, gemensam frukost (2 eur för vuxna, barnen äter gratis) och klapp- och klang-sånger står bl.a. på programmet!

Chill på vinden: (för åk 4–5) on 7.9 kl 14.30–16.30 på prästgårdsvinden. Ledare Olof Jern och Sanna Huhta.

Chill på vinden: (för åk 6) to 8.9 kl 14.30–16.30 på prästgårdsvinden. Ledare Olof Jern och Sanna Huhta.

Högmässa: sö 11.9 kl 11 i **Korsholms kyrka (OBS!)** Diakonin i Finland firar 150 år och därför ordnas gemensam festmässa och jubileumsfest i Gamla Vasa. (Ingen högmässa i Solf kyrka denna söndag!) Vid behov av **kyrk-taxi**, vänligen kontakta pastorskansliet senast torsdag 8.9 kl 12. Tel.nr. 0400 415 008.

Pensionärsträff: on 14.9 kl 13 i församlingshemmet. Kaffe och samvaro. Britten Nylund föreläser om temat ”Att se på ett annat sätt”.

Skriftskolstart med andakt: on 14.9 kl 18 i kyrkan. Patrica Strömbäck, Olof Jern, Patrik Vidjeskog och Joanna Holm. Välkomna alla 2008-födda ungdomar med vårdnadshavare för andakt, information och inskrivning i skriftskolan.

BERGÖ

Sö 4.9 kl. 14: Högmässa. Englund, Brunell.

Må 5.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Må 5.9 kl. 13: Minor och junior i församlingshemmet.

Sö 11.9 kl. 14: Gudstjänst. Englund, Brunell.

Må 12.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Må 12.9 kl. 13: Minor och junior i församlingshemmet.

Ti 6.9 kl. 18: Ungdomskväll i församlingshemmet. Målgrupp åk 7 uppåt. Kom gärna med förslag på program till kommande ungdomskvällar!

MALAX

Sö 4.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kyrktaxi. Tornberg, Lax.

Sö 4.9 kl. 10: Söndagsskola i KH varje söndag för barn från 4 år.

Sö 4.9 kl. 16: The Gospel Voice i KH.

Må 5.9 kl. 18: Unga vuxna i Socken. Mera info i puffen!

On 7.9 kl. 9: Träffpunkten i FH onsdagar kl 9–13. Arr.

Psykosociala föreningen Träffpunkten.

On 7.9 kl. 13: Junior för åk 1–4 kl. 13–16 i KH.

On 7.9 kl. 19: Kvällsandakt i KH första onsdagen varje månad.

To 8.9 kl. 9.30: Familjeklubben kl. 9.30–12 i FH.

To 8.9 kl. 13: Minior för åk 1–2 kl. 13–15 i FH.

To 8.9 kl. 13: Junior för åk 3–4 kl. 15–16.30 i FH.

Sö 11.9 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Lax.

Må 12.9 kl. 18: Ekumenisk bön i Betel, Malaxvägen 85

PETALAX

Sö 4.9 kl. 12: Högmässa. Englund, Brunell.

Ti 6.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Ti 6.9 kl. 13/15: Minior kl. 13, junior kl. 15 i församlingshemmet.

Ti 6.9 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården. Målgrupp åk 7 uppåt. Vi skruvar cyklar och mopeder i garaget, inne i prästgården kan man spela spel m.m. Kom gärna med förslag på program till kommande ungdomskvällar!

Sö 11.9 kl. 12: Gudstjänst. Enlund, Brunell.

Ti 13.9 kl. 10: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Ti 13.9 kl. 13/15: Minior kl. 13, junior kl. 15 i församlingshemmet.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Ska ge smak på körerna

Kantorerna i Pedersöre förbereder nu höstens körstarter och hälsar gamla och nya körsångare välkomna med.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

PEDERSÖRE Speciellt med tanke på nya och nygamla sångare bjuder kantorerna in till en kördag som går under arbetsnamnet Körsmak den 1 oktober i Kyrkostrands församlingshem.

– Med dagen vill vi väcka liv i körerna efter coronatiden. Till den dagen bjuder vi speciellt folk som inte sjungit i kör tidigare eller inte gjort det på flera år och vill smaka på hur det skulle vara att sjunga i kör. Då ska man få prova på körgemenskapen och äta gott, säger Mikaela Malmsten-Ahlsved.

Körsångare kan de inte få för många av. Bara det finns intresse så finns det möjligheter. Genom kördagen vill kantorerna nu utreda intresset.

– Nivån på kördagen är att man kan vara ny, säger Diana Pandey.

Under dagen ska Christine Sten vara röstvärdare och man ska få lära känna sin röst.

Dagen avslutas med en musikandakt i Pedersöre kyrka kl. 18 där sångerna man övat under dagen framförs.

– Idealet är att dagen samlar en blandning av vana och ovana körsångarna så att de vana ger stadgan och tryggheten åt de ovana, säger Malmsten-Ahlsved.

Man behöver inte kunna noter. Det enda kravet kantorerna ställer på deltagarna är att de ska ta sig till kördagen med ett öppet sinne.

Pandemin har påverkat deltagandet

Pandemin har inte nämnvärt påverkat antalet sångare i församlingens körer. Men trenden har redan tidigare varit att intresset för körerna är på nedåtgående.

– Folk har olika höga trösklar för att återvända till körerna efter pandemin. Det finns fortfarande de som av olika orsaker inte kan delta. Vi har inte för många sångare i någon kör och en del körer behöver flera sångare, säger Henrik Östman.

Hur många sångare som barnkörerna har är kanske det största frågetecknet.

Pedersörekantorerna Henrik Östman, Mikaela Malmsten-Ahlsved och Diana Pandey inleder höstens körverksamhet.

– De barn som inte fick börja sjunga i en kör i ettan eller tvåan är kanske de som man främst borde nå, säger Malmsten-Ahlsved.

Körerna behöver inte vara stora, påpekar hon.

– Det räcker långt att se glädjen att få sjunga sångarna.

Hon har under livet fått växa genom olika sånggrupper och den vägen fått en kristen gemenskap.

– Samtidigt har budskapet vi sjungit om fått landa i mig. Då det varit så viktigt för mig vill jag erbjuda samma möjlighet åt andra.

– Och det gör gott för både kropp och själ att få sjunga. Dessutom har vi ju den andliga dimensionen med i våra körer, säger Pandey.

Kantorerna har fördelat församlingens körer mellan sig så att Malmsten-Ahlsved har hand om barnkörerna i Esse och Purmo samt Församlingskören i Esse, Östman som nu återvänder till kantorsjobbet har hand om manskören och Sankt Olofskören medan Pandey

har kyrkokören och en barnkör i Kyrkostrand.

– Jag är beredd att starta upp en barnkör också på annan ort. Därför planerar jag att åka runt till olika Häftisgrupper i församlingen och sjunga med barnen för att se om det finns intresse, säger Pandey.

Kunde alla sjunga tillsammans?

Kantorerna delar en vision om att alla ålderskategorier i församlingen skulle få smaka på körsång. Ibland också i en gemensam kör.

– Det är ganska tokigt att man delar in församlingen i åldersgrupper. Vi ska vara tillsammans. För mig är idealet att alla åldersgrupper sjunger tillsammans, säger Östman.

Malmsten-Ahlsved håller med.

– Det är något med de spröda barnrösterna kombinerat med ungdomarnas lite starkare och de vuxnas pondus som ger en otrolig klang i den gemensamma körsången. När de vuxna klämmer i brukar till och barnen i körerna svänga sig om.

Något av det här hoppas de också kunna genomföra under hösten med tanke på att Yle ska bilda in De vackraste julsångerna och julottan i Pedersöre kyrka i början av december.

»Det gör gott för både kropp och själ att få sjunga.«

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 2.9 kl. 19.00: In da house i FC ungd.utr., Nylund-Wentus.

SÖ 4.9 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, predikant Jockum Krokfors, liturg Jakob Edman, kantor Lisen Borgmästare. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi.

MÅ 5.9 kl. 10-14: Förteckning över röstberättigade är framlagd för granskning för röstberättigade i Församlingscentret.

MÅ 5.9 kl. 18.00: Diskussionskväll under temat "Hopp" med Biskop Bo-Göran Åstrand, Sandra Holmgård och Sofia Torvalds. Andakt, Björk. Servering. Arr. Fontana Media och församlingen.

TI 6.9 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TO 8.9 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka.

TO 8.9 kl. 17.15: Fam. Björks gudstjänstgrupp i Församlingscentret.

FR 9.9 kl. 17.00: Återträff för sommarens skriftskolor samt KICK-OFF för hjälpledarskolning i FC ungd.utr.

FR 9.9 kl. 19.00: In da house i FC ungd.utr., Nylund-Wentus, Mård.

LÖ 10.9 kl. 18.00: Psalmaföreläsning-Pärlor i Psalmskatten, Gustav Björkstrand, Wester, Borgmästare.

SÖ 11.9 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Wester. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi.

SÖ 11.9 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. Undervisning, Markusevangeliet, Krokfors. Barnfokus. Servering. Mats Sjöhlinds lovsångsteam.

TI 13.9 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 13.9 kl. 12.00: Taizéandakt i Johanneskapellet.

TO 15.9 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka.

TO 15.9 kl. 17.15: Johan Sandbergs gudstjänstgrupp i Församlingscentret.

KRONOBY

SÖ 4.9 kl. 10.00 Mässa: i Kronoby kyrka, Saitajoki, Smedjebacka.

SÖ 11.9 kl. 10.00 Gudstjänst: i Kronoby kyrka, Wallis, Borgmästare.

Terjärv

SÖ 4.9 kl. 13.00 Familjegudstjänst: med välsignelse av årets förstaklassister i Terjärv kyrka, Kavilo, Borgmästare.

SÖ 11.9 kl. 10.00 Finskspråkig mässa: i Terjärv kyrka, Saitajoki, Smedjebacka.

PEDERSÖRE Grupper

Grupperna för barn, familjer och unga startar

Pedersöre församlings grupper för barn och unga inleder höstens verksamhet i september. Tipsa gärna barn och unga i din närhet! Familjeklubbarna samlas i flera byar och välkomnar barn i åldrarna 0-5 år tillsammans med en vuxen.

För barn i lågstadietiden finns söndagsskolor, Häftisklubbar, Popklubben, Tweenies, Klubb 10+, K-12 i flera byar. Barnkörar övar i Esse, Purmo och Kyrkostrand. Gå gärna in på församlingens hemsida www.pedersoreforssamling.fi och läs mer om grupperna och när de startar.

Ungdomssamlingar hålls varje fredag i Bennäs och Esse, samt varannan onsdag i Purmo.

Varmt välkommen med!

Nedervetil

SÖ 4.9 kl. 10.00 Mässa: i Nedervetil kyrka, Kavilo, Borgmästare.

SÖ 11.9 kl. 13.00 Gudstjänst: i Nedervetil kyrka, Saitajoki, Smedjebacka.

LARSMO

To 1.9 Barnkörerna startar: Barnkörerna övar i Holm bönehus på torsdagar. Alla nya och nygamla sångare välkomna! Syskon kan gärna vara tillsammans i valfri grupp. Anmälan på förhand till anders.forsman@evl.fi.

- **Sång-minior kl. 17.30-18.15.** För åk. 1-3.

- **Sång-junior kl. 18.30-19.15.** För åk. 4-6.

Fre 2.9 kl. 20 Ungdomssamlingarna i XODUS: startar vid Holm bönehus. Se instagram [@xoduslarsmo](https://www.instagram.com/xoduslarsmo) för mera information.

Sö 4.9 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman, sång Nils och Eivor Johansson. Efteråt kyrklunch och program i församlingshemmet med anledning av diakonins 150-årsjubileum, Inger Jansson medverkar.

Må 5.9 kl. 12-14 Syföreningen i Bosund missionsstuga: terminsstart.

TI 6.9 kl. 18-20 Bibelträdgårdens plantloppis: vid prästgården. Försäljning av plantor, krukväxter, skördeprodukter, loppissaker, hembakt, lotteri och servering. Varor till försäljning tas emot med tacksamhet. Varmt välkommen!

To 8.9 kl. 17.30-18.15 Sång-minior: i Holm bönehus.

- **kl. 18 Vinterskriftskolans start:** i församlingshemmet för konfirmander och föräldrar.

- **kl. 18.30-19.15 Sång-junior:** i Holm bönehus.

- **kl. 19.30 Nystart för vuxenkör:** i Holm bönehus. Är du intresserad av körsång, eller gudstjänstsång? Är det viktigt att det finns körverksamhet i församlingen, och hurudan i så fall? Diskussion, och sedan kör vi i gång! **Sö 11.9 kl. 10 Gudstjänst:** Lassila, Wiklund, sång Viktor och Victoria Asplund. Kyrkvård: Finholm.

- **kl. 10 Söndagsskolstart:** vi börjar i kyrkan och går sen över till församlingshemmet.

Må 12.9 kl. 9.45-11.15 Föräldrabarn i Västerby bönehus: terminsstart.

- **kl. 10.00-11.30 Föräldrabarn i Bosund:** terminsstart.

- **kl. 10.00-11.30 Föräldrabarn i Holm:** terminsstart.

On 14.9 kl. 10.00-11.30 Föräldrabarn i Furugården: terminsstart.

Minior-/juniorclubbarna startar: se infobladet och församlingens hemsida.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 4.9 kl. 10 Gudstjänst: Munsala kyrka, Östman, Ringvall

- **kl. 12 Högmässa:** Jeppo kyrka, Östman, Ringvall

- **kl. 18 Kvällsgudstjänst:** Nkby fh, Östman, Ringvall

Sö 11.9 kl. 10 Gudstjänst: Nkby fh, Smeds, Ringvall

- **kl. 12 Högmässa:** Munsala kyrka, Smeds, Ringvall

- **kl. 18 Kvällsgudstjänst:** Jeppo kyrka, Edman, Lönnqvist

Grupper och samlingar

Lö 3.9 kl. 18 Gemenskapskväll: Klippan, Andra sjön, Görel Ahlnäs, Britta Harald, Jukka Sandvik (KU)

LARSMO Jubileum

Diakonin firar 150 år

Välkomna att fira diakonins 150-årsjubileum **söndag 4.9 kl. 10** med högmässa och efterföljande kyrklunch och program i Larsmo församlingshem. Inger Jansson medverkar. Diakonin uppmärksammas detta år nationellt med anledning av att det gått 150 år sedan den första diakonissan vigdes till tjänst.

JAKOBSTAD Kurs

Cable-kurs i Jakobstad

Församlingen ordnar en cable-kurs **26.09-31.10.2022**. Vi träffas en gång per vecka på **måndagar kl. 12-15.30**. Under träffarna tas olika teman upp där vi bl.a. funderar på vem vi är, vad vi är bra på, varifrån våra värderingar härstammar, vilka gemenskaper vi tillhör samt vad det finns för hinder och möjligheter i vår omgivning som påverkar hur vi mår. Servering ingår. Anmälan senast 12.09.2022 till diakon Natascha Kanckos tfn 040-3100421, natascha.kanckos@evl.fi

Ti 6.9 kl 17.30 Barnkör: Kungafrön, åk 1–3, Jeppo fh, Emma Sjölin
– kl 18 Bibelsits: Jeppo kansli, varannan vecka
– kl 18.45 Barnkör: Kungaljus, åk 4–6, Jeppo fh, Sjölin
– kl 20 Lovsång, bön o samtal: Jeppo fh, tolkning till ukrainska, Emma Sjölin m.fl.
On 7.9 kl 9.30 Små o stora: Munsala fh, Lotta Ek, varannan vecka
To 8.9 kl 18 Språkcafé: arabisk matkväll, Nkby fh
Sö 11.9 kl 18 Ekumenisk bibeltimme: Munsala fh
Må 12.9 kl 9.30 Små o stora: Socklot bönehus, Lotta Ek, varannan vecka
– kl 12.15 Klubb Petrus: Socklot bönehus, Lotta Ek
On 14.9 kl 9.30 Små o stora: Nkby fh, Åsa Dahlskog
– kl 13 Nattvardsandakt: Jepoträffis, Östman, Lönnqvist, Vesternäs
– kl 18 Församlingskören: Nkby fh
On-To 19–20.10 Barnläger: åk 3–6, Pö-rkenäs lägergård, anm. senast 15.9 till ann-charlott.ek@evl.fi.
Vi uppdaterar annonseringen kontinuerligt. Följ med på församlingens webbplats och FB-sidan! Alla gudstjänster från Jeppo kyrka ljudströmmas.
www.nykarlebyforsamling.fi

PEDERSÖRE

Sö 4.9 kl. 10 Gudstjänst, Esse kyrka: Sandvik, Malmsten-Ahlsved. Strömmas även i youtube
– kl. 13 Gudstjänst, Purmo kyrka: Portin, Pandey
– kl. 18 Högmässa, Pedersöre kyrka: Österbacka, Östman
Lö 10.9 kl. 18–20 Orgelcafé: Esse församlingshem. 2 h orgelmusik, kom och gå som du vill. Anders Forsman, Niclas Nylund, Pandey m.fl.
Sö 11.9 kl. 10 Gudstjänst, Pedersöre kyrka: Österbacka, Östman
– kl. 13 Högmässa, Esse kyrka: Österbacka, Pandey
– kl. 14 Familjedag: Emaus bönehus, Edny Fors och Seifu Abdela
– kl. 18 Högmässa, Purmo kyrka: Sandvik, Pandey
– kl. 18 Orgelkonsert: Pedersöre kyrka. César Franck 200 år! Dan Lönnqvist
Må 12.9 kl. 18 Drängstugans personalmöte:

Purmo kyrkhem. Servering, lotteri
Ti 13.9 kl. 19 Bibel och bön: Bennäs kyrkhem (varje vecka)
On 14.9 kl. 15.30 Sångstund: Esse förs.hem. Malmsten-Ahlsved, Eklund. Vi sjunger enkla sånger tillsammans. Alla intresserade välkomna med – GloriEss
To 15.9 kl. 18.30 Bibelsits: Ytteresse bönehus (varannan vecka, udda veckor)
On 21.9 kl. 12 Lunch för daglediga: Esse förs.hem. Lars-Johan Sandvik. Anm. till Barbro tel.0403100458 senast 14.9. Pris 12 €
Bön: torsdagar kl. 19 i Purmo kyrkhem
Completorium – bön vid dagens slut: måndagar kl. 20.30 i Emaus bönehus
Terminsstarter för körerna, nya sångare välkomna med:
To 8.9 kl. 14 Manskören: Kyrkostrands förs.hem. Östman
On 14.9 kl. 18–18.45 Barnkör: Kyrkostrands förs.hem. Pandey
– kl. 18 Församlingskören: Esse förs.hem. Malmsten-Ahlsved
– kl. 18 St Olofskören: Bennäs kyrkhem. Östman
To 15.9 kl. 15.30–16.30 Musikörerna: Esse förs.hem. Malmsten-Ahlsved
– kl. 17.30–18.15 Barnkör åk 1–3: Esse förs.hem. Malmsten-Ahlsved
– kl. 18.15–19 Barnkör åk 4–6: Esse förs.hem. Malmsten-Ahlsved
– kl. 18.30 Kyrkokören: Kyrkostrands förs.hem. Pandey
Sö 18.9 kl. 15 Barnkör: Purmo kyrkhem, åk 1–6. Malmsten-Ahlsved
Terminsstarter för barnklubbar och familjeklubbar:
Ons 14.9 kl. 9.30–11.30 Familjeklubbar: Bennäs kyrkhem, Esse församlingshem (Arken), Källby församlingssal, Lepplax bykyrka, Purmo kyrkhem
Häftisklubbarna startar v. 37. Info via skolorna Ungdomssamlingar:
Ons 14.9 kl. 18.30 Ungdomshäng, Purmo kyrkhem (varannan vecka, udda veckor)
Fredagar kl. 20–23.30 Ungdomssamlingar i Fyren, Esse och Hörnan, Bennäs

Inför församlingsvalet: Förteckningen över röstberättigade är framlagd till påseende under övervakning för församlingens medlemmar fredag 2.9.2022 klockan 10–14 och måndag 5.9.2022 klockan 15–19. Församlingskansliet, Kyrkostrands förs.hem

KOLUMNEN

JIMMY ÖSTERBACKA

Sång och tystnad

SOMMAREN är grön och en stor del av det återstående kyrkoåret kommer att kläs i den gröna liturgiska färgen. Det är vardagens och växandets färg. Kanske är det just i vardagen som vi växer ”för livets land, som är ditt himmelska rike” (Psb 492:5)? Under medeltiden hände det sig att man beskrev detta livets land som en ”sjungande tystnad”. Utifrån den gåtfulla och vackra beskrivningen vill jag dela några tankar om hur tron kan växa i vår vardag.

De första tankarna kretsar kring sången. Redan de gamla rabbinerna lär ha undervisat att först så sjunger vi och sedan tror vi. Varje gång vi firar vår tro så kan den förnyas. Sången äger kraften att förena, samla och väcka människor. Den viktiga frågan för oss är därför om sången om Kristus får finnas hos oss (Kol 3:16)? En sådan sång kan förändra atmosfären, stilla oro och sätta saker och ting i nya perspektiv. Även Martin Luther rekommenderade psalmsång inför bönen, vilket han menade att kan ”värma upp hjärtat”.

»Först så sjunger vi och sedan tror vi.«

VILKET LEDER oss till tystnaden. Det kan vara värt att påminna sig om att vi i vår stilla bön inte behöver sträcka oss efter Gud som om han skulle ha varit långt borta från oss. Vi får minnas att han hela tiden har varit nära och följt oss med sin godhet och nåd. I stillheten och bönen är det snarare vi som blir närvarande inför Gud. I praktiserandet av den tysta bönen kan vi även få fördjupa vår erfarenhet av en prestationslös gemenskap med Gud. Fri från olika fromhetskrav eller förväntningar som kanske andra eller vi själva satt på oss. Det viktiga är således inte exakt hur, men däremot att vi finner utrymme för bönen.

Sök så en form för personlig andakt som just nu stämmer för dig, och försök sedan så långt det är möjligt att hålla fast vid den. Börja enkelt. Inte för avancerat eller ambitiöst. Om det är möjligt att bestämma sig för en ungefärlig tid och plats kan detta vara värdefulla stöd för din längtan. Att sedan i det lilla öva sig i trohet och uthållighet är långt bättre än att organisera fram djuplodande program för bön och bibelläsning. Det finns nämligen en risk att dessa framstår i ett annat ljus när den första entusiasmen har lagt sig. Men om det skulle finnas en längtan att studera Guds ord, ta för all del vara på den!

Jag har själv fått erfara hur både sång och tystnad inför Kristus kan delas och skapa gemenskap. När jag tar vara på dem, får jag både växa för och börja erfara livets land, det himmelska riket.

Jimmy Österbacka är kaplan i Pedersöre församling.

NYKARLEBY Skriftskolan

Anmäl dig till skriftskolan

Skriftskolorna startar på **Mikaelidagen 2.10** med gudstjänster och föräldrainfo. Anmälan till båda skriftskolorna tas emot på matrasten vid Zachariasskolan **torsdag 15.9 kl. 11–13** av skriftskolteamen. Mer info skickas per brev till medlemmarna och publiceras även på församlingens webbplats. Välkomna med!

Väg för moderna pilgrimer

Pilgrimsleden i Österbotten tar form. I år görs den preliminära märkningen för S:t Olavsleden.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KORSNÄS Från Sideby till Vasa. Från Karleby till Vasa. Här och där längs kustvägarna kan man nu hitta vita band med texten "Vandringsled" där pilgrimsleden S:t Olav Ostrobotnia märkts ut av ivriga vandrare och cyklister.

– Leden knyter an till den nordiska pilgrims-traditionen med S:t Olavsleden, som går till Trondheim i Norge, säger **Ann-Sofi Backgren** från Korsnäs. Hon är engagerad i referensgruppen för projektet S:t Olav Ostrobotnia, som administreras av Kronoby folkhögskola Kvarnen med **Carola Wiik** som projektledare och **Martin Näse** som primus motor för ruttdragningen.

För Ann-Sofi Backgren som har jobbat länge med landsbygdsutvecklingsfrågor sitter projektet som hand i handske.

– Det finns så många komponenter i det. Här finns en kulturhistorisk aspekt med de olika kulturupplevelserna längs vägen, och förstås möjligheten att vara ute i naturen. Så hoppas vi att pilgrimsleden också ska befrämja de mindre samhällena, föreningar och företagare.

Tanken är nämligen att det så småningom också ska erbjudas möjlighet till övernattnings och mat längs vägen.

Hur ser då dagens pilgrim ut?

– Det finns ett nyvaknat intresse för pilgrimsvandring, konstaterar Ann-Sofi Backgren.

Fortsättningsvis finns det andliga intresset som en utgångspunkt. Dessutom lockar konceptet också människor som kanske inte är klassiska pilgrimsvandrare, men som söker ett djup och samtalspartner för samtal om livet under vägen.

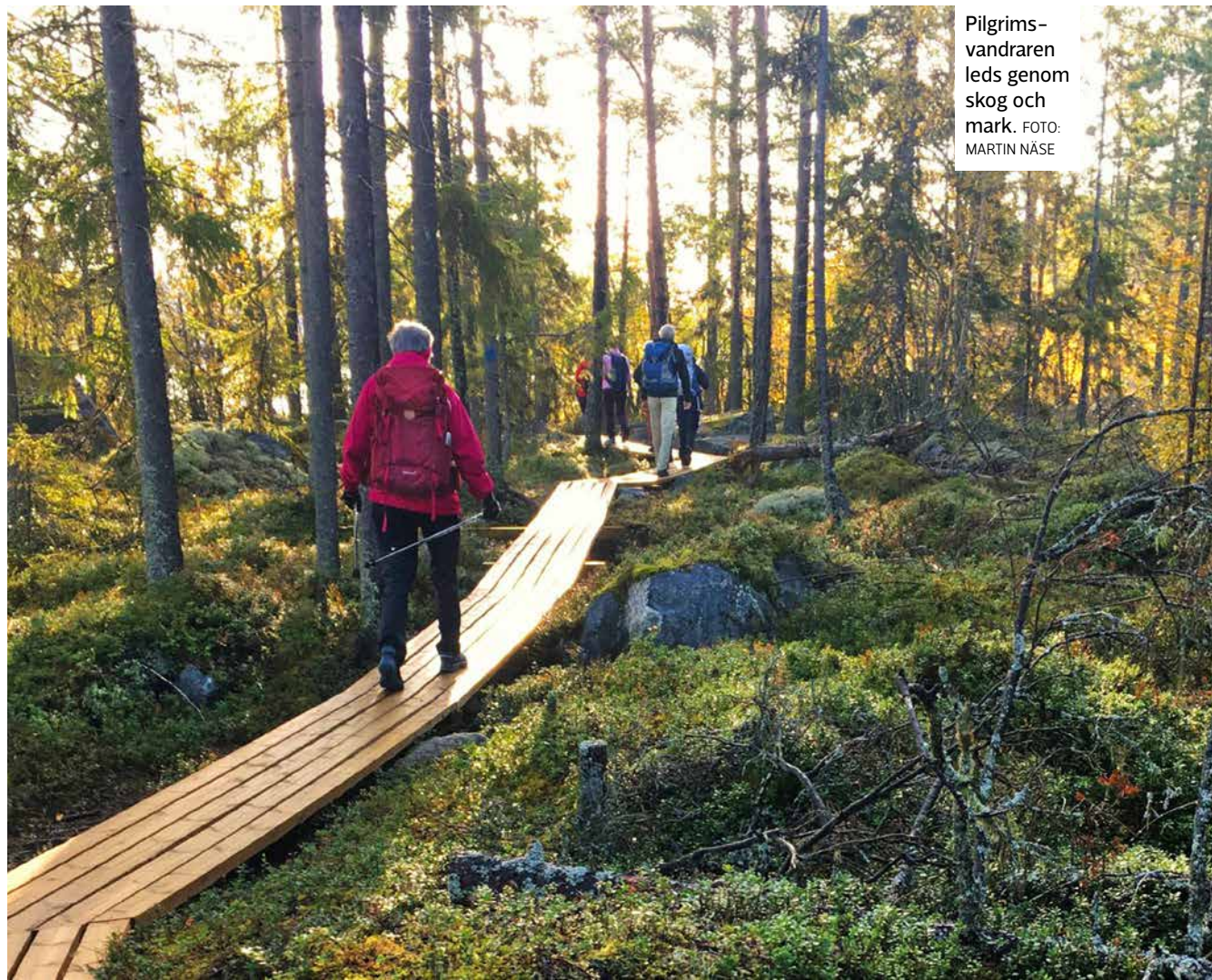
– Sedan finns de som vill vandra i historiska fotspår, och naturentusiasterna som gärna går i skog och mark, bor i tält och lagar mat på spritkök.

Det finns också vandrare som är ute efter internationell samhörighet.

– Inte minst för den överarbetade nutidsmänniskan som vill varva ner och lämna bort mobiltelefonen ett tag har pilgrimsvandringarna mycket att erbjuda, berättar hon.

Nordens svar på El Camino?

Pilgrimsvägen bygger på redan existerande leder i skog och mark.

Pilgrims-vandren leds genom skog och mark. FOTO: MARTIN NÄSE

Ann-Sofi Backgren vid Molpehällarna.

FOTO: PRIVAT

Årets sommar-teater vid Korsnäs präst-gårdsmuseum. Ann-Sofi Backgren till höger som fru Kalm. FOTO: KENTH NEDERGÅRD

– Man behöver inte vara en supervandrare direkt, utan man kan också gå delar av sträckan, eller cykla. Alla ska känna sig välkomna att ta del av leden. Det finns ju både mer och mindre vana vandrare, säger Ann-Sofi Backgren.

Än så länge är rutten preliminär, men ambitionen är att leden ska certifieras. Då har man rätt att sätta ut riktiga skyltar med S:t Olavsmärket i terrängen.

– Certifiering i det här fallet betyder att vi är uppkopplade till Europarådets kulturvägar. Det är pilgrimscentret i Trondheim som har ansvar för den nordiska delen, och vi har diskuterat med dem. Vi hoppas att den nordiska S:t Olavsleden kan bli Nordens variant av El Camino.

Fru Kalm på årets sommar-teater

Ann-Sofi Backgren är en verklig mångsysslare inom kulturbranschen, med stor passion för his-

toria och hembygden. I somras blev det också ett inlägg i Korsnäs prästgårdsförenings sommar-teater om Gabriel och Pehr Kalm, där hon spelade prästfrun Kalm.

– När Anita Ismark ringde och frågade om jag kan vara med i pjäsen kunde jag inte tacka nej. Jag filade lite i min kalender fast det satt hårt åt. Vi spelade ju för ett gott ändamål, för att få lite intäkter så att vi ska få bergsvärme till Prästgårdsmuseet!

Museet är också en tänkbar möjlighet när logi ska ordnas för pilgrimsvandrarna. Längs rutten behövs olika former av service: härbärgen, bed and breakfast, caféer ...

Vilka möjligheter ser du i pilgrimsprojektet?

– Vi tror starkt på det här. Det roliga är att också små aktörer kan vara delaktiga!

Sankt Olav Ostrobotnia

• Pilgrimsled som går genom Österbotten, från Sideby till Vasa och från Karleby till Vasa. Målet är att rutten certifieras 2023.

• Leden har en koppling till den svensk-norska **S:t Olavsleden** som går från Selånger utanför Sundsvall till Nidarosdomen i Trondheim.

S:t Olofs sjöled som går från Åbo domkyrka över Åland till Nidaros är också en del av Sankt Olav-projektet.

• På Facebooksidan **Pilgrimsvandring i Österbotten** finns mera info om leden. Där kan du också ge respons om du testat någon sträcka.

»Man behöver inte vara en supervandrare direkt.«

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Väg för moderna pilgrimer

Pilgrimsleden i Österbotten tar form. I år görs den preliminära märkningen för S:t Olavsleden.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KORSNÄS Från Sideby till Vasa. Från Karleby till Vasa. Här och där längs kustvägarna kan man nu hitta vita band med texten "Vandringsled" där pilgrimsleden S:t Olav Ostrobotnia märkts ut av ivriga vandrare och cyklister.

– Leden knyter an till den nordiska pilgrims-traditionen med S:t Olavsleden, som går till Trondheim i Norge, säger **Ann-Sofi Backgren** från Korsnäs. Hon är engagerad i referensgruppen för projektet S:t Olav Ostrobotnia, som administreras av Kronoby folkhögskola Kvarnen med **Carola Wiik** som projektledare och **Martin Näse** som primus motor för ruttdragningen.

För Ann-Sofi Backgren som har jobbat länge med landsbygdsutvecklingsfrågor sitter projektet som hand i handske.

– Det finns så många komponenter i det. Här finns en kulturhistorisk aspekt med de olika kulturupplevelsorna längs vägen, och förstås möjligheten att vara ute i naturen. Så hoppas vi att pilgrimsleden också ska befrämja de mindre samhällena, föreningar och företagare.

Tanken är nämligen att det så småningom också ska erbjudas möjlighet till övernattnings och mat längs vägen.

Hur ser då dagens pilgrim ut?

– Det finns ett nyvaknat intresse för pilgrims-vandring, konstaterar Ann-Sofi Backgren.

Fortsättningsvis finns det andliga intresset som en utgångspunkt. Dessutom lockar konceptet också människor som kanske inte är klassiska pilgrimsvandrare, men som söker ett djup och samtalspartner för samtal om livet under vägen.

– Sedan finns de som vill vandra i historiska fotspår, och naturentusiasterna som gärna går i skog och mark, bor i tält och lagar mat på spritkök.

Det finns också vandrare som är ute efter internationell samhörighet.

– Inte minst för den överarbetade nutidsmänniskan som vill varva ner och lämna bort mobiltelefonen ett tag har pilgrimsvandringarna mycket att erbjuda, berättar hon.

Pilgrims-vandraren leds genom skog och mark. FOTO: MARTIN NÄSE

Ann-Sofi Backgren vid Molpehällorna. FOTO: PRIVAT

Årets sommar-teater vid Korsnäs prästgårdsmuseum. Ann-Sofi Backgren till höger som fru Kalm. FOTO: KENTH NEDERGÅRD

Nordens svar på El Camino?

Pilgrimsvägen bygger på redan existerande leder i skog och mark.

– Man behöver inte vara en supervandrare direkt, utan man kan också gå delar av sträckan, eller cykla. Alla ska känna sig välkomna att ta del av leden. Det finns ju både mer och mindre vana vandrare, säger Ann-Sofi Backgren.

Än så länge är rutten preliminär, men ambitionen är att leden ska certifieras. Då har man rätt att sätta ut riktiga skyltar med S:t Olavsmärket i terrängen.

– Certifiering i det här fallet betyder att vi är uppkopplade till Europarådets kulturvägar. Det är pilgrimscentret i Trondheim som har ansvar för den nordiska delen, och vi har diskuterat med dem. Vi hoppas att den nordiska S:t Olavsleden kan bli Nordens variant av El Camino.

Fru Kalm på årets sommar-teater

Ann-Sofi Backgren är en verklig mångsysslare

inom kulturbranschen, med stor passion för historia och hembygden. I somras blev det också ett inbrott i Korsnäs prästgårdsförenings sommar-teater om Gabriel och Pehr Kalm, där hon spelade prästfrun Kalm.

– När Anita Ismark ringde och frågade om jag kan vara med i pjäsen kunde jag inte tacka nej. Jag filade lite i min kalender fast det satt hårt åt. Vi spelade ju för ett gott ändamål, för att få lite intäkter så att vi ska få bergsvärme till Prästgårdsmuseet!

Museet är också en tänkbar möjlighet när logi ska ordnas för pilgrimsvandrarna. Längs rutten behövs olika former av service: härbärgen, bed and breakfast, caféer ...

Vilka möjligheter ser du i pilgrimsprojektet?

– Vi tror starkt på det här. Det roliga är att också små aktörer kan vara delaktiga!

Sankt Olav Ostrobotnia

- Pilgrimsled som går genom Österbotten, från Sideby till Vasa och från Karleby till Vasa. Målet är att rutten certifieras 2023.

- Leden har en koppling till den svensk-norska **S:t Olavsleden** som går från Selånger utanför Sundsvall till Nidarosdomen i Trondheim.

- **S:t Olofs sjöled** som går från Åbo domkyrka över Åland till Nidaros är också en del av Sankt Olav-projektet.

- På Facebooksidan **Pilgrimsvandring i Österbotten** finns mera info om leden. Där kan du också ge respons om du testat någon sträcka.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö. 4.9. kl. 11: Högmässa, Guy Kronqvist, Deseré Granholm

Sö 4.9. kl. 11: Söndagsskola i församlingshemmet

Må 5.9 kl. 18: Singelgrupp på Waterloo! Kom frimodigt med till en kravlös nystartad grupp för singlar, (med eller utan barn)! Vi samlas och spelar utespel och dricker kaffe tillsammans. Servering: 2 euro.

On 7.9 kl. 10: Månadsträff i Korsbäck. Kaffe, samvaro, andakt.

On 7.9. kl. 18: Sommarsamling på Strandhyddan. Mats Korsbäck, Gun Korsbäck-Orre, Erik Sepänaho, Rune Fant och Deseré Granholm.

To 8.9 kl. 10: Månadsträff i Harrström Uf. Kaffe, samvaro, andakt.

Sö 11.9: Kom med och fira diakonins 150-årsjubileum till Närpes församling. Vi deltar i högmässan, och efteråt blir det lunch och program med fokus på diakonin, i församlingshemmet i Närpes. Mera info i nästa Kyrkpressen. Gemensam transport från Korsnäs, anmälan till Hanna senast måndag 5.9.

Sö 11.9. kl. 18: (obs tiden) Kvällsgudstjänst Guy Kronqvist, Deseré Granholm

Barngrupperna startar enligt följande:

Varje tisdag kl. 10–12: **Liten & Stor**, vuxen-barngrupp, en kravlös samvaro. Kaffeservering & mellanmål för vuxna & barn. Välkomna också från grannbyarna!

4.9 Söndagsskolan i församlingshemmet, kl. 11–12

6.9 Juniorer i Taklax, åk 3–6, tisdagar kl. 14.30–16 efter skolan jämna veckor

7.9 Juniorer i Molpe, åk 3–6, onsdagar kl. 14–15.30 efter skolan jämna veckor

8.9 Juniorer i Församlingshemmet, åk 3–6, torsdagar kl. 14–15.30 jämna veckor

13.9 Miniorer i Taklax, åk 1–2 tisdagar kl. 12.30–14 ojämna veckor. Obs! Vi hämtar barnen utanför skolan.

14.9 Miniorer i Molpe, åk 1–2, onsdagar kl. 13–14.30 ojämna veckor.

2.10: Inskrivning för årets **skriftskolelever**, 2022–2023, efter Mikaelisöndagens gudstjänst! Brev kommer att skickas till de kommande konfirmanderna under vecka 37.

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 2.9 kl. 10: Föräldra-barngrupp börjar i Krs förs.hem. Caldén-Back Christina.

Sö 4.9 kl. 10: Högmässa i Lappfjärds kyrka. Engström,

KRISTINESTAD Utfärd

Utfärd till kyrkhelgen

Kristinestads svenska församling bjuder sina medlemmar på en gratis utfärd med buss till Kyrkhelg Nord i Karleby **lördagen 17 september**. Välkommen med! Bussen startar kl. 8 från Kristinestads kyrka. Hemfärden från Karleby är kl. 20.

Kyrkhelgen är de inomkyrkliga väckelserörelsernas gemensamma satsning, och tema för årets kyrkhelg är "Jesus till alla". Medverkande i programmet är bl.a: Erik J. Andersson, Peter Kankkonen och Nina Åström. Reseledare är kyrkoherde Daniel Norrback. Församlingen bekostar bussresan, men mat och övrigt betalar var och en själv. Anmäl om ditt deltagande senast 15.9 kl. 16 till daniel.norrback@evl.fi eller telefon: 040-5862370.

MALAX Unga vuxna

Sushi på Socken

Måndagen 5.9 kl. 18–20 hålls en träff för unga vuxna på Sockenstugan i Malax. Vi lagar och äter sushi tillsammans och planerar verksamhet för unga vuxna i församlingen. Träffen är till för dig som fyller 18 år under året 2022 och är upp till 29 år. Anmäl dig och eventuella matallergier till ungdomsarbetsledaren Anette Engsbo på tfn 0406507557.

Välkomna, vi syns på Socken!

Martikainen.

Sö 4.9 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

Sö 4.9 kl. 18: Psalmsångkväll i Lappfjärds kyrka. Martikainen Anna Karin

Ti 6.9 kl. 18.30: Ekumenisk bönesamling i kyrksalen i Lfds förs.hem

On 7.9 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka.

Fr 9.9 kl. 19: Pärbandet i kyrksalen i Lfds förs.hem.

Samling för kvinnor i olika åldrar. Tid för mat, gemenskap och inspiration. Kvällens talare Nanna Rosengård. Anmälan till Erica Norrback senast onsdag 7.9. Tel. 040 7523232.

Fr 9.9 kl. 21: Mässa i Lappfjärds kyrka. Norrback Daniel.

Lö 10.9 kl. 18: Kvällsmässa i Dagsmark bönehus. Engström, Martikainen.

Sö 11.9 kl. 15: Högmässa i Sideby kyrka. Engström, Martikainen.

NÄRPES Samling "Hopp"

Diskussionskväll och bokbord

Tisdagen 6.9 landar Fontana Medias höstturné och bokbord i Närpes församlingshem. Temat för samlingen är "Hopp".

Tidtabell: Bokbord kl. 15, servering kl. 17 och kvällsprogram kl. 18. Huvudgäst är biskop **Bo-Göran Åstrand** som i höst utkommer med boken *Brev i brytningstider*. I samtalet medverkar Sofia Torvalds och Jan-Erik Andelin.

Varmt välkommen!

KORSNÄS Samling

Singelgrupp

Måndagen 5.9 kl. 18 startar en singelgrupp på Waterloo. Välkommen med till en kravlös grupp för singlar, med barn eller utan! Vi samlas och spelar utespel och dricker kaffe tillsammans. Servering: 2 euro.

Sö 11.9 kl. 18: Gudstjänst i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

Sö 11.9 kl. 18: Gospelkör i Kristinestads församlingshem. Kom med och sjung gospel med Nanna Rosengård.

Ti 13.9 kl. 12: Härkmeri syförening. Terminsstart. Norrback Erica.

Ti 13.9 kl. 14: Diakonisyföreningen. Vi återupptar våra träffar inom diakonisyföreningen i Lappfjärds församlingshems grupprum. Samtal, handarbete och insamling av medel för diakonala ändamål ligger i fokus för våra träffar. Kom med du också, alla välkomna! af Hällström Inga-Lene.

On 14.9 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka.

To 15.9 kl. 11.30: Pensionärssamling i Krs förs. hem. Siv Hellman och Anna-Lisa Nilsson.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes:

To 1.9 kl 18: Diakoner tre på turné i Frönäs bönehus. Program, kaffeservering och lotteri. K.Ö, B.L-E, A.B

Lö 3.9 kl 18: Country gospel på Fridskär. Homeward Bound och Emilia & David Lövsund medverkar. Hamburgare serveras, fritt inträde

Sö 4.9 kl 12: Gudstjänst i kyrkan. U.S, J-O.G

Ti 6.9 kl 16: Fontana Medias bokbord och höstturné vid församlingshemmet. Bokbord kl 15, servering kl 17 och kvällsprogram med biskop Bo-Göran Åstrand, Sofia Torvalds och Jan-Erik Andelin kl 18

On 7.9 kl 18: Litteraturskafferiet på Närbok. A.B

Sö 11.9 kl 12: Diakonisöndagens högmässa i kyrkan. A-M.A-W, G.L-L, K.Ö, B.L-E, A.B. Efter mässan lunch och program i församlingshemmet. Se puff!

Ti 13.9 kl 13: Karasamling i församlingshemmet. A.B

Sö 18.9 kl 12: Gudstjänst i kyrkan. U.S

Övermark:

Sö 4.9 kl 10: Gudstjänst i kyrkan. M.J

Må 12.9 kl 13: Symötet i församlingshemmet startar. K.Ö

Fr 16.9 kl 18.30: Karasamling i församlingshemmet. A.B

Sö 18.9 kl 10: Gudstjänst i kyrkan. U.S, G.L-L

Pörtom:

Sö 11.9 kl 10: Högmässa i kyrkan. U.S, J-O.G

On 14.9 kl 13: Karasamling i församlingshemmet. A.B

To 22.9 kl 13: Pensionärsträff i församlingshemmet. K-Ö, J-O.G

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 4.9 kl. 14: Högmässa. Englund, Brunell.

Må 5.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Må 5.9 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

Sö 11.9 kl. 14: Gudstjänst. Englund, Brunell.

Må 12.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Må 12.9 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

Ti 6.9 kl. 18: Ungdomskväll i församlingshemmet.

Målgrupp åk 7 uppåt. Kom gärna med förslag på program till kommande ungdomskvällar!

MALAX

Sö 4.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kyrktaxi. Tornberg, Lax.

Sö 4.9 kl. 10: Söndagsskola i KH varje söndag för barn från 4 år.

Sö 4.9 kl. 16: The Gospel Voice i KH.

Må 5.9 kl. 18: Unga vuxna i Socken. Mera info i puffen!

On 7.9 kl. 9: Träffpunkten i FH onsdagar kl 9-13. Arr. Psykosociala föreningen Träffpunkten.

On 7.9 kl. 13: Junior för åk 1-4 kl. 13-16 i KH.

On 7.9 kl. 19: Kvällsändakt i KH första onsdagen varje månad.

To 8.9 kl. 9.30: Familjeklubben kl. 9.30-12 i FH.

To 8.9 kl. 13: Minior för åk 1-2 kl. 13-15 i FH.

To 8.9 kl. 13: Junior för åk 3-4 kl. 15-16.30 i FH.

Sö 11.9 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Lax.

Må 12.9 kl. 18: Ekumenisk bön i Betel, Malaxvägen 85.

PETALAX

Sö 4.9 kl. 12: Högmässa. Englund, Brunell.

Ti 6.9 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Ti 6.9 kl. 13/15: Minior kl. 13, junior kl. 15 i församlingshemmet.

Ti 6.9 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården. Målgrupp åk 7 uppåt. Vi skruvar cyklar och mopeder i garaget, inne i prästgården kan man spela spel m.m. Kom gärna med förslag på program till kommande ungdomskvällar!

Sö 11.9 kl. 12: Gudstjänst. Enlund, Brunell.

Ti 13.9 kl. 10: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Ti 13.9 kl. 13/15: Minior kl. 13, junior kl. 15 i församlingshemmet.

KOLUMNEN

FRANK ISAKSSON

Kyrkan är vi

HÖST ÄR uppbrott. Att ta farväl av sommaren och återgå till en kanske lite mer förutsägbar vardag. Att se fram emot att det blir kallare och välkomna den mörkare årstiden.

För många av oss innebär det att gå tillbaka till ett jobb efter semestern. Att flytta, byta skola eller flytta upp en årskurs. För min del blir det att bryta upp från Österbotten och köra nordost till Kirkenes i Norge, där jag ska jobba som präst i några månader.

JAG TYCKER om hösten och ser fram emot de utmaningar som väntar på mig. Nya människomöten, andra traditioner, en lite annan kultur, andra språk (bland annat nordsamiska och kvänska) och säkerligen ett delvis annorlunda sätt att vara kyrka på.

För kyrkan ska ju, åtminstone som jag ser det, vara en del av hela livet. Inte något vid sidan av livet. Den ska heller inte bara få finnas med vid vissa milstolpar i våra liv. För att bli riktigt relevant för gemene man tror jag kyrkan alltmer behöver få bli en del av vår vardag.

»Vi behöver den trygghet och gemenskap som kyrkan kan ge. Vi behöver det hopp och det ljus som den står för.«

Men hur ska vi komma dit? Vägen kan kännas lång, men den är inte oframkomlig. Kyrkan har en framtid och vi behöver den mer än någonsin. Vi behöver den trygghet och gemenskap som kyrkan kan ge. Vi behöver det hopp och ljus som den står för. Men vi kan också behöva våga omdefiniera vad det är att vara kyrka och se vilken vår egen plats och uppgift i gemenskapen är.

KYRKAN KAN aldrig sluta utvecklas eller omformas, då dör den. För kyrkan är vi, en levande organism där Jesus Kristus är Herre och alla som vill tro på honom och bekänna honom som Herre i sitt liv är lemmar i den kroppen.

Ha en god höst! Herren vare med dig!

Frank Isaksson är församlingspastor i Bergö och Petalax församlingar.

NÄRPES Diakoni

Diakonimässa och fest

Diakonins 150-årsjubileum firas med mässa i Närpes kyrka **söndagen 11.9 kl. 12**. Efter mässan blir det lunch och program med fokus på diakonin i församlingshemmet. Anmälningar för maten senast måndag 5.9 till Kristina Örn, tfn 040 711 7685.

Välkommen!

”Arbetet blir aldrig ensidigt”

År 1989 kom han in på ett vikariat i församlingen. I dag har Kjell Storgeust arbetat i över 30 år med församlingsekonomin i Närpes.

TEXT: PIAN WISTBACKA

NÄRPES – Det är ett mångsidigt jobb! säger **Kjell Storgeust** om sitt arbete som ekonomichef i församlingen.

Ekonomi- och personalförvaltningen ligger på hans bord, men ibland kan övriga uppdrag rentav ta mer av hans tid.

– Jag får arbeta också med allt möjligt praktiskt inriktat, som skogar och fastigheter.

Det har han ingenting emot. Han trivs med att vara engagerad i byggnadsprojekt. ”Det ger synligt resultat!” konstaterar han.

– Vi har haft många stora renoveringsprojekt och det har varit något på gång hela tiden.

Och projekten tar inte slut. Församlingens kyrkor börjar vara genomgångna, men renoveringsbehov finns till exempel i Pörtom församlingshem.

En möjlighet som gavs

Till en början var det inte ett arbetsliv som församlingsekonom Kjell Storgeust såg framför sig efter studierna i privaträtt och nationalekonomi vid Åbo Akademi. När han ramlade in på ett vikariat i församlingen tänkte han att det skulle vara fråga om en kortare tid innan han drog vidare till annat. Men så småningom fick han fast jobb, och sedan har han stannat.

– Det var en möjlighet som gavs. Ansökningarna till andra jobb har alla blivit på datorns hårddisk.

Från knatter på skrivmaskin till en digital vardag

Det har hunnit hända mycket under hans drygt 30 år i församlingen. De tre församlingarna som först bildade en samfällighet har slagits ihop, och arbetsmetoder och -system har förändrats. Den tekniska utvecklingen har varit påtaglig.

– Till en början skrev jag protokollen på en gammal skrivmaskin. När jag fick en elektrisk skrivmaskin med korrigeringsband kändes det redan som om det gått framåt.

Löneräkningen sköttes på stora blanketter, och lönekorten var på papper.

– Allt var mera tidskrävande och krävde större matematik.

Han är glad över att den tekniska utvecklingen också ger snabbare möjligheter till kommunikation.

– Man säger ofta att beslutsprocessen är långsam i kyrkan, men de tekniska hjälpmedlen ger möjlighet till att ta kontakt med folk

Kjell Storgeust är ekonomichef med många olika uppgifter på sitt bord. FOTO: PATRIC SJÖLANDER

och få ut informationen mycket smidigare.

En av de största förändringarna under den tid Kjell Storgeust arbetat är att Kyrkans servicecentral Kipa har tagit över många funktioner. Kjell Storgeust är skeptisk. Han tycker att Kipa är för dyrt och komplicerat.

– Om man får vara lite kritisk tycker jag att kyrkan skaffat alltför stora system. För gravvårdsfondbokföringen använder vi till exempel ett gratisprogram, som fungerar fullt tillräckligt.

På fritiden vill Kjell Storgeust helst hålla sig långt från allt pappersarbete. Då är det skärivstelse och enkel skogsrojning som lockar mest. Sportintresset har lett till att han har varit engagerad i olika servicefunktioner vid fotbollsplanen.

– Motorcykeln hör också till de trevligaste intressena. Det ger en annan känsla av att uppleva omgivningen och naturen än när man kör bil.

Kjell Storgeust

Bor: Töjby, Närpes.

Är: Ekonomichef i Närpes församling.

Familj: Fru och två barn, 21 och 24 år.

På fritiden: Skärgårdsliv, skogsrojning, idrotts- och motorcykelintresse.

Vad är det mest givande i ditt arbete?

– Jag tycker att vi har kunnat åstadkomma mycket trots en jämförelsevis låg kyrkoskattesats. Fastän medlemsantalet har minskat har vi lyckats upprätthålla både verksamhet och fastigheter. Det ser jag som positivt!

»Det har varit något på gång hela tiden.«

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

I Jomala kyrka hittar Anette Karlsson-Karlsson ett lugn. FOTO: EMMA STRÖMBERG

Anette Karlsson-Karlsson

Ledande kyrkvaktmästare/ kanslist i Jomala församling.

Är född i Jomala och bor i Jomala Vestansunda.

Familj: Gift med Jan Karlsson, har de vuxna barnen Jenna Eklund-Mikhalev, 36 år, och Thimmy Stafas, 20 år. Hon har två barnbarn, de fyraåriga tvillingarna Vilda och

Adele. "Familjen tar mycket av min tid."

Gör på fritiden: Satsar på familjen, hemmet och stugan. Medlar, går som bäst en utbildning om att medla i våld i nära relationer. Aktiv i olika föreningar, ordförande för diakoniföreningen i Jomala. Sjunger i kyrkokören. Tycker om att sy och pussla.

Hon fick sitt drömjobb

Anette Karlsson-Karlsson drömde länge om att jobba i församlingen. Att vara kyrkvaktmästare är ofta stressigt, men utåt ska man vara fullkomligt lugn. Ensam i kyrkan hittar hon lugnet också inuti sig själv.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

JOMALA Allra först tar vi den fråga nästan alla läsare har hunnit ställa sig: heter intervjuobjektet faktiskt **Anette Karlsson-Karlsson**? Jo, det gör hon. Innan ho gifte sig hade hon inte tänkt att det fanns något behov av ett dubbelnamn: de hette ju redan samma sak.

– Vi funderade mycket på det här och jag ville ha dubbelnamn, och då blev det samma namn två gånger. Det är speciellt, och många frågar om det. Men det är roligt att ha ett vanligt efter-

namn som ändå blev väldigt ovanligt!

Ett lugn infann sig

Anette Karlsson-Karlsson var tidigare förtroendevald i församlingen. Hon hade butik i många år och jobbade sedan som disponent. Men hon hade länge haft en dröm om att jobba i församlingen, så när hon fick en chans att pröva på som vikarie 2009 nappade hon. Hon trivdes bra och när tjänsten blev ledig sökte hon jobbet och blev ordinarie 2012.

2019 tog hon yrkesexamen i församlings- och begravningservice.

– Jag tror det var ett jobb jag blev ledd till. Först trodde jag att jag bara skulle hoppa in på helgerna i kyrkan, men så småningom började jag jobba lite på kansliet också. Och ganska snart kände jag att här vill jag jobba.

När hon väl kom in i jobbet märkte hon att det fanns väldigt många saker att komma ihåg och ha koll på. I jobbet ingår mycket förberedelser inför förrättningar och högmässor.

– Det var intressant att märka att även om jag är en person som gör mycket och lätt blir lite stressad så infann sig ett lugn.

Som kyrkvaktmästare har hon hand om allt som händer i kyrkan, från förrättningar till konserter. Ibland guidar hon också. Just nu övervakar hon renoveringen av kyrkans fönster – vilket inte är ett helt litet projekt i en kyrka vars äldsta delar härstammar från 1200-talet. På församlingskansliet jobbar hon mycket med gravrätter och andra kansliuppgifter.

– Mitt jobb är att vara med både i glädje och sorg. Högmässor, dop och vigslar är glada, men en begravning

är vacker på sitt sätt.

En stund som brukar vara särskilt högtidlig är när hon står vid kyrkdörren, redo att slå upp den inför en vigsel.

– Det är en jättefin stund. Och eftersom stämningen ofta är lite nervös brukar jag småprata med paret, om alldeles andra saker. Jag kollar att slöjan sitter rätt. Och sedan öppnar jag dörren och det är bara att gå.

Kyrkotextilier ett kulturarv

Kyrkvaktmästarjobbet kräver ordningssinne och förmåga att hålla koll på många saker samtidigt. I det jobbet är man först på plats och den sista som går. Anette Karlsson-Karlsson har haft stor nytta av att hon i tiden utbildade sig till sömmerska.

– När jag har hand om våra kyrkotextilier har jag sådan otrolig användning för mina kunskaper. Kyrkotextilier är ett kulturarv, och det är mycket man måste lära sig. Men det tycker jag om att jobba med.

– Jag är glad över att få gå på jobb och tacksam för mitt jobb! Visst får jag lön, men jobbet är också givande i sig. Det tror jag att många som jobbar i kyrkan känner.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 4.9 kl. 12: Högmässa i Pargas kyrka, Kjell Granström, Saara Mari Roto. Pargas kyrkokör medverkar. Kretsarnas terminsstart med kyrkkaffe i församlingshemmet efter högmässa.

On 7.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Saara Maria Roto, Hanna Lehtonen.

Sö 11.9 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Pär Lidén, Hanna Lehtonen.

On 14.9 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Pär Lidén, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Lö 3.9 kl. 18: Sommarsamling i Mattnäs bönehus, terminsavslutning, Simon Jern, Kjell Granström, Robert Helin, Eeva Granström. Servering.

Sö 4.9 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Viveca Auer, Sara Grönqvist, Robert Helin. Marthorna håller kyrksöndag och medverkar i mässan. De välkomnar på kyrkkaffe i Kommunalstugan.

– **kl. 16:** Liten pilgrimsvandring, ca 5 km, med start från kyrkporten, Kjell Granström m.fl.

Korpo kapellförsamling:

Sö 4.9 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Sö 11.9 kl. 15: Gudstjänst i Norrkata kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 4.9 kl. 18: Kvällsgudstjänst med sånger från Taizé i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund. ”Sing in” med övning av kvällens sånger från kl. 17.15. Välkommen!

Iniö kapellförsamling:

Må 12.9 kl. 17.30: Kvällsmässa i Iniö kyrka, Saara Maria Roto, Jussi Meriluoto. Jussi Meriluoto avtackas. Kaffeservering med sött och salt i kyrkan efter mässan.

ÅBO

lör 3.9:

– **kl 12:** Konfirmationsmässa, Domkyrkan. Kota-aho (pred), Liljeström (lit), Danielsson. Konfirmation av skribagrupp 1002.

sön 4.9:

– **kl 12:** Diakonins jubileumsmässa, Domkyrkan. Grahn (pred), Wikstedt (lit), Danielsson, Eklund, Lappalainen.

MARIEHAMN

Familjecafé

Familjecafé i Mariehamn för dig som är hemma med barn

Välkommen till Margaretagården, Måsvägen 4: **Måndagar kl. 9–12, onsdagar kl. 12–15, fredagar kl. 9–12.** Det är gratis att delta och ingen anmälan behövs.

Kaffe, te, saft, frukt och smörgåsar finns att köpa för 1–2 € (betalas med kort). Höstterminen inleds 5 september! Välkomna!

Mässan kan även ses på www.virtuaalikirkko.fi. Ärtsoppa serveras utanför Domkyrkan innan mässan. Barnhörna. Kyrkkaffe.

– **kl 14:** Gudstjänstgruppernas höstmöte, Skarpskyttekapellet i Domkyrkan.

mån 5.9:

– **kl 14:** Missionskretsen, Aurelia.

– **kl 18–20:** Träff för unga vuxna, Aurelia.

tis 6.9:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **17–18.30:** Garn & Tråd, Aurelia. Tycker du om att hand- arbeta? Kom gärna med och sticka eller virka in lite av livets röda tråd i arbetet som du håller på med!

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

– **kl 18.30–20:** Samtal om livet ”Att vara bekräftad”, Aurelia. Att vara människa är att vara begränsad och beroende men också att få känna sig bekräftad och behövd. Kom med och samtala tillsammans med Björn Vikström och Maria Björkgren-Vikström.

ons 7.9:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.

Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. Satu Paloniemi ”Stiftelsen Hemmet i Åbo”.

tors 8.9:

– **kl 9.30–11.45:** Familjecafé, Aurelia.

sön 11.9:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Wikstedt (pred), Liljeström (lit), Danielsson. Barnhörna. Kyrkkaffe.

mån 12.9:

– **kl 12–12.15:** Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

tis 13.9:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 14.9:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.

Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. Anna Edgren berättar om bokkassar och andra senioranpassade kultur- och

JOMALA Gudstjänstgrupp

Kom med och planera!

Terminsstart för gudstjänstgruppen **söndag 4.9 efter Högmässan kl. 11.**

Gudstjänsten är församlingens hjärta och något vi får förvalta och bära tillsammans. I Jomala församling finns sedan flera år tillbaka gudstjänstgrupper som tillsammans med präst och kantor planerar och medverkar i gudstjänsterna. Tillsammans får vi bygga ett gudstjänstfirande som berör på djupet och där vi tillsammans motverkar modlöshet, meningslöshet och likgiltighet.

VÄSTÅBOLAND Marthor

Marthornas kyrksöndag i Nagu

Nagumarthorna firar kyrksöndag **söndagen 4.9 med högmässa kl. 11** i Nagu kyrka. Alla är varmt välkomna! Högmässan förrättas av kyrkoherde Sara Grönqvist. Predikan hålls av Viveca Auer. Efter högmässan bjuder marthorna till kyrkkaffe i kommunalstugan.

ÅBO Födelsedag

Välkommen på fest!

Åbo svenska församling vill bjuda Er på födelsedagsfest, för alla församlingsmedlemmar som fyller 75, 80, 85, 90 eller 90+ år under år 2022.

Festligheterna inleds **kl. 12 söndagen 25.9** med högmässa i Domkyrkan, efter högmässan erbjuds skjuts till Aurelia där födelsedagsfesten ordnas. Inbjudan är för två personer. Välkommen!

Anmälningar tas emot av församlingssekreteraren **senast 12.9.2022** per mejl tove.peltoniemi@evl.fi, eller telefon 040-3417458 (gärna onsdagar kl. 13-15).

fritidsmöjligheter inom tjänsten "Mittbibliotek"
- **kl 13:** Frukostklubben, Kåren (Tavastg. 22, Åbo).
Lars-Runar Knuts "En dag kvar! Det viktiga församlingsvalet". Anmälningar senast 12.9 kl. 21 till tkurten@abo.fi eller 045-125 5880.

tors 15.9:

- **kl 9.30-11.45:** Familjecafé, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sön 4.9 kl. 11 Högmässa: Äng, Hansen

Mån 5.9 kl. 10 Motion och mission: i Prästgården

Tors 8.9 kl. 12 Herrlunch: Anmälan till kansliet senast 6.9

Sön 11.9 kl. 11 Högmässa: Äng, Serell, Hansen

MARIEHAMN

SÖ 04.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. *

TO 08.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 08.09 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.

FR 09.09 kl. 14.00: Önskepsalmen i församlingshemmet.

SÖ 11.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. *

TO 15.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 15.09 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.

*Livestreaming på församlingens Facebooksida.

Kyrktaxi till gudstjänst: tfn 018-19500.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

2.9. Musik i sommarkvällen: i Vårdö kyrka. Maria Sjölund m. fl.

4.9 Församlingsutfärd: till Föglö. Ingen gudstjänst i våra egna kyrkor.

11.9 kl. 11 Högmässa: i Sund. Ingrid Björkskog, John-Adam Sjölund.

11.9 kl. 11 Högmässa: i Geta. Jon Lindeman, Johanna Evenson.

Församlingens gruppverksamhet: startar vecka 36. Se info på hemsidan.

ECKERÖ-HAMMARLAND

Kyrkornas öppethållning: S:ta Catharina och S:t Lars är stängda 1 september-30 april 2023. Söndagar endast under gudstjänsttid. Övriga tider enligt överenskommelse.

S:t Lars kyrka

Fjortonde söndagen efter pingst

Högmässa 11.9 kl 14 med Benny Andersson och Pipsa Juslin. Kollekt: Kyrkans Utlandshjälp.

S:ta Catharina kyrka

Trettonde söndagen efter pingst

Högmässa 4.9 kl 11 med Jean Banyanga och Pipsa Juslin. Kollekt: Kyrkans central för det svenska arbete.

Övrigt

Klapp & klang: torsdagar kl 10.30 i Catharinagården.

Catharina-Larskören: onsdagar kl 18.30 i Catharinagården.

Sykkretsen: måndagar jämna veckor kl 12.30 (startar 5.9) i Catharinagården.

Herrlunchen: startar 29.9 kl 12.00 i Catharinagården. (Hammarland) Eckerö-herrar hjärtligt välkomna med. Anmälan till pastorskansliet. Tel. 38387.

KOLUMNEN

JAKOB NYLUND

I Herrens tjänst?

JAG SATT en gång och diskuterade med en handledare vad jag planerar inför framtiden. Det blev snabbt klart att våra åsikter om vad man ska basera framtidsvalen på inte helt gick att sammanfoga. Handledarens förslag säger jag inte att är dåligt: "Leta efter något du tycker om och gör det." Men jag säger att det inte är det bästa rådet att ge. Jag hade svarat att jag hellre söker mig dit de andegåvor jag fått kan användas som bäst, för det måste ju vara dit Gud kallar mig.

Som präststuderande dras man vanligen till arbetsuppgifter som förrättningar, mässor, andakter och konfirmandarbete, de klassiska arbetsuppgifter som man tänker på när man ser en präst. Men även om det är vad som lockar svarade jag att jag ska kämpa och lära mig allt som behövs för en kyrkoherdetjänst. Med de gåvor jag fått och de utmaningar som satts på min väg är det tydligt vad Herren förbereder mig för, även om det inte är dit jag själv skulle gå i första hand just nu.

»Alla kan vi tjäna församlingen, varandra och Gud med de nådegåvor vi har.«

JAG HÄVDAR att det kommer bli bättre i slutändan ändå. Medan Herren helt säkert leder en i allt så länge som man tjänar Honom, så nås en högre topp i livet ifall man dessutom gör det med de gåvor Han gett. Alla kan vi tjäna församlingen, varandra och Gud med de nådegåvor vi har. Vi kan välja att göra något annat och Gud kan fortfarande leda oss så att vi kan göra det bästa av vårt val, men toppen på vart det leder oss i livet är inte lika högt uppe som den kunde vara. Man bör sträva efter att hitta den plats där man som bäst kan bygga upp Guds rike, för även om man inte ser det direkt så finner man den största glädjen när man låter Gud leda vägen. Ibland hittar man rätt direkt, ibland kräver det sökande, men Gud är trofast och överger oss inte oavsett vad.

Jakob Nylund har varit sommarteolog i Jomala församling.

ÅBO Fyra B:n

Samtal om livet

Att vara människa är att vara begränsad och beroende men också att få känna sig bekräftad och behövd. Kom med och samta om dessa fyra B:n tillsammans med **Björn Vikström** och **Maria Björkgren-Vikström**. Vi samlas i Aurelias musiksall (3 vån.) fyra tisdagar under hösten. Man kan vara med varje gång eller delta i enskilda träffar. Ingen anmälan.

• 6.9.2022 kl. 18.30-20 "Att vara bekräftad".

• 4.10.2022 kl. 18.30-20 "Att vara begränsad".

• 1.11.2022 kl. 18.30-20 "Att vara beroende".

• 29.11.2022 kl. 18.30-20 "Att vara behövd".

• Kontaktperson: Maria Björkgren-Vikström maria.d.bjorkgren-vikstrom@evl.fi eller 040 341 7477.

Jag är alltid glad när jag går hem!

För Erkki Kruuna är det glädje, gemenskap och terapi att sjunga i kyrkokören i Pargas församling. Han var med när kören grundades för nio år sedan – och vid insjungen sjöng han en hockeysång.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

PARGAS Erkki Kruuna växte upp i en finskspråkig familj i Munkviken i Pargas.

– Idag finns där eftertraktade bostäder, men på den tiden fanns det inte ens vägar. Vi gick till skolan över åkrarna och på vintern över isen, säger han.

Barndomen var tung på grund av hans pappas dominerande läggning. Kanske på grund av de upplevelserna fick han senare i livet kämpa med perioder av depression – som idag lyckligtvis hör till det förflutna.

Han gick i svenskspråkig barnträdgård och blev tvåspråkig. Sedan låg svenskan lite i dvala, men idag talar han flytande Pargassvenska – och de svenskakunskaperna har han haft stor nytta av i sitt arbetsliv som försäljare.

– Skriftskolan gick jag på finska. Jag blev god vän med prästens son – jag minns att vi bytte smörgåsar, för jag hade skinka och han böckling, och vi tyckte bättre om den andras! skrattar han.

Han misstänker att vänskapen med prästens son också hjälpte honom att bli konfirmerad, eftersom han aldrig riktigt lärde sig förklara de tio buden.

”Erkki, du behöver bara tro”

Idag sjunger han sedan nio år tillbaka i kyrkokören i Pargas, och varje morgon tackar han Gud att han får vakna och varje kväll tackar han Gud för dagen som varit.

– Det har blivit en vana. Jag går igenom det som hänt under dagen. Det känns viktigt för mig att tacka: jag är ju 69 år och vet inte hur många år jag har kvar.

När han för många år sedan kämpade med livsproblem var det en vän som sa: ”Erkki, du behöver bara tro på en högre makt som är större än du själv.” Det tog han till sig.

För nio år sedan gick han till kantorn Hanna Lehtonen som leder kyrkokören i Pargas svenska församling för att sjunga in till kören. Han hade sett en annons i tidningen och tyckte att det kunde vara roligt att sjunga i kör.

– Jag sjöng Skellefteå AIK:s signaturlmelodi och den gick väl så högt att Hanna sa: ”Du är tenor!”

Det var han inte. På övningen fick han höra:

Erkki Kruuna blir glad av sin familj, av sina barnbarn – och av stugliv.
FOTO: PRIVAT

»Alltid när jag går därifrån är jag glad.«

Gå dit bak med basarna. Där har han stannat i trygghet, mellan två duktiga basar som läser noter. Självt brukar han banda alla nya sånger under övningarna för att sedan lyssna på dem tills de sitter.

– Jag är bra på att härma!

Efter ett tag kände han att sången inte riktigt satt som den borde. Han talade med dirigenten Hanna och fick en privatlektion. Hon uppmanade honom att sjunga ut ordentligt.

– Man ska ha lungorna fulla med luft!

Sången ger energi

Erkki Kruuna säger att han aldrig mått dåligt när han varit på körövning.

– Alltid när jag går därifrån är jag glad. Det ger så mycket energi!

Musiken ger också i övrigt mycket glädje i hans liv. Alltid om han känner sig lite nere lyssnar han på musik.

Vad tycker du bäst om att sjunga?

– Taizésånger, de är korta och enkla. Och *Lacrimosa* av Mozart. De svåra kan vara en plåga att nöta in, men när de väl sitter är de härliga att sjunga!

Erkki Kruuna

Bor i Pargas, har stuga i Kirjais i Nagu. ”Jag älskar att vara där.”

Pensionär, 69 år. Har jobbat med försäljning och före pensioneringen med sitt eget rörmokarföretag.

Familj: Hustrun Åsa, döttrarna Annika (som bor i Sverige) och Fredrika (som bor i Danmark). Tre barnbarn, två av dem i Sverige och ett i Danmark.

Vad gör dig gladast i livet? ”Barnbarnen och att jag har familj – men också musiken.”

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Torsdag 1.9 Fredrik Martin, Ekenäs

Fredag 2.9 Kalle Sällström, Helsingfors

Måndag 5.9 Raimo Mattsson, Åbo (repris från 31.1.2019)

Tisdag 6.9 Karolin Högberg, Kökar

Onsdag 7.9 Anna Edgren, Åbo

Torsdag 8.9 Anna Edgren, Åbo

Fredag 9.9 Anna Edgren, Åbo

Måndag 12.9 Eva Johanson, Mariehamn (repris från 12.9.2019)

Tisdag 13.9 Jan Edström, Esbo

Onsdag 14.9 Sofia Liljeström, Åbo

Aftonandakt kl. 19.15

Torsdag 1.9 Erik Vikström, Borgå

Fredag 2.9 Boris Källman, Vichtis

Lördag 3.9 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 4.9 Jesus vår helare. Textläsare:

Alexandra och Stefan Ång. Producent:

Hedvig Långbacka (repris från 8.9.2019)

Måndag 5.9 Sofia Böckelman, Vasa

Tisdag 6.9 Sofia Böckelman, Vasa

Onsdag 7.9 Sofia Böckelman, Vasa

Torsdag 8.9 Stefan Salonen, Helsingfors

Fredag 9.9 Gun Berg, Borgå

Lördag 10.9 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 11.9 Vår nästa. Textläsare: Maria

Björnberg och Kalle Sällström. Producent:

Hedvig Långbacka (repris från 15.9.2019)

Måndag 12.9 Marina Motaleff berättar om

Katarina av Siena (repris från 3.8.2021)

Tisdag 13.9 Janette Lagerroos, Nagu

Onsdag 14.9 Markus Linde, Helsingfors

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 4.9 Högmässa med Johannes församling i Helsingfors. Predikant och liturg: Maria Repo-Rostedt. Kantor och körledare: Eva Henricson. Kör: S:t Jacobs kören. Textläsare och förebedjare: Björn Holm. Psalmer: 181 (Kom inför Herren med tacksamhet), 461 (Som människor möts vi), 216 (Jesus Kristus är vår hälsa).

Söndag 11.9 Gudstjänst med Jakobstads Sjundedagsadventförsamling. Predikant: Sebastian Matula. Mötesledare: Sebastian Jakobsson. Organist och kantor: Boris Källman. Sång: Venant med familj, Ukrainska gruppen och Ann-Louise Granbacka. Musiker: Boglarka Matula och Johan Sundvik. Vittnesbörd: Jaana Sundvik. Ur Psalmer och Sönger: 80 (Hur ljuvt det är att komma), 455 (Dela med dig), 737 (Hoppet att Jesus få skåda)

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Examina

Tf. kyrkoherden i Saltviks församling Carolina Lindström har avlagt pastoralexamen.

Kontraktsprost i Pedersöre prosteri

Kyrkoherden i Kronoby församling Niklas Wallis utnämns till kontraktsprost i Pedersöre prosteri för perioden 1.9.2022-31.8.2026.

Förordnanden

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande åt pastor Niina Mura till kyrkoherdetjänsten i Kimitoöns församling från 1.9.2022. Pastor Niina Mura avgår 31.8.2022 från kyrkoherdetjänsten i Hangö svenska församling på egen begäran.

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande åt pastor Sara Grönqvist till kyrkoherdetjänsten i Västabolands svenska församling från 1.9.2022. Pastor Sara Grönqvist avgår 31.8.2022 från kaplanstjänsten i samma församling på egen begäran.

Pastor Saara Roto förordnas som församlingspastor i Västabolands svenska församling på viss tid 1-31.8.2022.

Domkapitlet utfärdar tjänsteförordnande åt pastor Mats Edman till kyrkoherdetjänsten i Nykarleby församling från 1.9.2022.

Prosten Timo Saitajoki förordnas som tf. kaplan i Kronoby församling 22.8-31.12.2022.

Kyrkoherden i Pedersöre församling Mia Andersén-Löf beviljas tjänstledighet 6.8.2022-17.1.2023 för att sköta annan tjänst.

Kaplanen i Pedersöre församling Tomas Portin förordnas som tf. kyrkoherde sköta kyrkoherde i samma församling vid sidan av egen tjänst för tiden 6.8.2022-17.1.2023.

Prosten Lars-Johan Sandvik förordnas som tf. kaplan på viss tid 1-30.9.2022 i Pedersöre församling.

Kyrkoherden i Närpes församling Tom Ingvesgård beviljas tjänstledighet 11.8-18.9.2022.

Kaplanen i Närpes församling Marcus Jakobsson förordnas som tf. kyrkoherde sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling vid sidan av egen tjänst för viss tid 11.8-18.9.2022.

Kyrkoherden i Replots församling Camilla Svevar beviljas fortsatt tjänstledighet 1.9.2022-28.2.2023.

Församlingspastorn i Borgå svenska domkyrkoförsamling Andreas Lundgren beviljas tjänstledighet 1.9-31.12.2022.

Pastor Eva-Lotta Blom förordnas som församlingspastor

i Borgå svenska domkyrkoförsamling på viss tid 1.9-31.12.2022 och deltid.

Pastor Stefan Djupsjöbacka förordnas som församlingspastor för viss tid 12.8-11.9.2022 i Kyrksläpps svenska församling.

Församlingspastorn i Grankulla svenska församling Jona Granlund förordnas fortsättningsvis sköta samma tjänst 1.10-31.12.2022.

Förordnandet för tf. kaplanen i Karis-Pojo svenska församling Susanna Lönnqvist avbryts 31.8.2022 på egen begäran.

Anställningar

Stiftssekreteraren för mission och internationellt arbete Tomas Ray avgår 18.8.2022 på egen begäran.

TD Robert Lemberg anställs som redaktör för Borgå stifts jubileumsbok på deltid 17.8-16.12.2022.

Lediga tjänster

Domkapitlet förklarar den nyinrättade kaplanstjänsten i Grankulla svenska församling ledig att sökas. Tjänsten knyts till församlingens junior-, skriftskol-, och ungdomsarbete.

Samtidigt förklarar Kyrkoherdetjänsten i Korsnäs församling förklarar på nytt ledig att sökas och valet förrättas som ett indirekt val.

Jesus till alla

Kyrkhelg Nord
16-18.9.2022
i Karleby

MEDVERKANDE:
Erik J. Andersson, Peter Kankkonen,
Nina Åström, Johan Eklöf,
Toni Heikkilä m.fl.

Se fullständigt program på:
www.kyrkhelg.fi

VÄLKOMMEN ATT FIRA MED OSS!

SVENSKA LUTHERSKA EVANGELIFÖRENINGEN I FINLAND firar i år sitt 100-årsjubileum, bland annat i form av regionala festligheter. Välkommen att fira med oss!

LÖ 10.9 KL. 18.00 I PARGAS BÖNEHUS

Ingvar Dahlbacka, Albert Häggblom, Tomas Klemets, Brita Jern, David Forsblom, Solveig Nylund och Göran Stenlund. Jubileumssträngband, bokförsäljning, servering.

ONS 14.9 KL. 18.00 I WÄRKULLA HEMBYGDSG., LILJENDAL

Albert Häggblom, Tomas Klemets, Brita Jern, David Forsblom, Solveig Nylund och Göran Stenlund. Jubileumssträngband, bokförsäljning, servering.

SLEF-högmässor i Åbo HÖSTEN 2022

Lutherin kirkko, Trädgårdsgatan 8a

11.9	kl. 15	Albert Häggblom, Tomas Klemets
25.9	kl. 15	Gudstjänst
9.10	kl. 15	Albert Häggblom
23.10	kl. 15	Lit. Kjell Granström, pred. Simon Jern
6.11	kl. 15	Ingvar Dahlbacka
20.11	kl. 15	Allan Franzén
4.12	kl. 15	Tom Säilä
18.12	kl. 15	Ville Auvinen

Kantorer: Henrica Lillsjö, Eeva Granström, Mikael Granlund m.fl.

ARRANGÖR: Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland rf

VÄLKOMMEN MED!

60 år sedan lägret!

60-årskonfirmationsträff 20-21 augusti 2022 (första lägerskriftskolan på Pedersöre lägergård, konfirmerade juni, 1962).

Fr. vänster övre raden: Harry Viita-Aho, Håkan Streng, Carola Hedman, Ben Svenfors, Håkan Blomqvist. Nedre raden från vänster: Irma Jungerstam, Maj-Len Stens, Bertel Lindqvist, Gunilla Forsman, Bernt Olin.

HEMLIGA NYCKELN DU BÄR I DIN FICKA

Sofia Torvalds liknar tron vid en hemlig trädgård. Det gäller att hitta den gömda nyckeln, att finna den dolda dörren, och stiga in och märka att det man trodde var dött lever ändå.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** ILLUSTRATION: **MALIN AHO**

Den hemliga trädgården av Frances Hodgson Burnett är en av världens absolut bästa barnböcker och nu ska jag förklara varför.

Ungefär så här lyder berättelsen: Den tioåriga Mary växer upp i Indien, som ett bortdömt och bortglömt barn i en officersfamilj. Hon betraktas som ful och osympatisk och ingen tycker om henne, och följaktligen tycker hon heller inte om någon. Sedan bryter en koleraepidemi ut. Hennes föräldrar dör, liksom de flesta av tjänarna. Bara Mary överlever. Hon skickas till en avlägsen släkting i England: en ensam puckelryggig man som bor i en herrgård med hundra rum, mitt i Yorkshires hedlandskap. Där lär hon sig så småningom att tycka om en rödhake, en betjänt som heter Martha och en sur, gammal trädgårdsmästare. Hon letar också efter en hemlig trädgård, som låstes tio år tidigare då husets herres vackra, goda fru dog efter en olycka.

I sin jakt på den hemliga trädgården börjar den lilla flickan förvandlas.

DET ÄR alltså en bok om förändring och nytt liv. Det är en bok om hur två övergivna barn (Mary visar sig ha en hemlig kusin, Colin, vars berättelse speglar hennes egen) lär sig tycka om det som är vackert, lär sig arbeta, lär sig förstå att de är förmögna att älska andra liksom de själva är värda kärlek. Man kan läsa den som en bok om hur depression byts mot meningsfullhet, kärlekslöshet mot kärlek.

Och allt det här sker i en trädgård som borde vara låst och igenbommad. Men Mary hittar den gömda nyckeln. Hon hittar dörren bakom vinrankorna. Och hon hittar en trädgård som lever, och i den trädgården börjar hon själv leva ett riktigt liv, ett liv hon inte ens visste att fanns.

FÖR MIG är kristen tro en stor, vildvuxen, hemlig trädgård. Alla vet att den finns och sneglar ibland på murarna

Från mitt 19-åriga fromma jag

som omgärdar den. En del bär den där tunga nyckeln i sin ficka och slinker in ensamma, andra verkar söka sig dit i grupp. Men det finns alltid något förborgat där, något som öppnar sig bara för den som går in alldeles ensam och fylld av förundran.

I min berättelse är vi alla det där kärlekslösa barnet. Vi är alla ett barn som vandrar omkring i en herrgård med hundra rum och öppnar dörr efter dörr för att försöka finna något vi söker. Vi klamrar oss fast vid saker: vid hus och vid stugor och vid aktieportföljer och vid middagsbjudningar och vid våra föräldrar och vid våra barn och hundar och katter och vid våra vänner.

Men innerst inne vet vi att det bara är tomhet, ett jagande efter vind. Och så går vi vidare i de där korridorerna och öppnar dörr efter dörr i det döda huset. Och vi undrar: Varför byggde någon någonsin ett hus med hundra rum? Varför är de alla så tomma?

»Han står, och han ropar: Jag kommer att leva för evigt!«

KANSKE KOMMER alla in i den där trädgården på olika sätt. Någon får nyckeln av sin mamma och hon säger att dörren finns under vinrankan där: lycka till.

Men de flesta av oss har irrat omkring i det där stora tomma huset och hoppat hopprep längs de krattade gångarna och vi har känt en molande längtan men vi har inte haft ett namn på den. Och sedan har vi stött på nyckeln, för att en liten rödhake satte sig på en hög av jord. Och sedan har fågeln lett oss fram till en dörr.

Och när vi går in är det vi som är trädgårdsmästaren men det är också vi som är jorden. Vi är fröet och vi är handen som planterar. Vi är ogräset som rycks upp. Den är så vacker den här trädgården men den blir aldrig färdig.

MED JÄMNA mellanrum lämnar jag trädgården och låser dörren. Och sedan vandrar jag igen längs de krattade gångarna och jag går in i huset och jag

går längs de långa korridorerna och jag tappar bort mig alldeles och jag öppnar dörr efter dörr.

Men hela tiden har jag nyckeln i min ficka. Jag känner dess tyngd mot mitt lår varje gång jag tar ett steg.

Och sedan är jag ensam igen och övergiven igen, på nytt och på nytt är jag det lilla barnet som behöver någonting hon aldrig kan återerövra och då måste jag ut igen, och jag måste gå till den trädgård som finns allra längst bort och vars murar är beklädda med vinrankor och jag måste hitta dörren och jag måste vrida om nyckeln med båda händerna och jag måste in.

OCH JAG STÄNGER dörren och rosorna är inte döda. I boken finns en pojke som heter Colin och han lär sig gå i den hemliga trädgården. Han har varit svag och sjuk i hela sitt tioåriga liv men nu blir han stark. Han står, och han ropar: Jag kommer att leva för evigt!

Så känns det i den hemliga trädgården.

Man sätter sig på huk vid en rabatt och så rensar man lite. Och rosorna kommer att blomma också i år. Och vi kommer att leva för evigt också i år.

Och även om trädgården är hemlig kommer vi att viska om den och då och då hittar folk sin nyckel och så slinker de in, och när vi ses där med alla våra sår så sätter vi oss på bänken i solen en stund och sedan arbetar vi vidare.

Det blir höst, vi planterar en lök. Sedan väntar vi. Som en klok människa en gång sa: den helige Ande arbetar mycket långsamt och varsamt inuti en människa.

Texten är inspirerad av en meditation av Katarina Gäddnäs och av Västerängaretreatens gemenskap.

Lästips: *Den hemliga trädgården* av Frances Hodgson Burnett.

JAG MINNS inte när jag skulle ha skrattat lika mycket på jobbet som den eftermiddagen då mina kollegor och jag hittade en artikel där jag hade blivit intervjuad för Kyrkpressen som 19-åring. (Och då skrattar vi ganska mycket på min arbetsplats.)

VI BÖRJAR med fotografiet. Jag såg ung ut år 2004.

Mina ögonlock var fasta (eller som min trettonåring skulle säga: jag hade inte ännu hooded eyes) och min hud hade inte ännu börjat släppa taget. Men jag tycker bättre om mitt ansikte idag, med sina skavanker och småfel.

JAG OCH mina kollegor förfasades över att TVÅ indrag fattades i texten. (Ajabaja, Mira Strandberg.) Minnet sviker. Jag kom ihåg att jag blev fotograferad liggandes på en flygel. Men i verkligheten låg jag bara på en röd soffa.

INNEHÅLLET DÅ? Hmm. Jag sa att jag hade en stark tro. Nuförtiden är den bräcklig. Jag sa: *"Att vara kristen är att känna att Gud kallar en till sin närhet och att veta att det inte finns någon annanstans man hellre skulle vara."* Jag sa också: *"Som kristen har man allt man behöver och det ger en större möjlighet att ge av sig själv åt andra."*

De här meningarna smålar jag också åt: *"Det är att vara människa i all sin ofullkomlighet men ändå försöka tänka på andras behov framom ens egna. Vi kristna har ett stort ansvar att stå för något annat än det som världen ger och att på något sätt med våra liv visa att det finns sådant som är viktigare än det materiella."*

DET TAR inte slut än. Vad sägs om de här sanningarna? *"Vi kan försöka ställa in siktet på evigheten. Vi kan fundera på var vi själva står i den diskussionen och vilka ideal vi går ut med. Det är viktigt att minnas att Gud inte ger oss ett större ansvar än vi kan bära. Det är en process som man mognar i."*

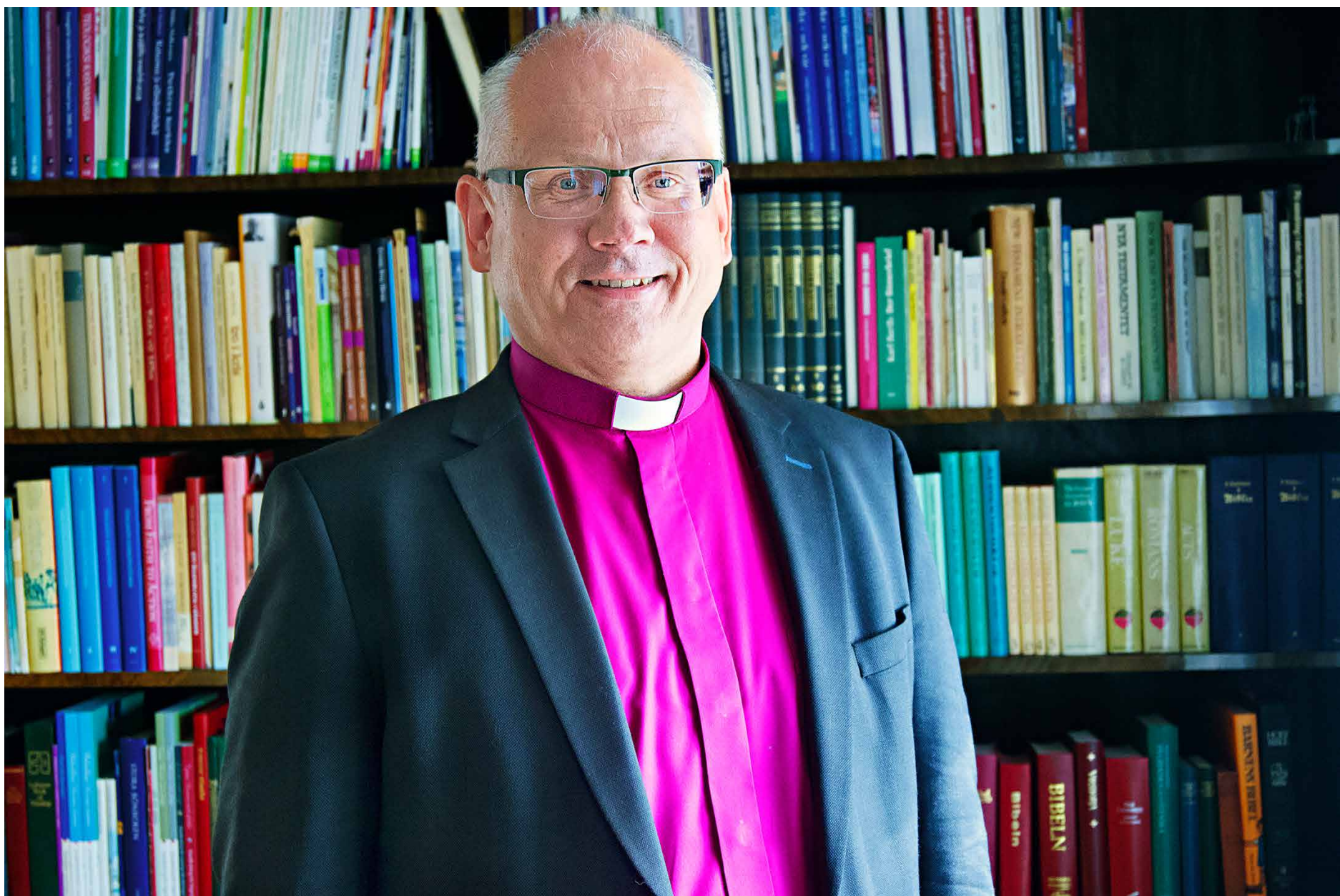
Hur kunde jag ha så många färdiga svar när jag knappt har några idag?

VAR JAG så där from? Eller var jag bara tränad i att säga rätt saker? Både och, tror jag. Hur kunde jag ha så många färdiga svar när jag knappt har några idag?

MAN KAN skratta om man måste (hela episoden är ju faktiskt ganska humoristisk). Men jag vill tro pyttelite mer på mitt nittonåriga jag. Kanske vill jag gömma hennes ord långt inne i mitt hjärta. Kanske börjar jag tro lite mer och tvivla lite mindre. Cynism klär inte en 38-åring, lika lite som kritiklöshet klär en 19-åring.

Christa Mickelsson är redaktör på Kyrkpressen.

Tre år in i sin biskopsperiod kommer Bo-Göran Åstrands herdabrevsbok – i en dialog med fyra andra skribenter, i och utanför kyrkan.

Efter tre år i biskopsgården i Borgå är **Bo-Göran Åstrand** ute med det traditionella herdabrevet. Han valde mejl-dialogens form och fyra huvudteman.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

Han valde dialog och herdamejl

Han säger att man inte behöver lyssna länge på en förkunnare för att höra om hen har varit i verkstaden eller inte.

Så när det blev dags för det mer eller mindre obligatoriska herdabrevet valde biskop Bo-Göran Åstrand att inte ha en teologisk överläggning med sig själv. I stället valde han dialogbokens form.

För herdabrevsboken *Brev i brytningstider* (Fontana Media 2022) tog han kontakt med journalisten Jeanette Björkqvist, teologen och byggnadsvårdaren Liisa Mendelin, skådespelaren Simon Häger och före riksdagsledamoten och ministern Ulla-Maj Wideroos och bjöd in dem till dialog.

Boken är ute i handeln nu och innehåller en mejlkonversation mellan de fyra finlands-svenskarna och biskopen med en avslutning med "några riktmärken" av honom själv.

Boken har fyra tydliga teman: social utsatthet, ekologi, hbtq och det breda, folkliga engagemangets kyrka.

Valde du temana först och personerna att mejla med sedan?

– Så var det, ja. Jag bjöd in dem för drygt ett år sedan och de tackade inom kort ja. Det behövdes inga reservnamn.

Träffades ni för att prata ihop er om hur ni skulle göra en bok?

– Nej, bara ett kort Teamsmöte om de praktiska arrangemangen. Sedan var det en äkta brevväxling. Det var spännande att se hurdana de första mejlen skulle vara.

Hbtq-frågorna gick under huden

Bland de fyra mejlväxlingarna säger Bo-Göran Åstrand att särskilt den med Simon Häger, 44, homosexuell och skådespelare, gick honom särskilt under huden.

– Simon tänker väldigt högt och personligt i den här boken, personligt men inte privat. Jag upplevde instinktivt när jag fick hans brev att det ville jag också göra från min sida. Och då kom ju mina egna erfarenheter fram också i den processen. Och när jag sedan i boken till slut lyfter fram det här med trygga församlingar, så känner jag faktiskt att det är så här jag vill att det ska vara.

I brevväxlingen med Liisa Mendelin, 34, som har ett starkt intresse för miljö och hållbarhet, säger han att han slogs av klyftan mellan två generationer.

– Hon gjorde det väldigt pregnant och tydligt. Och Liisa släppte mig inte lätt. Jag märkte när jag skulle börja svara att jag behövde tänka över var jag riktigt står själv i de här frågorna och fördjupa mig i dem.

Hon frågade ju till och med om de yngre behöver kunna förlåta tidigare generationer för vad de har gjort.

– Vi behöver försonas. Den förra generationen och min tänkte att vi skulle bygga en ännu bättre framtid för följande generation. Det driver också mig som förälder och pappa. Men när jag möter Liisa så ser jag det så tydligt att min framtidsvision inte funkar, att vi skulle få ännu mera av allting. Vi är i en brytningstid på den punkten. Men vi kan inte heller bygga på dåligt samvete. Det är inte heller bra drivkraft.

Den grävande socialjournalisten och debattören Jeanette Björkqvist, 49, för i sina mejl ut biskopen i samhällets mörkaste gränder av knarkmissbruk och människohandel.

Är det områden som kyrkan och kyrkans diakoni har missat?

– Det var ju mot bakgrund av Jeanettes rapporter om 2015 (under flyktingvågen) som jag valde henne för boken. Sedan såg jag ju direkt när hon skrev att hon tillämpar samma synsätt och forskande blick på det som hände under pandemin. Jag upplevde inte vår dialog som en kritik av kyrkan eller diakonin. Den är nog långt framme med att se vad som händer i samhället. Men Jeanettes brev gav ett fördjupat perspektiv.

Den tidigare SFP-politikern Ulla-Maj Wideroos, 71, kommer med i biskopens bok efter att ha valt kyrkan som sitt nya verksamhetsfält efter att ha lämnat sin aktiva tid inom rikspolitiken.

Hemma i Närpes ställde hon upp i församlingsvalet och var med om att hennes lista tog 18 av 23 mandat.

Hur tror du det blir om församlingsvalet i höst skulle dra in många nya människor?

– Det skulle bli ännu mera jobb för kyrkoherdarna. Engagemang betyder inte mindre jobb,

utan mer, att hålla reda på hela butiken. Det börjar hända, ju fler som är i farten. Det minns jag från Jakobstad att när man gick till jobbet visste man inte alltid vad som skulle hända innan kvällen. Det är inte planlöst men det kommer intryck, och tankar, folk är engagerade. Alla kyrkoherdar som hamnar i en sådan ström vet att det blir mera jobb, men i slutändan bra.

I mejlväxlingen berättar Ulla-Maj Wideroos också om en trivsamt, folklig allsångskväll med psalmer som slutade med en förkunnelse om synd som ”förstörde allt”.

Synd och nåd återkommande ofta i synnerhet i luthersk förkunnelse. Tyder Ulla-Maj Wideroos inlägg på att kyrkan lite borde försöka byta grundton där?

– Vill man som förkunnare att budskapet ska gå fram kan man inte tala så det går lock för öronen på dem som lyssnar. För vad har det sen för betydelse vad man säger? Det Ulla-Maj egentligen efterlyser är inte att vi aldrig ska tala om de svåra sidorna i livet eller att vi människor inte räcker till och så vidare. Men man måste lyssna på sina lyssnare. På vilket sätt ska man uttrycka det här så att det landar i människors tankar och föreställningsvärld? Och den där situationen är ett klassiskt exempel på hur det går när man som förkunnare går fram på ett fel sätt.

Du har varit biskop i tre år nu. Saknar du den här kommunikationen med dem ”i verkstaden”?

– Så länge jag var i församlingen så träffade jag regelbundet människor i glädje och sorg. På konfirmerationsläger och dopkaffe fick jag ju en bra bild av hur det var i de här människornas liv. Det är jag rädd för att förlora. I det här jobbet så håller jag ju tal gång på gång. Och det får inte bli för lite tid att tala med människor i alla möjliga olika sammanhang. Tappar jag det så vet jag att det kommer att höras.

I din bok hade du valt bara fyra personer som tänker rätt så lika som du. Men ingen som tänker helt olika, teologiskt eller om de fyra temana. Varför ingen femte?

– Det är en bra fråga. Det tänkte jag inte på om jag ska vara ärlig. Nu är upplägget i boken att två skribenter hör till kyrkan och två gör det inte. Det tycker jag är fin uppställning.

Många skulle vilja en fluga i taket för att se hur du som biskop för diskussioner med dem som inte alls tänker som du. Hur gör du?

– För det första är jag inte rädd. Jag har också i svåra lägen sökt upp dem som tänker annorlunda och försöker tänka mig in i deras situation. Varför tänker man så här, och ser det på ett bestämt sätt? Jag lyssnar, det gör jag. Även om det ibland någonstans långt inne gör lite ont.

I sina avslutande ”riktmärken” i herdabrevs-boken betonar Bo-Göran Åstrand det viktiga att vara tillsammans, i kyrkan, inför naturen och i världen.

”Tiderna vi lever i är utan tvekan utmanande och osäkerheten påtaglig. Nu är det inte läge att gå ensam.”

Bergvärme?

Fråga oss om pris på borrning av energihål och vattenbrunnar ...
då vet du att du gjort en bra affär.

DRILLTEC

044-525 9143 info@drilltec.fi www.drilltec.fi

Kunde man tänka sig en mera inbjudande idyll att tillbringa sin ålderdom i, knappast.

Mera information om Hedvig Sofiahemmet får du av hemmets föreståndare Johanna Börman-Långström eller disponent Björn Sundqvist (tel 0400 444 393)

RESERVDLAR FRÅN OSS

**FINLANDS STÖRSTA SVENSK-
SPRÅKIGA BILDELSÅTERVINNING**

ERIKSSONS
Since 1959

Åsbackavägen 164, Ytteresse | 06-789 8500
Må-fr kl. 8.00-17.00 | www.erikssons.fi

A large, ornate red brick church with a tall, pointed steeple, surrounded by green trees and a blue sky with clouds. The church features a prominent circular window on the facade and a smaller spire on the right side. The scene is framed by lush green foliage on the left and right, with a gravel path leading towards the entrance.

JUDISK ÖVERSTE- PRÄST Apq 19:14	↓	AR SMUT- SIGARE ÄN DEN LÄTER	↓	BISKOP I SVERIGE STRON- TIUM	ONÖDIG UPPREP- NING	↓	"OCH SÄTT EN... PÅ HANS HAND Luk 15:22	FINSKT FLICK- NAMN	BMA 2022	↓	"HUR RIMMAR KRISTUS MED... 2 Kor 6:15	↓	KAMP EN VÄXT	↓
→											BALT			
↓							FOLKSLAG I FÖRTIDA ITALIEN			↓				
IRANS HUVUDSTAD KUNGS- FISK				"JAG LIK- NAR EN... I ÖKNEN" Ps 102:7 STAD I AFRIKA							LIGGER KÄRNAN "HAR JAG LAGT BOK DIT..." 1 Kor 13:11			
↓							ROSEN- KRANS PINNE AV TRÄ							
FEST- DIKT		POLSK VALUTA BRÄNSLE						ISAKS MOR 1 Mos 21:3 DEN LÄR VARR LAGLOS						AR KORT DIKT?
MINNES- TEMPEL	DÖDS- KAMP		POJKNAMN EN AV DE TOLV Joh 20:24							↓	--- OCH CAMILLA		SMEK- NAMN FÖR MARGARET	
							EPITET							
23/4 BERÄST HOLGERS- SON							NIKLAS PERSSON	SINISTRA NEON						
			HJÄRTLIGA FICK OS- SILVER 1952											
					BÄNK- SKUDDAR DAGEN								KÖPER TÄG- RESENÄR	
					ÄRA PÅ TYSKA	JA I DUMAN	SÄNKTE SILVER				INSEKT ÄRSTID			
	FÖR- RÄDARE Matt 26:25	STINKA	TRÄD AUTOMAT- KARBIN						EJ RÄT TEFAT UTAN TEKOPP					
KUNG 2 Kung 23:31 AGN								FÄTOLJ			VIND- STÖT GALLA		UTVECK- LA SIG (MED SIG)	
						PRÄST Jer 21:1 BDSERA								
			DRYCK	LAND- TUNGA ARGON			SKÅP FÖR UTSTÄLL- NINGAR FÖRRE MÅL KVALITER							
		SNÄTA			STAD Apq 19:21				DONLRAT					
					PAPE- GOJA				FÄGEL					

BRITT-MARI ANDTFOLH

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Bror Myllykoski**, Mariehamn, **Ulrika Backman**, Nummela och **Majlis Lindholm**, Ekenäs.

Sänd in din krysslösning senast fredagen den 16 september 2022 till: Kyrkpressen, Södra kajen 8, 00130 Helsingfors. Märk kuvertet ”Septemberkryss”. **För kändedom:** de öppnade kuverten med kryssvar och adressuppgifter skickas vidare till Svenska Lutherska Evangeliföreningen som tar tillvara frimärkena till förmån för missionsarbete. Du kan också ta en bild av krysset och skicka till layout@kyrkpressen.fi. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i krysset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

[illegible]

Välkommen till Sydösterbotten

Specialläkar-
mottagningar
Undersökningar
Recept
Utlåtanden
Operationer

KRISTINA
MED

WE OPERATE WITH THE BEST

Oy KristinaMedi Ab

- sakkunnig hälsovård & kirurgi

Tilläggsinfo & tidsbeställningar
vardagar kl. 9-16 tel. 06 -357 8700

Oy KristinaMedi Ab
Lappfjärdsvägen 10
64100 Kristinestad

www.kristinamedi.fi
www.facebook.com/kristinamedi

Vi är verksamma i f.d.
Bottenhavets sjukhus OP-lokal

Diabetes
Fysioterapi
Gastroenterologi
Gynekologi
Inre medicin
Ortopedi
Plastikkirurgi
Psykologi
Urologi

Välkommen till oss!

1. Remiss
2. Försäkring
3. Privat

Vi svarar gärna på
ev. tilläggsfrågor.

Sakkunnig hälsovård
& kirurgi snabbt,
nära och enkelt!

Datorer & service
Datadoktorn fixar
till din dator
shop.tawi.fi
1000-tals prylar
Sommar-Öppet
mån-fr 9-17
lön stängt 045 78349608 info@tawi.fi

Glömt laddaren...
... vi har!

TAWI

WILLA

**Gråvattenrenare
-markbädd med
fosforfälla
på bara 1m²**

www.konva-center.com

Konva-Center Tjock (Kristinestad)
(06) 222 3664, 0400-563 636

Jordbyggnad
Bergcon

Tel. 040-525 3810
Skaftung

**Taxi
Träskvik**

Närpes
0400-369 226

**MÅLNING, TAPETSERING
OCH PLATTSÄTTNING**

F:MA DAN

SYDHOLM

044 324 6202

Wideroos

INFRABYGGARNA - INFRARAKENTAJAT
wideroos.fi

**NÄRPES
BYGGTJÄNST**

Allt inom nybyggen och renoveringar

Jonas Bondfolk
050-359 2595

Petri Kaivo-oja
040-5932284

FeMek

- Metallarbeten,
stora som små
- Reparationer m.m.

info@femek.com
www.femek.com

Storåvägen 20
64320 Dagsmark
+358(0)40 82 13 129

Ett nät - alla tjänster! TV, Telefoni, Internet mm.

dynamonet
www.dynamonet.fi

Närpesvägen 2, 64200 Närpes. Tfn. 0440 - 22 42 43. E-post: info@dynamonet.fi

Vill mera:

**ETT HEM OCH SNABBT BESLUT
OM BOSTADSLÅN FRÅN OSS.**

BOKA TID FÖR VILJAN: SPARBANKEN.FI

Sparbanken
Sb-Hem

Närpes Sparbank Ab | tel. 010 423 9000 | sparbanken.fi/narpes

LEDIGA TJÄNSTER

Vasa kyrkliga samfällighet rekryterar en

FÖRVALTNINGSCHEF

Platsannonsen finns i sin helhet på webbsidan vasaevl.fi/rekrytering

Ansökan senast 23.9.2022 klockan 16.00.

EV.LUTH. KYRKAN I VASA⁺

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Dess huvudsakliga verksamhetsställe finns i Helsingfors.

Vid verksamhetsavdelningen ledigförklaras en tjänst som

SAKKUNNIG VID ENHETEN GUDSTJÄNST OCH FOSTRAN

(Förebyggande av utanförskap samt kyrkans motions- och idrottssamarbete)

Till arbetet hör att på nationell nivå ansvara för att samordna och utveckla arbetet för att förebygga utanförskap hos barn i skolåldern, unga och unga vuxna samt sköta kyrkans samhällsrelationer inom uppgiftsområdet. Den andra uppgiftshelheten är att samordna och utveckla kyrkans motions- och idrottssamarbete i samverkan med församlingar, stift och organisationer.

Enheten Gudstjänst och fostran har som mål att på ett övergripande sätt främja välbefinnande och utveckling för människor i alla åldrar, stödja ett mångsidigt andligt liv och påverka samhällsutvecklingen utgående från kyrkans värderingar.

Hela platsannonsen och närmare information om befattningen finns på adressen evl.fi/rekrytering

KYRKOSTYRELSEN⁺

Kyrkostyrelsens enhet Forskning och utbildning söker en

UTBILDARE

Till uppgifterna hör att utbilda samt utveckla och samordna personalutbildningen i kyrkan inom områdena för gudstjänstliv och spiritualitet. Sista ansökningsdagen är 21.9.2022.

evl.fi/rekrytering

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Dess huvudsakliga verksamhetsställe finns i Helsingfors. Uppgiften är placerad vid specialenheten Kyrkans forskning och utbildning, vars verksamhetsställen finns i Helsingfors och Träskända. Kyrkans forskning och utbildning har till uppgift att bedriva forskning om kyrkan, det religiösa livet och förändringar i samhället samt erbjuda personalutbildning, samordna utbildning och bedriva utbildningspolitiskt påverkansarbete.

KIRKKOHALLITUS⁺

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLAKARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Önskar hyra lägenhet i närheten av Aalto universitet eller med bra förbindelser. 0503226011

Blivande konststuderande söker en bostad i Helsingfors. Vänligen kontakta peterbenw@icloud.com

UTHYRES

Uthyres lägenhet i trevligt tråhusområde (42m2) nära hamnen i Åbo. Hyra 610 euro + vatten o. el. Åsa 050 3250825

Ljus, fin, 2r+k+ingl.balk. på Drumsö, Hfors. Lugnt läge nära havet, butiker och metro. Hyra 1050 e/mån + vatten. Uthyres gärna möblerad. Tel 0400-433537

2r + kök i Hagalund

FOLKHÄLSANHUSET, Esbo

Utsikt: Hagalund centrum. Liten balkong. Tel. 050 4061976

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad. För annonser som lämnas in per telefon på nummer 040 831 6614 (ej sms) eller via epost till adressen annons@kyrkpressen.fi tillkommer en servicekostnad på 5€.

ANSÖK NU
på kvarnen.fi!

POVAKO

- Förberedande utbildning för polisstudier

Vill du bli polis? Bra, du behövs!

Inträdesprovet till Polisyrkeshögskolan är omfattande och krävande. POVAKO-utbildningen förbereder dig grundligt för inträdesprovets fysiska, språkliga och mentala utmaningar.

50 % av de senast antagna till den svenska utbildningen vid Polisyrkeshögskolan hade gått POVAKO-linjen vid Kvarnen

Via Kvarnen till Polisyrkeshögskolan

Nästa kurs inleds
hösten 2022 med
fortlöpande antagning

Kronoby Folkhögskola
Torgarevägen 4
68500 Kronoby
info@kvarnen.fi

[@kvarnensamkommun](https://www.facebook.com/kvarnensamkommun)
[@kvarnensk](https://www.instagram.com/kvarnensk)

LOCUS

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Visste du att vi också tar emot försäljningsuppdrag. Försäljningen sköter vi alltid finkänsligt och smidigt.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors

tel. (09) 17 17 44
www.locus.fi

Konfirmation i Mariehamns församling

Övre raden från vänster: Magnus Karlman, Ida Eriksson, Axel Henriksson, Alva Öström, Hugo Wilén, Julia Kalman, Elias Dahlén, Alina Mattsson, Alisa Granlund, Andrea Lemberg, Wilhelmina Nyback.

Mittenraden från vänster:

Axel Pajunen, William Franklin, Malte Nordström, Nathalie Åkergård, Leo Sjöström, Kira Nyvall, Melinda Bomansson, Selma törnell, Bianca Enroos, Melvin Sjöström, Alva Österlund, Filip Lönnberg, Liam Törnqvist, Ellen Nyman.

Nedre raden (sittande) från vänster: Erin Michalovic, Hugo Styrström, Cassandra Widelius, Mari Puska, Nils Lohmeier, Emelie Koskinen, Emrik Johansson.

FOTO: TINCA BJÖRKE.

Äkta alrökt och ett genuint mathantverk är grunden i våra österbottniska **PREMIUM** produkter

PREMIUM QUALITY
KOTIMAINEN
100%
INHEMSK

NEW EDITION
Höstens nyhet är vårt helt nya utseende och med mera smak

Vi använder **100% co2-fri VATTENEL** från Kimo Bruk

Savustama ORAVAIS Räkeri

oravaisrokeri.fi

Kom ihåg hushållsavgiften 40%

Hus- & Trädgårdsservice Ek Sofia Ab
040-542 2283

Vi erbjuder mångsidiga och högklassiga tjänster såväl till privatpersoner som till företag.

- VECKOSTÄDNING • TRAPPSTÄDNING • BYGGSTÄDNING • FLYTTSTÄDNING
- INDUSTRISTÄDNING • BUTIKSSTÄDNING • KONTORSSTÄDNING
- GOLVBONING • ÄNGTVÄTT • FÖNSTERTVÄTT • TRÄDGÅRDSSKÖTSEL

RING, KOM IN ELLER BOKA VIA NÄTET!
Närpesvägen 32, Närpes. Tfn 040-5422283, 040-5114665
www.hus-tradgardsservice.fi sofia.ek@hus-tradgardsservice.fi

Etelä Savon Perimeterbaus Oy Ab

Takspän, stickspän och pärt, vi gör kulturchantverk!

Vi har över 20 års erfarenhet!

Vi tjänar våra kära kulturchistoriska tak!

Tag kontakt:
Telefon: 040-5003737
Email: Ets@spantaktjar.fi

Sibbo Klockstapel

BEGRAVNINGSBYRÅ HAUTAUSTOIMISTO

WERTHMANN

Fullständig begravningservice sedan 1912

KARIS Köpmansg. 18, 044 509 1817	EKENÄS Gustav Wasas g. 14, 044 509 1818
HANGÖ Bulevarden 9, 044 509 1819	INGÅ, SJUNDEÅ 044 509 1817

DEJOUR 24h 0400 473 391

Ansök om bidrag 1–30 september för verksamhet och projekt år 2023

Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne stödjer:

- verksamhet och projekt som bidrar till barns och ungas välmående
- professionalitet och kompetenshöjande åtgärder för dem som jobbar med barn och unga.

Projekt och verksamhet som ingjuter framtidstro i barn och unga prioriteras. Vi önskar också se satsningar som förebygger eller lindrar barnfattigdom.

Endast organisationer kan ansöka om bidrag.

Träffa oss i Karleby 7 september. Läs mer på www.bmr.fi, där finns också detaljerade ansökningsanvisningar. Frågor kan riktas till specialsakkunnig Sonja Ollas-Airinen, sonja.ollas-airinen@bmr.fi, 050 3799 044.

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- graving
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÅRD VISAR VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel. 09 387 6284

HÄNG MED PÅ TURNÉ!

Diskussionskvällar under temat "Hopp"

JAKOBSTAD

MÅNDAG 5.9

Församlingscentret
Försäljning kl. 15, Servering kl. 17
Samtal med
Bo-Göran Åstrand,
Sandra Holmgård,
Sofia Torvalds
kl. 18

VASA

ONSDAG 7.9

Trefaldighetskyrkans krypta
Försäljning kl. 15, servering kl. 17
Samtal med
Bo-Göran Åstrand,
Sofia Torvalds,
Jan-Erik Andelin
kl. 18.00

NÄRPES

Tisdag 6.9

Församlingshemmet
Försäljning kl. 15, servering kl. 17
Samtal med
Bo-Göran Åstrand,
Sofia Torvalds,
Jan-Erik Andelin
kl. 18.00

BO-GÖRAN ÅSTRAND, biskop

Hösten står för dörren och Fontana Media, Kyrkpressen och Församlingsförbundet är igen redo för en ny turné! Huvudgäst är biskop **Bo-Göran Åstrand** som i september utkommer med boken "Brev i brytningstider".

Temat för turnén är hopp. Hur behåller man hoppet när man drabbas av motgång, omvärlden känns osäker eller när vardagen är jobbig? Det här samtalar våra gäster om under turnékvällarna. Utöver diskussionerna blir det **kaffe-servering, bokförsäljning, info om församlingsvalet och andakt.**

Välkommen med!

LOKALA GÄSTER

Sandra Holmgård, Jakobstad

Hilikka Olkinuora, Ingå

Jeanette Björkvist, Helsingfors

Liisa Mendelin, Sibbo

Jan-Erik Andelin, Närpes & Vasa

Sofia Torvalds, diskussionsledare

ÅBO

Tisdag-Onsdag 27-28.9

Turun kristillinen opisto
Bokförsäljning i samband
med synodalmötet.

INGÅ

TISDAG 20.9

Församlingshemmet
Försäljning kl. 15, servering kl. 17
Samtal med
Bo-Göran Åstrand,
Hilikka Olkinuora
Sofia Torvalds
kl. 18.00

HELSINGFORS

TORSDAG 15.9

Johannes församling,
Högbergsgatan 10
Försäljning kl. 15, servering kl. 17
Samtal med Bo-Göran Åstrand,
Jeanette Björkvist,
Sofia Torvalds
kl. 18.00

SIBBO

ONSDAG 21.9

Kyrkoby församlingshem
Försäljning kl. 15, servering kl. 18
Samtal med
Bo-Göran Åstrand,
Liisa Medelin,
Sofia Torvalds
kl. 19.00